

A Nyéki Méhes család és a rokon családok

II.

Írta:

Nyéki Méhes Mózes

a legfőbb állami számvevőszék ny. tanácselnöke

A szerző kiadása.

B u d a p e s t , 1 9 3 7 .

**MTA
KIK**

439026

A Nyéki Méhes család
és
a Tokon családok

M. T. AKAD. KÖNYVTÁRA
Nyéki Méhes család
1938 568

KERTÉSZ, JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA, KARCAG.

R
1977

Őseink.

Csendesen, békén pihennek ők a temetőben . . .
Tavasszal akácvirágot hullat rájuk a szél,
Kakukfű-illat leng felettük a levegőben,
És fehér lepellel takarja be őket a tél.

Magyar urak voltak : sirva vígadtak s pereltek,
Az Árpádok korában ős bölényre vadásztak,
Asszonyaik dallal fontak s utódot neveltek,
Amíg uraik harcokban vitézül csatáztak.

Mert a csallóközi zsombékok, nádasok között
A pozsonyi vár kürtöse sokszor fujt riadót :
Morva, cseh, német rablókkal folyt számos ütközet,
Hogy ne vehessen rajtuk egyik sem sarcot, adót.

Majd jött a tatár, egy ellent alighogy kivertek,
Kardot kötöttek újra a csallóközi urak,
S özvegyek lettek a nők, árvák a gyerekek,
Mert a férfiak a honért áldozták magukat.

Aztán jött a német, örökös harc lett az élet,
Eb ura fakó ! de sokszor hűtlenségbe estek.
Azt hitték, hogy az Árpádkor még egyszer feléled,
De Árpád-utód már nem volt, hiába kerestek.

S előtört a török : óh mennyi gyász és szenvedés,
Közben megint német s fájó búsan szólt az ének,
Sok bujdosás, vagyonfosztás, öröm mindig kevés :
És ekkor őseink hajszolt, űzött vadként éltek.

Azután a sorsvert Nyéktörzs Mohácson csatázott.
Kik harcban el nem vettek, azok fogságba estek,
Ugar lett a földjük, az ősi házuk beázott,
Míg ők bilincsben szenvedtek, rab-gályán eveztek.

Ekkor került dobra gyűrű, mentegomb és násfa,
Hogy a váltságdíjat értük a török megkapja,
Hogy ölelhessen párját a bús-szerelmes mátká,
Az asszony a férjét s apró gyermekét az apja . . .

Majd hazajöttek, hogy legyenek üldözött vadak :
Mert sarcolta őket dülő török, vallon, német,
Otthonukat kirabolták a „felmentő“ hadak,
És így lett keserű a kenyér s gyászos az élet.

Asszonykönny áztatta földet túrt ismét az eke,
És saját vérükkel öntözött búzát arattak,
Rongyos volt sarujuk és folt hátán folt a zeke,
De foltos-szegényen is jó magyarok maradtak.

A szabadság jötte felettük kétszer derengett :
Azt hitték, hogy lesz még szabad a gúzsba kötött kar,
Amikor hívóan Rákóczi zászlaja lengett,
És amikor Petőlink kiáltott : Talpra magyar !

De a szabadságra újra csak gyászfelhő szakadt.
Kurucok bujdostak, hős honvédek Kufsteint ültek,
A bátrak után megint csak özvegy, árva maradt,
S az el nem vettek ismét rabságra kerültek.

Majd ezután rájuk zúdult a nagy világátok.
Csallóköz virága dalolva ment a halálba,
S a visszajötteknek megint nem volt már hazájuk :
Élet-, véráldozat, könny : óh mindez csak hiába . . .

* * *

Az ősök, a hősök némán, csendesen nyugszanak . . .
De ti élők tartsátok a szent ősi földet meg,
Ez a föld tinektek vérrel szentelt kenyeret ad,
Higgyetek hát egy szebb jövőben s ne csüggedjete!

Mert a szabadságért elesett hősök lelkei bennetek élnek,
S a pacsirták azt zengik a szántó-vető felett,
Hogy a harctól Csallóköz fiai most se félnek . . .
És hogy virrad még magyar hajnal s lesz még kikelet . . .

* * *

Gyermekednek balsorsban olvasd el ezt te Testvér!
Mít szenvedt a magyar és hogy mégis él, ám lássa,
Mert nem lehet, hogy mindhiába folyt az ősi vér:
Hogy meddőn szálljon az Úrhoz a magyar imája . . .

Budapest, 1936.

Nyéki Méhes Mózes.

Arcképek a törzs egyes tagjairól.

Méhes Illés
birtokos
Csallóköznyék

Végh Miklós
birtokos
Csallóköznyék

Kósa Dezső
okleveles gazda
birtokos
Csallóköznyék

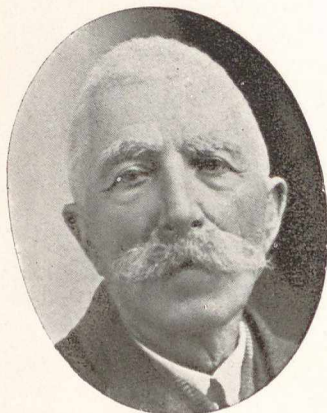
Méhes Zoltán
műegyetemi tanár
Budapest

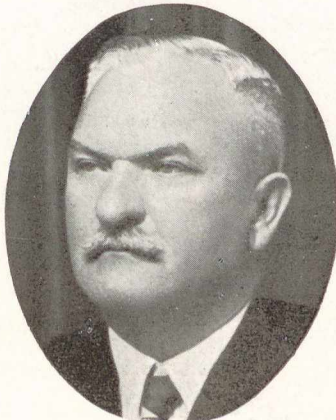
Méhes Gáspár
okleveles gazda
birtokos
Pozsony

Méhes Mózes
a legfőbb állami számvevőszék
ny. tanácselnöke
Budapest

Nagy Ágoston
birtokos
Csallóköznyék

Méhes László
ármentesítő társulati mérnök
Komárom

Méhes Péter
ny erdőtanácsos
Ujtánya

AKADEMIA
KÖNYV-
TÁRA

Arcképek a törzs egyes tagjairól.

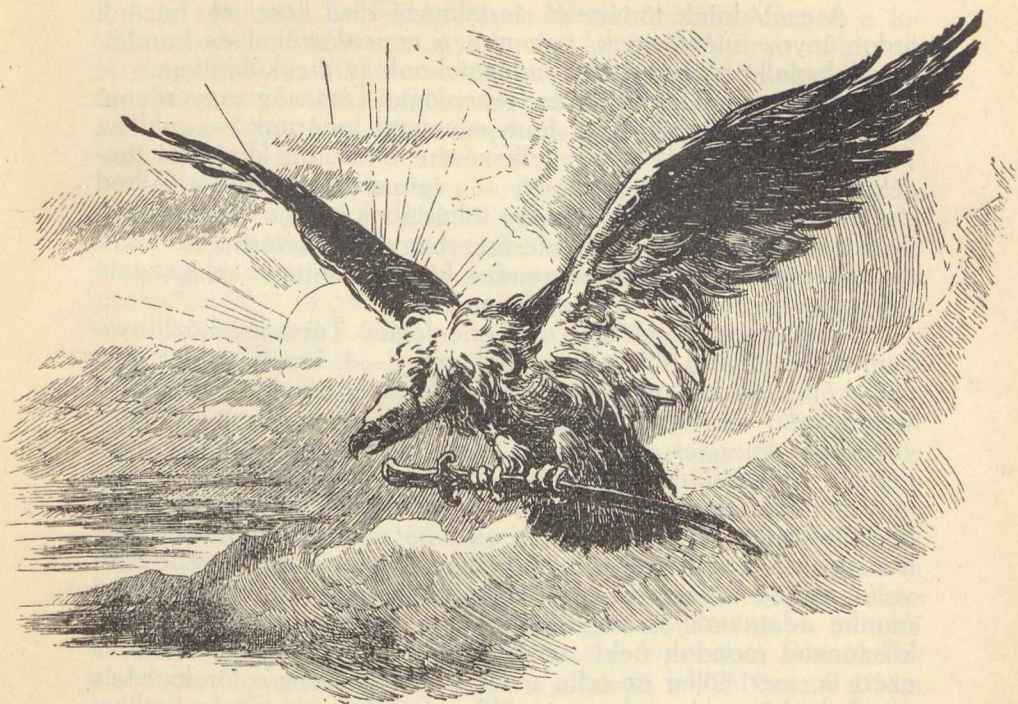
ifj. Méhes Zoltán
kereskedelmi miniszteri
mérnök
Budapest

Végh Károly
postafőigazgató
Budapest

Zeke Gyula
ref. lelkes
Gyöngyös

Méhes Gyula
ny. v. jegyző
Somorja

Három éve immár, hogy a „Nyéki Méhes-család és a rokon családok” című családi használatra szánt könyvem nyomtatásban megjelent s az azóta eltelt időközben végzett kutatások, továbbá azoknak a rokonoknak a közlései, kik könyvemet megkapták, oly sok, a Méhes-családot és a rokon családokat érintő adatot szolgáltatottak, hogy e második könyv kiadása — az első könyvem megjelenésekor is már kezeim között volt oklevelek közlésével — családtörténeti munkám teljesebbé tétele céljából szükségessé vált.

A Méhes, Végh, Kósa és Nagy családbeliek, vagyis a Nyék törzsnek ma élő tagjai fogtak össze ezúttal s áldozatkészségüknek tanujelét adva, anyagi hozzájárulásukkal lehetővé tették e második könyv megjelenését. E helyen ismét hálával kell megemlékezni Méhes Gáspár és Méhes Zoltán bátyáimról, akik a családi tradícióknak ezuttal is lelkes és megértő ápolói voltak, háromnegyed részében magukra vállalván e munka összeállításával és kiadásával járó költségeket; a törzsnek Csallóköznyéken élő tagjait is köszönet illeti meg a 250 pengőt tevő anyagi segítség összeadásáért.

A családaink történetét tartalmazó első könyvet hazánk tudományos intézeteinek, valamint a genealógiával és heraldikával foglalkozó nagynevű tudósainknak is megküldöttem.

A Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság nagyérdemű elnökének, dr. Szentpétery Imre egyetemi tanárnak — aki az 1165. évi kiváltságlevél rendelkezésére bocsátott kliséjéről tan-célokra levonatokat készíttetett — valamint dr. Czobor Alfréd főlevéltárosnak, a fenti társaság titkárjának ezúton is köszönetet mondok azért a megtiszteltetésért, hogy a Társaság az 1934. évi március hó 8-án tartott rendes közgyűlésében az igazgató választmány tagjává választott meg.

A Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság közlönyében, a Turulban [47. kötet, 1933. évi 3—4. füzet] jelent meg első könyvem ismertetése. Az ismertetést a szintén csallóközi származású Nadasdi Sárközy Imre nagybajomi nagybirtokos, gazdasági főtanácsos, genealógus-író írta meg oly meleg szeretettel, tudással és kritikával, amely azt mutatja, hogy a család-történetíró fáradtságos munkáját szívből-lélekből meg tudja becsülni, mint olyan nemes úr, aki saját családja történetét szintén megírta s így értékelni tudja egy, a nemzet történetébe apró volta mellett is szerves részként beilleszkedő család-történelmi munka adatainak összegyűjtését. Itt a nyomtatott betűk útján is köszönetet mondok neki az önbizalmat nyújtó ismertetésért s azért is, mert főleg ez adta nekem a folytatólagos törekvést és munkakedvet ahhoz, hogy továbbra szintén szeretettel műveljem a genealógiát és heraldikát, nemcsak család-történelmi szempontból, hanem mint tudományt is.

Az ismertetést s az abban adott utmutatásokat oly nagybecsűnek tartom, hogy azt családunk tagjaival is megismertetni óhajtván, az alábbiakban szószerint közlöm :

„Nyéki Méhes Mózes : A Nyéki Méhes család és a rokoncsaládok. (A szerző kiadása. Budapest, 1933. 8° 104 lap, három oklevél-hasonmással.)

A mai nehéz viszonyok között ritkán jelenik meg méltó kiállításban egy-egy család-történelmi munka. Márcsak azért is örömmel kell tehát üdvözlönnünk, ha valaki ilyennek a kiadására vállalkozik. De ha ezt a kis könyvet felnyitjuk, ezenfelül olyan kellemes meglepetés is ér bennünket, amilyentől mostanában már szinte elszoktunk : fényképfacsimilén közli a családnak III. István királytól való, 1165-ben kelt és a család kezén ma is eredetiben meglévő kiváltságlevelét, valamint annak 1298- és 1337-ből származó átiratait. Az oklevél szövege szerint III. István a pozsonyi váron kívül lakó 22 férfiút Szent István király „procerese”-i közé emel, vagyis a pozsonyi királyi vár névszerint felsorolt 22 szolgáját megneemesíti. Ezek között két Nyék nevű

férfi is van, akik a Nyékiek őseinek tekintendők. Ennek a kiváltságlevélnek szövege ugyan nem ismeretlen, már többször is megjelent, de hibás olvasásban. Az eredetiről készült hiteles fényképe, rendszeres családtörténeti munkában most látott először napvilágot s csakis e fényképek alapján vált lehetővé a helyes olvasás.

Nem lehet ezt a régi oklevelet meghatottság nélkül nézni, tudva, hogy az a Csallóköz vizjárta vidékén a család kezén mindmáig épségben fennmaradt, kivált ha még azt is hozzágondoljuk, hogy a család ma is nyéki birtokos! Ehhez fogható családtörténeti emléket legrégibb és legelőkelőbb családaink sem igen mutathatnak fel. Maga ez az egy dolog is, családtörténeti nézőpontból, jelentős nyereséggé avatja ezt a munkát és szinte sajnáljuk, hogy legalább az erre vonatkozó része mint magánkiadás és nem a Turulban jelent meg, hogy így általánosan ismertté válhatott volna: mert azt hisszük, hogy a külföld is kevés ilyen emléket mutathat magánkézben fel.

Egy család történetének a megírásához nemcsak tudás, de az is kell, hogy az író szeretettel foglalkozzék tárgyával és lelket vigyen a különben száraznak látszó adathalmazba. És ki tehetné ezt inkább meg, mint az érdekelt családnak a leszármazója? Szerző ebben a tekintetben is minden tőle telhetőt megtett. Átkutatta a rendelkezésére álló forrásokat — csak Pozsonyba nem juthatott el — és igyekezett lelket önteni a régi adatokba. Csak sajnálni lehet, hogy az egyes családtagok életéről nem állott módjában többet közölni s az első ismert őstől a leszármazást összefüggően levezetni; még az 1495 körül élt Nyéki Méhes Domonkostól is egész az 1609-ben élt Nyéki Méhes Balázsig, aki Pozsony megye assessora volt és fia Istvánig, akik a régi kiváltságleveleket rokonaikkal együtt újból átírták és megerősítették, hiányzik a közvetlen levezetés. Miként vált szét a Nyéki család a Méhes, Végh, Kósa (Zeke) és Nagy nevű ágakra, ennek a kimutatása is kívánatos lenne és hihető, hogy a pozsonyi levéltárakban meg is lehetne ehhez a szükséges adatokat találni. Egy vérbeli genealógus ebben nem nyughatik meg és így hisszük és reméljük, hogy az eljövendő második kötet ezt pótolni fogja.

A Méhes-családon kívül közli a szerző az egyvérből származó Nyéki Végh-, Kósa (Zeke)- és Nagy-családokra, továbbá az oldalági rokoncsaládokra és a saját apai és anyai ágon szereplő rokonaira vonatkozó családtörténeti adatokat is.

A régi kiváltságlevél és átírásainak fényképét dr. Bittó Béla, a Csallóköz kiváló genealógusa szerezte meg pár éve a helyszínen és ő bocsátotta azt úgy a Magyar Nemzeti Múzeum és az Országos Levéltár, mint a szerző rendelkezésére. Mind-

kettőjüket elismerés illeti, hogy egy ilyen családtörténetileg rendkívül fontos és értékes oklevél közzétételét és megörökítését lehetővé tették.

A munka tartalmi részében megnyilvánuló, nagyszorgalmú kutatásról és lelkiismeretes feldolgozásról tanuskodó gondosság a füzet külső, csinos kiállításán is visszatükröződik. A külső fedélen is rajzban feltüntetett két címer egyike méhkast ábrázol, 22 méh által körülvéve, — szerző szerint — beszélőn emlékeztetve a III. István királytól közös kiváltságlevelet nyert 22 férfiúra. Ezt a Nyéki Méhes-családnak Pest megyébe szakadt ága használta. A Pozsony megyében maradt ág más, négyelt paizsba foglalt címeralakokból álló cimert használt. Sárközy Imre“.

Ismertetést közölt továbbá könyvemről a szlovenszkói magyar kultúr-egylet megbízásából Alapy Gyula által szerkesztett és Komáromban megjelenő „Nemzeti Kultúra“ című magyar kisebbségi tudományos szemle is, amely ismertetést Alapy Gyula írta. Az időközben elhalt kitűnő genealógus ez ismertetését az alábbiakban közlöm.

„A Nyéki Méhes család és a rokon családok. Irta Nyéki Méhes Mózes. A szerző kiadása, Budapest, 1933. 8° 104 lap.

A genealógiai irodalom az utóbbi években gyenge termést adott és így érthető örömmel vettük a kezünkbe Nyéki Méhes Mózes könyvét, a valószínűleg legrégebbi csallóközi családok egyikének, a Méhes-eknek leszármazásáról. A család birtokában van a Csallóköz egyik ősi településének, Nyék község közbirtokosságának tulajdonát képezett, ma pedig a Méhes család egyik tagjának tulajdonában levő, 1165-ben kelt ugynevezett „nyéki diploma“, mely történelmünkben egyike az első bizonyítékoknak arra nézve, hogy a királyi várszolgák vagy várjobbágyok már korán felemelkedtek a teljes szabadok, vagyis a nemesek sorába, amint a diplomában felsorolt huszonegy egyén példája mutatja. Nagyon érdekes, hogy köztük van egy Szerescsen nevű — bizonyára bolgár-török eredetű — valószínűleg besenyő is, akit mohamedán vallása miatt neveztek Szerescsennek. Méhes Mózes érdeme, — hogy a híres oklevelet jó fényképen látjuk reprodukálva, valamint a szintén érdekes megerősítő okleveleket is a későbbi időkből. A régi Pozsonymegyéről és különösen annak felsőcsallóközi részéről, melyet az oklevelek „Kis Pozsonymegye“ néven is említenek, elég sok okirat maradt reánk, sajnos nagy részben még kiadatlanul. Maga Nyék falu településtörténete nevérol ítélve visszanyulik az első foglalások idejébe, a X. századba. Méhes Mózes, aki nem céhbeli genealógus, de családját szereti, valóban dicséretes buzgalommal fogott munkájához és az eddigi eredményei is értékesek. A nagyobb feladatot, hogy a család, vagy családok középkori

ágát összekapcsolja az 1609-ben nemességújitást nyert (novatio) Méhes Balázs nemzedékfájába, nem volt képes elvégezni. Mivel az egész Felsőcsallóköz igen kevés kivétellel a király tulajdona volt és a falvakban udvarnokok laktak, a vár védelmére rendeltékben pedig a jobbágyok, a valószínűség arra mutat, hogy a pozsonyi káptalan levéltárában lehetne ezt a kapcsolatot megszerezni. Amit kutatásai közben talált a Méhesekre vonatkozólag, azt lelkiismeretesen dolgozta fel a szerző, ép így a rokon családokra, a Nyéki Nagy, Végh és Zeke vagy Kósa családokra nézve is, akikkel osztályos atyafiak voltak. Minden Méhes adatot híven közöl, — természetesen azokat is, amelyeket nem tud nemzedékrendekbe belekapcsolni és ezzel mutatja, hogy teljes munkát végez, Még a leányágon rokon családkról is megemlékezik munkájában, amely igazán alapvetőnek mondható. Ezzel kapcsolatban meg kell emlékezni arról, hogy a Nyéki Méhes-család egyik derék élő tagja, aki még mai napiglan is Nyéken az ősi birtokon gazdálkodik, tette lehetővé a munka megjelenését, mely sok felsőcsallóközi család multjára is derít fényt. A könyvet genealógiai irodalmunk nyereségének tartjuk és szerzőjét, aki sok pozsonymegyei család történetéhez gyűjtött adatot tett benne közzé, ez ősi föld egyik monografusaként üdvözöljük. A. Gy.“

A fentiek közlése után e helyen mondok köszönetet dr. Herzog József úrnak, az Országos Levéltár főigazgatójának és dr. Czobor Alfréd főlevéltáros úrnak azért a jóindulatért, amelyet velem szemben tanusítottak kutatásaim közepette ; dr. Bittó Béla úrnak, a szabadalmi bíróság másodelnökének, jeles genealógus írónknak értékes és rendelkezésemre bocsátott adataiért és szíves útbaigazításaiért ; Bartoniek Emma ónagyságának, a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárosának a XVIII—XXV. számú oklevelek átnézéséért; Végh Miklós csallóköznyéki birtokos bátyámnak a szíves családi közlésekért, Méhes Balázs szolgabíró özvegyének, sz. Kiss Aranka nénémnek a küldött okmányokért ; köszönetet mondok továbbá mindazoknak, akik közléseikkel könyvem anyagát gyarapítani szívesek voltak.

Ugy érzem, hogy hálám megnyilvánulásaképen mindezeket kifejezésre kellett juttatnom, mert azzal tartozom s azok őszinte szívből fakadtak és kérem úgy a felsoroltakat, mint családuink összes tagjait, hogy további ezirányú munkálkodásomban közléseikkel és adatszolgáltatásaikkal ezután is támogathatni szíveskedjenek.

Meg kell emlékezni e helyen még néhai dr. Jakubovich Emil Magyar Nemzeti Múzeumi főigazgatóról is, aki mindenkor készségesen adott útmutatást.

Ugyancsak kegyelettel kell írnom néhai Méhes László,

öreglaki birtokos öcsémről, aki családunkra vonatkozó okmányokat bocsátott rendelkezésemre. Ez okmányokat leírásuk után visszajuttattam.

A multban sokat szenvedett és a jelenben is szenvedő nemzetünknek mindenkor számottevő tagjai voltak a magyar nemes családok s a jövőben is azoknak kell maradniok. Ha azonban ezeket nem érdekli a multjuk, mely sokszor nyujt útmutatást a jövő felé, a magyar családok tradicionális hivatása is feledésbe merül s így velük együtt a magyar fajú családok is elvesztik közszereplési hivatottságukat s nem kívánatos vezetés alá kerülnek. A fajiságának öntudatát nem ápoló, letargiába merült s a balsorssal megalkuvó most élő magyarnak pedig, ha őseinek multja dicsőséges is volt, jövője nincs, csak pusztulása és elnyomatása lehet.

Nemzetségem tagjai, e néhány sort véssétek szívetekbe.

Budapest, 1936 december hó.

Nyéki Méhes Mózes.

E könyvem tartalmi beosztásában ugyanazt a sorrendet követem, mint előző könyvemben. Tehát elsősorban közlöm a Nyék-törzsrre és az ebből származó családokra vonatkozó nagyobb jelentőséggel bíró okmányok teljes szövegét latin és magyar nyelven, két királyi adománylevél s egy káptalani okmány kliséjét, azután a törzs családjaira vonatkozó egyéb okmányokat regesztaszzerűen az abban foglaltak rövid ismertetésével, továbbá az újabban megállapított leszármazásokat és adatokat.

Az a régi hitem, hogy nemzetségünk (a Méhes, Végh, Kósa [Zeke] és Nagy családok) a honfoglaló Árpád hadainak Nyék törzséből ered, most már meggyőződéssé vált bennem, amelynek alátámasztására a következőket hozom fel. Konstantin császár szerint a nyolc honfoglaló nemzetségtörzs a következő volt: 1. Nyék, 2. Megyer, 3. Kürtgyarmat, 4. Tarján, 5. Jenő, 6. Kara (Kér), 7. Kaza (Keszi) és a 8. Kabar törzs, akik tulajdonképpen a Kiownál megvert s az oroszoktól elpártolt kunok voltak. (Lásd: Századok 1870. évf., 540. o.) A Nyék törzsnév „örhely“-et jelent s a név finn-ugor eredetű, nevét azonban a magyarságtól kapta (Németh Gyula: A honfoglaló magyarság kialakulása. 245. o.; Asztalos-Pethő: A magyar nemzet története 8. o.) Azt, hogy maga a törzs milyen etnikai elemekből állott, nem tudjuk, kétségtelen, hogy a Kabar törzsszel együtt határvédő törzs volt.

A csallóközi s a Nyékkal szomszédos községek, valamint a kiváltságlevelünkben szereplők török-besenyő neveiről is joggal lehet következtetni arra, hogy e földterület lakosai s így az 1165. évi kiváltság-adományos őseink a hont fogláló és alapító Nyék és Kabar törzs tagjai voltak. A csallóközi Nagymagyar, Nagymegyer, Nagykeszi, Kürt, Nyék községek nevük után is a honfoglaláskori települést mutatják, vagyis azt jelzik, hogy itt a Magyar, Keszi (Kaza), Kürt és Nyék törzsbeli tagok kaptak a törzsi kötelék lazultával (970 körül) s ezután a védelmi rendszer felállításakor, tehát a várispánságok megalakításakor földet, vagyis szállásbirtokot, amelynek természetes következménye lett a nomád élet vándorlásai után helyhez kötöttségük, vagyis letelepedésük.

Az 1165. évi adományosok közül a Murdar nevűvel a „Magyarság“ c. napilapunk 1933. évi december 24-i számában foglalkozik egy cikknek az írója. A cikknek a címe: „Hogyan született meg a román államiság?“, R. N. L. aláírással van el látva és a fentiekkel kapcsolatban a következőket tartalmazza:

„Van egy perzsa szó: Murdor. Ez oly régen átment a török-ségbe, hogy már a kun nyelvben is megvolt, amint azt az 1301-ből való Codex Cumanicus és egy 1280-ban Magyarországon szereplő kunnak a Mordar, meg egy 1165-iki oklevelünk Murdar neve bizonyítja.“ Ez az utóbb hivatkozott oklevél nemzet-ségünk kiváltságleveléle.

Kiváltságlevelünkben van felsorolva továbbá egy Scerecin és egy Vokud nevű egyén is. Melich János egyetemi tanár, kítűnő nyelvészünk egy tanulmányában (megjelent a Nemzeti Kultúra 1934. évi 4. számában „Mohamedán-török személynevek Turóc megye XIII. századi nemességénél“ cím alatt) mindkét nevet illetően megállapítja, hogy a török-oszmanli származásúak és e nevek egyúttal vallási hovatartozást is jelentettek, ugyanis akiknek neve ez volt, vagy ők maguk, vagy őseik a mohamedán vallást követték. A Scerecin név mór-t (murin), szerezsent, a Vohud (kiváltságlevelünkben Vokud) pedig „egyetlen“-t jelent oszmanli nyelven s e férfiak anyanyelve is vagy besenyő, vagy bolgár-török volt.

A fentiek is igazolni látszanak azt az álláspontomat, hogy az e nevű adományosok a honfoglaló török eredetű kabar-törzs tagjai, a Nichw és Nichuu nevűek pedig a Nyék-törzs tagjai voltak. (Németh Gyula: A honfoglaló magyarság kialakulása: 225, 241. o.)

A Nyékkal szomszédos Várkony község kabar-kun eredetere nem mint bizonyítékot, hanem mint szájhagyományt hozom fel azt, amit néhai édes Atyám mint ilyent mondott et nekem. Eszerint s valóban is, úgy a csallóközi Várkonyt, mint Tiszavárkonyt régen Warcun-nak nevezték, ami a szájhagyomány szerint Kunvárt jelentett. A nyelvészek a szó elemzését nem ily népiesen egyszerű módszerrel végezték, hanem megállapítva azt, hogy a „kony“ régi magyar kicsinyítő képző, kiderítették, hogy a Várkony helységnévnek „váracska“ a jelentősége. De éppen úgy lehet teljesen török szóból is a Várkony helységnevet elemezni. Törökül ugyanis a vár = baru, kisvár = barukon, ami a lágyabb hangzásúvá fejlődött magyar nyelvben könnyen változhatott át Várkony-nyá. Ugyanígy a szomszédos Karcsa nevű községek török eredetű megjelölésből származtak. Karuča ugyanis törökül „kis udvart“, kisebb erősséget“ jelent s a Karcsa nevű községek mostani első jelzőszava a „kisebb erősségek“ tulajdonosát mutatta. Így: Amadekarcsa = Amade udvara, Solymoskarcsa = Solymos-udvara, Pinkekarcsa = Pinkeudvara, stb. Mindezek a török eredetű helységnevek s a kiváltságlevelünkben felsorolt 22 adományos férfiú nevei is mutatják azoknak honfoglaláskori eredetét s a Nyék, valamint a Kabar törzsből való származását s nyilvánvaló, hogy Nyék község is mint

ősi szállásbirtok, a Nyék törzsből származó honfoglalóktól, vagyis a kiváltságleveléül Nyék nevet viselő adományosaitól kapta elnevezését. Nyék községnek még az 1700-as években is használt „Egy-Eős” neve szintén a Nyék-törzsből, mint az egy ős-től való eredetét mutatja.

Az a tény, hogy a 22 adományos 1165-ben külön kiváltságlevelet nyert, nem jelenti azt, hogy előbb nem voltak szabad emberek. A honfoglaló törzsek tagjai ugyanis annak idején mind egyenlő szabadsággal éltek (a mai értelemben vett nemesség akkor még nem lévén), de azért a honfoglalás utáni időkben, a várispánságok megalakítása idején az ellenségtől való védekezés miatt katonai, vagyis várszolgálatot voltak kötelesek teljesíteni. Kiváltságot tehát csak a kötelező katonai szolgálattuk ideje alatt kaphattak s így azt a bizonyos kiváltságot, hogy „a várszolgálat alól kivétessenek” — ahogy ez a kiváltságlevelünkben foglaltatik — s a vár „előkelőbbjei” közé tartozzanak, szintén csak ekkor, a várszolgálatra való kötelezettségük ideje alatt nyerhették a különben mindenkor szabad-ságot élvező honfoglaló-utódok.

A Kabar török származású törzs volt (kabar = lázadó, felkelő) és a Nyék törzssel együtt a honfoglaláskori törzrendszer első két csoportját alkotta. Ez nem jelentett rangban való elsőséget, ha sorrendileg így említetük is, csupán a hadviselés esetén voltak e törzsek védők és elől harcolók. (Németh Gyula: A honfoglaló magyarság kialakulása, 272. o.; Asztalos-Pethő: A magyar nemzet története, 8. o.) Tehát így ők voltak a pozsonyi vár védői is, de nem várjobbágyok, s ezt az 1165. évi oklevél sem mondja, mert ez úgy emlékezik meg a kiváltságot nyertekről, mint akik „homines inter suburbanos Posoniensis castri existentes”. Az, hogy 140 év múlva az 1284. évi oklevélben úgy említetnek, mint a pozsonyi várhoz tartozó jobbágyok, ez már a rendi kialakulással van kapcsolatban és ez az oklevél a honfoglaláskori nemességből eredő s az e kori értelemben vett nemesi voltuk elismerését tartalmazza.

Jogos a következtetés tehát, hogy adományos őseink elődei a nekik külön kiváltságot juttató kiváltságlevelüket megelőzően is a honfoglalókat megillető szabadsággal éltek s mint a Nyék nemből származók, már megjelölészerűen is, — de természetesen nem a későbbi keletű nemesi mivolt értelmezése szerint, — „nem”-esek voltak.

* * *

Első könyvem 12. és 13. oldalán megírtam, hogy a Nyék-törzsből és így családunk 1165. évi kiváltságlevelét I. 1284-ben Kun László király megerősítette, II. 1337-ben a pozsonyi

káptalan, III. 1349-ben Nagy Lajos király, IV. 1609. évi VIII. 14-én pedig II. Mátyás király szintén átírta és megerősítette. Az első megerősítő oklevél latin szövege a könyvemben hivatkozott Fejér György (*1776 †1851) királyi könyvtáros, nagynevű történészünknek Budán 1830-ban kiadott oklevélgyűjteményében: a Codex diplomaticus Ecclesiasticus ac Civile V. tomus 3. volumen 253/254. oldalán, a második a VIII. t. 3. v. 251. oldalán, a harmadik a IX. t. 1. v. 648. oldalán, a negyedik pedig az V. t. 3. v. 256/257. oldalán foglaltatik.

Ezek az okmányok az 1860-as években még mind családunk birtokában voltak, hogy azonban az I., III. és IV. számmal jelettek jelenleg hol és kinél vannak, megállapítanom és felkutatnom nem sikerült s éppen ezért, hogy családunk tagjai ezeket az okleveleket is teljes egészükben megismerjék, az említett Fejér Codex alapján a következőkben közlöm latin szövegüket s magyar fordításukat. Az oklevelek kelte, ahol az új naptár szerinti számítás jelezve nincs, az ó-naptár szerint számítottatott. Az új naptár szerinti számítást ugyanis az 1588. évi törvény rendelte el, de hazánkban 1625-ig, hódoltsági területen pedig még tovább is használták az ó-naptár szerinti számítást.

I.

László király 1284-ben kelt megerősítő oklevele a következő.

„Nos Ladislaus, Dei gratia Rex Hungariae, memoriae commendantes, significamus universis, quibus expedit, praesentium per tenorem: quod Martinus, Bala, Iacobus, Marcellus, Alexius et Symune ac Paulus et Warow, Petus jobbagiones castri nostri Posoniensis de Neek pro se et cognatis ipsorum ad nostram accedentes praesentiam, exhibuerunt nobis privilegium Sancti regis Stephani super libertate et translatione ipsorum, confectum; petentes a nostra Celsitudine cum instantia, ut ipsum privilegium ratificare, et nostro dignemur privilegio confirmare; Cuius quidem privilegii tenor talis est: (itt következik az 1165. évi kiváltságlevél szövege.) Nos igitur petitionibus et supplicationibus eorundem jobgionum castri Posoniensis inclinati regio cum favore, praescriptum privilegium Sancti regis Stephani, de verbo ad verbum inscriptum praesentibus, auctoritate praesentium duximus confirmandum; volentes, ut praenotati jobagiones Castri cum terris ac aliis ipsorum iuribus illa et eadem gaudeant libertate, qua veri, primi et nobiles jobbagiones Castri nostri Posoniensis gratulantur, pariter et eorundem haeredes, haeredumque suorum successores. Et super hoc eisdem nostrum dari faciemus privilegium, cum praesentes nobis fuerint reportati.

Datum in Zorussholm in festo Sancti Galli Confessoris. Anno Domini MCCLXXX. quarto.“

Ennek magyar fordítása ez:

„Mi László, Isten kegyelméből Magyarország királya, emlékezetükbe adván tudatjuk mindazokkal, akiket illet, hogy Márton, Balázs, Jakab, Marcel, Elek és Simon, valamint Pál és Warow és Péter, Pozsony várunknak Nyéken lakó jobbágysai a maguk és rokonaik nevében megjelenvén előttünk, bemutaták nekünk a Szent István király által részükre szabadságukról és az előkelők közé történt emelésükről kiállított kiváltságlevelüket s azt kérték a mi magasságunktól alázatos kérelemmel, hogy e kiváltságlevelüket részükre hitelesíteni és megerősíteni kegyeskedjünk. E kiváltságlevél szövege a következő: (Itt következik az 1665-ös kiváltságlevél szószerinti szövege.) Mi tehát a jelenlevő kérelmező s a pozsonyi várhoz tartozó jobbágyainknak a fenntebb írt s Szent István királytól eredő kiváltságlevelét szóról-szóra átírva, azt királyi kegyelmünkkel s a jelenlevők tekintélyével megerősítjük; úgy akarván, hogy úgy maguk a nevezett várhoz tartozó jobbágyok, mint örököseik s azok utódai földjeiknek és jogaiknak minden és olyan szabadságával éljenek, mint amilyen őket, mint a mi pozsonyi várunknak igazi, első és nemes jobbágyait megilleti. És ezért nekik e kiváltságlevelüket a fentiekről kiadni rendeljük, ugyanakkor, mikor a kiváltságlevelet visszakérők előttünk megjelennek. Kelt Sároshalmon, a szent Gallus hitvalló ünnepén az Úr 1284. évében, (október 16-án hétfőn).“

E kiváltságlevelet Kun László király akkor állíthatta ki őseinknek, amikor 1283-ban a Németujváriak ellen a kunok társaságában viselt háborúja után hazatérőben volt és Sároshalmon, amely a mai Sárospalvának hihető, valószínűen táborpihenőt tartott. Ez oklevélnek azt a részét, amelyben e szavak foglaltatnak: „privilegium Sancti regis Stephani super libertate et translatione ipsorum,“ nem szószerint, hanem értelmileg kellett fordítani. A „translatio“ szó ugyanis itt a „libertate“ és „ipsorum“ szavakkal kapcsolatban nem jelentett sem áttételt, sem fordítást, sem átvitt értelemben áttelepítést, hanem rangemelést, vagyis amint az 1165-ös oklevélben mondatik, az „előkelők közé történt emelést,“ mert ezzel kapcsolatos a kiváltságosok szabadságára való utalás.

II.

Az első könyvemben szöveg szerint le nem írt, hanem csak facsimilében közölt káptalani 1337. évi oklevél latin szövege a következő:

„Nos Capitulum Ecclesiae Poseniensis, significamus quibus expedit praesentium per tenorem universis, quod accedentes ad nostram praesentiam Michael filius Iacobi, et Iacobus filius Petri de Neek, nomine suorum et nomine omnium proximorum et cognatorum suorum exhibuerunt nobis litteras Domini Stephani, quondam regis Hungariae incliti, sigillo cum pendente, supplicantes nobis instantissime, quod cum ipsi propter metum diversum easdem ubique secum, quo deberent, deferre non praesumpant; tenorem earundem nostris litteris inscribi faceremus, tuciorum ad cautelam; quarum tenor talis est: [Következik az 1165. évi kiváltságlevél latin szövege.] Nos vero petitionibus eorundem Michaelis et Iacobi annuentes, justis atque legitimis, dictas literas de verbo ad verbum praesentibus transcribi facientes, sigilloque nostri appensione consignari. Datum Sabbato proximo ante festum B. Laurentii Martyris Anno Domini MCCCXXXVII.“

Ennek magyar fordítása ez:

„Mi a pozsonyi káptalan, a jelen levelünk erejével adjuk tudtára mindazoknak, akiket illet, hogy megjelenvén előttünk a Nyéki Jakab fia Mihály és a Péter fia Jakab, a saját maguk és legközelebbeik és rokonaik nevében, bemutatták nekünk István Úr, Magyarország néhai királya által kiadott s függő pecsétellátott levelüket és alázatosan kértek minket, mivel ez oklevelet oda, ahová szükséges, különböző félelmeik miatt átengedni nem merik, hogy annak tartalmát nagyobb biztonság okáért a jelen levelünkben íránk át, amelynek tartalma a következő: (itt következik az 1165. évi kiváltságlevél szószerinti szövege). Mi tehát a fentnevezett Mihály és Jakab kérelmét igazságosnak és törvényesnek találván, a fenti levelet szóról-szóra átírtuk és ragasztott pecsétünkkel ellátva kiadtuk. Kelt a boldog Lőrinc vértanú ünnepe előtti szombaton, vagyis augusztus 9-én, az Úr 1337. esztendejében.

III.

Nagy Lajos király 1349-ben a következőképpen írta át és erősítette meg 1165 évi kiváltságlevelünket:

„Nos Ludovicus, dei gratia Rex Hungariae, memoriae commendantes tenore praesentium significamus, quibus expedit universis. Quod Ladyzlaus filius Mauritii de Nyék, sua et Iohannis fratris sui uterini, ac Iwan filii Iacobi, Nicolai filii Ladislai et Ioannis filiorum Blasii, Nicolai filii Geurke, Mychaëlis filii Andree, Iacobi filii Warow, Mychaëlis filii Petri, Iacobi filii Mychaëlis, Petri filii Iacobi, Kukes filii Mark et Andree filii Petri, pro-

ximorum suorum, in personis, ad nostram accedentes presentiam, exhibuerunt nobis litteras privilegiales in grossa cera cum facie, ut videbatur, Excellentissimi Domini Stephani quondam inclyti regis Hungariae, filii Geyse regis, felicitis memorie, super libertatibus ipsorum anno Domini Millesimo CLX quinto confectas, in quibus vidimus contineri: quod idem dominus Stephanus Rex quondam homines suburbanos Poseniensis Castri existentes, quorum nomina sunt [itt következők a 22 kiváltságot nyert egyén névszerinti felsorolása*] a castrensi servitio subtraxisset; eo tenore tamen, ut inter proceres eiusdem Castri, proceres filii scilicet Stephani Regis existant, ea videlicet de causa, quod relictis suis omnibus, secum stetissent intrepidi. Petens idem Ladyzlaus sua et predictorum proximorum suorum in personis, nostram humiliter excellentiam, ut, quia ipsi contra ipsorum sepius aggravarentur libertatem, ipsos in ipsorum libertatibus indempniter gaudere permitteremus pacifice et quiete. Nos itaque, qui ex debito suscepti regiminis nostri officio commoda nobis subiectorum animo pietatis tenemur intueri, predictis petitionibus eiusdem Ladyzlai pro se et pro predictis proximis suis, nobis porrectis, regia pietate inclinati, ipsos et ipsorum posteros in dictis eorum libertatibus, et iuribus singulis, et tenoribus praedictarum literarum Domini Stephani regis, prout eodem vere, et legitime emanate forent, continentur, de consensu, consilio et voluntate excellentissime Domine Regine Genitricis nostre charissime, habitaque matura deliberatione Prelatorum et Baronum Regni nostri, perpetuo et indempniter permisimus gratulari statu in eodem. Datum Bude feria quarta proxima ante Dominicam Ramis palmarum. Anno Domini Millesimo CCCXL nono de commissione propria regis." [E tabulario familiae de Nyék in Csallóköz. M. S. Kaprinai Tom. XXXIX. p. 121 sq.]

Ennek magyar fordítása a következő:

„Mi Lajos, Isten kegyelméből Magyarország királya emlékeztül adván, jelen levelünk erejével hirdetjük mindazoknak, akiket illet, hogy Nyéki László, Móricz fia, a saját és édes testvéreinek: Jánosnak, nemkülönben rokonainak, Ivánnak, a Jakab fiának, Miklósnak, a László fiának, Jánosnak, a Balázs fiának, Miklósnak, a Geurke fiának, Mihálynak, az András fiának, Jakabnak, a Warow fiának, Mihálynak, a Péter fiának, Jakabnak, a Mihály fiának, Péternek, a Jakab fiának, Kukesnek, a Márk fiának és Andrásnak a Péter fiának nevében személyünk elé járulván, a durva viaszpecséten — amint látjuk —

* Fejér György egyes kiváltságosok neveit hibásan közli. Minthogy ennek az oklevélnek az eredetije nem volt feltalálható, nem lehet megállapítani, hogy e nevek e III. számú oklevél eredetijében hogy voltak átírva.

Felséges Istvánnak, Magyarország egykori híres királyának, Géza király boldog emlékű fiának képével ellátott és az ő kiváltságukra vonatkozólag az Urnak 1165. évében kiadott nemesi kiváltság levelet terjesztett Elénk, amelyben azt látjuk foglaltatni, hogy ugyancsak István király Ur a pozsonyi vár alatt lakókat, akiknek neve a következő: (itt következik a 22 kiváltságot nyert férfiú neve; a helyes olvasást l. l. k. 11. oldalán), a tábori szolgálat alól felmentette, de oly feltétellel, hogy ugyanazon tábor előkelői közé tartozzanak, mint szent István király előkelő fiai, nyilvánvalólag abból az okból, hogy utódaikkal együtt kiváltságukkal háborítatlanul élhessenek. Ez a László a saját és említett rokonainak nevében alázatosan kérvén felségünket, hogy mivel szabadságukban többször háborgattatnak, engednének meg nekik ezt a kiváltságukat békében és háborítatlanul élvezni. Mi tehát, mert a reánk vállalt kormányzáshoz tartozó kötelességnél fogva alattvalóink jólétéről békés lélekkel köteleztetünk gondoskodni, ezen Lászlónak és említett rokonainak nevében benyújtott kérvényéhez királyi jóindulattal hozzájárulván, őket és utódaikat említett kiváltságaikban, egyes jo-gaikban István király Urunk említett levele értelmében, amint az valóban és törvényesen bocsáttatott ki, a felséges anyakirályné, szeretett anyánk szándéka és akarata szerint, főpapjaink és bíróink érett megfontolása után megerősítjük és megengedjük, hogy ezen állapotot háborítatlanul élvezhessék. Kelt Budán Virágvasárnap előtti szerdán, április elsején, az Urnak 1349-ik évében. A király saját megbízásából. (A csallóközi Nyéky család levéltárából M. S. Kaprinai XXXIX. kötet, 121. és következő lapok. Kaprinai István történíró, oklevélgyűjtő, jezsuita pap volt, *1714, †1786. A Nyéky cs. levéltárát tehát az 1750-es években még Nyéky aliter Naszuff Ádámnál láthatta Kaprinai; a levéltárat a család kihaltával ki örökölte, vagy hová került, nem tudjuk.

Fejér György történírónk különben Csallóköznyéken 1805. szeptember 26-án megtekintette és leírta az 1165. évi kiváltságlevelet és annak 1298. évi átiratát s a fentemlített codexében (tomus V. volumen 3. 254. oldalon) ezt írja róla:

„Originale Stephani III. R. H. privilegium de anno 1165. Nobilibus de Nyék collatum, in nobilitari possessione Nyék Comitatus Posonien. insulae Csallóköz ingremiata apud Nob. Franciscum Nagy conservatorem communium dictae possessionis litterarum conservatur. A. 1805. die 26. Septemb. vidi, et transumsi. Est vero in crassiori cruda pergamena, maiusculis litteris exaratum, latumque prope 4 longum vero 6 pollicum. Sigillum de zona flava nigro mixta pendeat; sed iam a corpore privilegii avulsum est; ex cera cruda confectum, formam medii globi

refert; pars eius polita regem repraesentat stantem, longa toga vestitum; in sinistra manu globum tenentem, dextram vero lateri suo appodiantem; caput aperta corona redimitum cernitur; litterae tamen nullae, nullumve in circumferentia sigilli characterum vestigium apparet. Privilegii huius primum authenticum transsumtum est Ladislai IV. de an. 1284. Cuius genuinum autographum sigillo tamen carens, exscripsit R. D. Petrus Méhes, Herulorum Ill. D. Comitum Caroli Zychi Praefectus Posonii 12. Mai A. 1829 exscriptumque, mecum promptissime communicavit, ut hic est exhibitum. Alterum est Andreae Ill. R. H. de anno 1298. Confirmationale, cui privilegium Stephani Ill. de verbo ad verbum, originali conforme insertum est, in pergamenam confectum et pendente sigillo munitum; huius praeambulum sic sonat: Andreas, Dei gratia . . .“ stb. (következik az I. könyv 14-15. oldalán közölt átírás.)

A fentiek magyar fordítása a következő:

III. István király 1165. évi levele, amit a Nyéki nemeseknek adott, jelenleg is megvan Nyéken, Csallóközben, nemes Nagy Ferencnél, mint ezen nemesi oklevelek őrzőjénél. 1805. évi szept. 26-án láttam, magam is átírtam. Vastagabb nyers pergamenre van írva majuszkula betűkkel, cca. 4 hüvely széles és 6 hüvely hosszú, pecsétje egykor sárga-fekete szalagon lógott, de már elszakítva a levél testétől ott van nyers viaszba nyomva, mintegy fél-golyó alakú, sima részén a király van ábrázolva álló helyzetben, bal kezében kormánygömböt tartva, míg jobbjára oldalára támaszkodik. Fején úglátszik nyílt korona van. Azonban a pecséten írás nyomai nem látszanak. Az oklevélnek első autentikus átírása az 1284. évből ered és IV. Lászlótól származik. Ennek eredeti kéziratát, azonban már pecsét nélkül, lemásolta főtitelendő Méhes Péter ur a Zichy grófok nevelője Pozsonyban 1829. évi május 12-én és nekem megküldötte, úgy amint ezt itten közlöm. Másik oklevelük András királynak 1298 évi megerősítése, amelyben III. Istvánnak privilégiuma szóról-szóra bentfoglaltatik és ugyancsak pergamenre van írva, függő pecséttel, írásának kezdő sorai így hangzanak: Andreas stb.

A fentiek után leírja Fejér az 1298. évi oklevél tartalmát, melyet első könyvem 14—15. oldalán már közöltem. Meg kell említenem itt, hogy az első könyv 10. oldalának 3. jegyzete alatt említett pecsétek a későbbi okmányok pecsétjei, sajnos az 1165. évi kiváltságlevél függő pecsétjét, melyet, mint az előbbiekből kitűnik, Fejér György Csallóköznyéken 1805-ben Nagy Ferencnél még látott, ezidőszerint széleskörű kutatásaimmal sem sikerült előtalálni, pedig annak fellelése sphragistikai szempontból nagybecsű volna. Az 1165-ös kiváltságlevelünk pe-

csétjét az 1920-as években még Bittó Béla bátyám, a kiváló genealogus is látta Csallóköznyéken, teljes épségben, a kiváltságlevélről levált állapotban, elfakult zsinórzatának szálai azonban még rajta voltak.

Ugyancsak Fejér írja Codexében (tomus V. v. 3. 257—258) a következőket arról a téves megállapításról, hogy kiváltságlevelünk Szent István királytól ered :

„Eiusdem erroneae opinionis fuerunt etiam Iudices I. Comitatus Poson. in opere disquisitionis nobilitaris coassidentes ; coram quibus praenominatus Nobilis Fran. Végh de fata possessione Nyék idem Privilegium et Capituli Poson. transumptum produxerat. I. Szegedy in Tyr. Jur. Hung. P. II. p. 115 memorat, quod postquam illud omni suspicione falsi carere visum est eisdem Iudicibus ; assurectum ei sit cum veneratione ; iussumque Protocollo comitatus inseri, ac restitutum Pauperi, sed pervetusto Nobili, ea cum declaratione : multis praedivitiis, potentibusque in regno viris certius et firmitus eum praerogativa nobilitari polle. Ast refellit hanc opinionem primo optutu annus diserte expressus 1165. iuxta quem non S. Stephano, sed Stephano III. Geysae II. filio tribuendum est. Id evincit etiam hoc : Geysam, patrem Stephani, idem conferentis, Regem, non vero Ducem compellari ; qualis fuit Pater S. Stephani. Deinde in privilegio memorato mentio fit duorum Archiepiscoporum ; tempore tamen S. Stephani unus duntaxat fuerat Archiepiscopus Strigoniensis nempe. Ita Georgius Gyurikovics, qui haec singula Diplomata vidit et diligenter transcripsit. Operae praetium mihi videbatur de hoc Nyékianorum privilegio excursionem hanc admittere, ut inveterato errori, quo nec Dan. Cornides mansit immunis, finis imponatur.“

Ennek magyar fordítása a következő :

„Hasonló téves véleménnyel voltak Pozsony vármegye bírái, mikor nemességi ügyek eldöntéséről tárgyalva, előttük nemes Végh Perenc Nyékről ugyanezt a privilégiumot bemutatta a pozsonyi káptalannak, amelyről Szegedi nyilatkozik a maga műve 115. lapján, hogy mivel ez minden gyanun felül áll, a bírák jónak látták ezt bevenni a vármegye jegyzőkönyvébe és visszaadni a noha szegény, de ősrégi nemesnek azzal, hogy *sok dúsgazdag és hatalmas nemes urnál jobban igazolta a maga nemességének előjogait.* Azonban azt a véleményt, hogy a kiváltságlevél Szent Istvántól származik, cáfolja az 1165. év, mely szerint ez az oklevél nem Szent Istvántól, hanem III. Istvántól, azaz II. Géza király fiától ered. Ebben az oklevélben ugyanis világosan ki van mondva, hogy az adományozó atyja Géza „király,“ nem pedig vezér. Már pedig Szent Istvánnak atyja csak vezér volt. Azonfelül a nevezett oklevélben

két érsekről van szó, holott Szent István idejében csak egy érsek volt: az esztergomi. Így nyilatkozik erről Gyurikovics, aki ezeket az okleveleket külön-külön látta és gondosan lemásolta. Szükségesnek látom, (mondja Fejér) ezt a kis kitérést ide is felvennem a nyékiek okleveléről, hogy ez a régi tévedés, amittől még Cornides sem tudott szabadulni, helyreigazítást nyerjen.“

Ugyancsak a fenti nemességigazolásról a Századok 1872. évi évfolyamának 72. oldalán Botka Tivadar „A vármegyék alakulásáról“ című közleményében a következőket írja :

„ z általános nemesi vizsgálat — investigatio nobilitaris — megindulván III. Károly király alatt az országban, Pozsony megyében Végh* nevű csallóközi nyéki birtokos a vizsgáló hatóság előtt előmutatta Szent Istvánnak adománylevelét, mely által ősenek Nyék nevű falu adományoztatott. A bírák azt minden gyanútól mentnek és hitelesnek találván, fölemelkedtek székeikről és mélyen meghajtották magukat a nagybecsű ereklye előtt, megnyugtattván az előmutatót, hogy nemessége az ország első családjáéval vetekedik.“

IV.

Ezek után II. Mátyás király 1609. augusztus 14-én kelt megerősítő levelét közlöm.

„Nos Mathias secundus, Dei gratia, Hung. Dalm. etc. Rex, designatus in regem Bohemiae, A. Dux Austriae, etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis: Quod fideles nostri Egregius ac Nobilis Blasius Méhes, juratus assessor sedriae I. C. Poson. suo et Stephani filii sui, Casparus item Kossa, pariformiter suo ac Georgii similiter Kossa, fratris sui carnalis et uterini, nec non alterius Georgii junioris, similiter Kossa, aliter Zeke; item Alberti et Georgii Nagy, ac Blasii, Jakobi, Gregorii et Petri Végh, fratrum videlicet ipsorum condivisionalium in Possessione Nyék, in insula Csallóköz, Comitatus vero Poson. adjacentis commorantium nominibus et in personis exhibuerunt nobis et praesentarunt binas quasdam litteras Privilegiales, unas Sanctissimi et gloriosissimi quondam Principis, Domini Stephani I. Regis et Apostoli Hungariae, nostri videlicet Praedecessoris beatissimae memoriae, in exigua pargamena confectas, sigilloque eiusdem impendenti, quo ut rex Hungariae utebatur, communitas, quibus mediantibus idem quondam S. Stephanus Rex, incolas eiusdem possessionis Nyék, ob eorum egregia facinora penes eandem suam

* Végh Ferenc 1715—1740. között.

Maiestatem declarata, ipsorumque posteros, et successores universos, ab oneribus civilibus et rusticanis in perpetuum eximisse et supportasse; libertateque nobilitari donasse dignoscatur. Alteras vero Ludovici quondam regis Hungariae, in pergamena similiter confectas, ac emanatas, sigilloque eodem Suae Maiestatis, quo ut rex Hungariae utebatur, ab extra in eorumdem impressivae communitas; quibus mediantibus idem quondam Ludovicus Rex, Nobiles de dicta possessione Nyék in suis libertatibus et iuribus a praefato quondam S. Stephano Rege, ipsis datis et concessis confirmasse dignoscatur, etc. Quarum quidem unarum, praefati videlicet quondam S. Stephani regis litterarum tenor talis est: „Ego Stephanus, Dei gratia, Rex Hungariae sublimis etc.“ Alterum vero memorati scilicet quondam Regis Ludovici litterarum tenor sic sequitur: „Nos Ludovicus, Dei gratia Rex Hungariae etc.“ — Mathiae II. Diplomatis conclusio sic habet: Datum per manus fidelis nostri Reverendi, Valentini Lépes, electi Episcopi Nitriensis et aulae nostrae per Hungariam Cancellarii, in Civitate nostra Vienna die 14. Aug. A. D. 1609.“

Magyar szövege a következő:

Mi, II. Mátyás, Isten kegyelméből Magyarország, Dalmácia stb. királya, Csehország választott királya, Ausztria főhercege stb. emlékezetül adjuk mindazoknak, akiket illet, hogy a mi hűséges, vitélő nemesünk: Méhes Balázs, Pozsonymegye törvényszékének hites bírása a saját és István fia nevében, Kósa Gáspár szintén a saját és vérszerinti testvére György, valamint ifjabb Kósa aliter Zeke György nevében, továbbá Nagy Albert és György, továbbá Végh Balázs, Jakab, György és Péter úgy a maguk, mint a szintén Pozsony megyei Csallóköz Nyék községében lakó osztályos atyafiaik nevében személyesen előmutatták és átnyújtották nekünk két kiváltságlevelüket, egyet, mely I. Istvántól, Magyarország apostoli királyától, boldogult emlékü elődünktől származik, behajtott pergamenen kiállítva, a magyar király által használt függő pecséttel ellátva, amelynek erejénél fogva néhai Szent István király Nyék községre lakóit királyi hatalmával nemeseknek nyilvánítva, azoknak összes utódait és örököseit a polgári és paraszti terhek viselésétől örök időkre felmentette és nemesi szabadsággal ruházta fel. A másik oklevél néhai Lajos magyar királytól származik, szintén pergamenen kiállítva, a királyi használt pecséttel ellátva s az kívülről volt rányomva, melynél fogva néhai Lajos király a Nyék községben lakó nemeseket a Szent Istvántól nyert szabadságaikban és jogaikban megerősíti. Az első, Szent István király által kiadott kiváltságlevelél szövege a következő: (leírva az 1165-ös kiváltságlevelél). A másik, Lajos király által kiadott kiváltságlevelél).

vél szövege a következő: (leírva az 1349. évi kiváltságlevél-átírás, lásd e könyv III. oklevelét). — II. Mátyás király oklevelének záradéka a következő: Kelt a hűséges tisztelendő Lépés Bálint, nyitrai választott püspök és Magyarország udvari főkancelárjának keze által. Bécs városunkban 1609. augusztus 14-én.“

Amint látjuk, Fejér nem közölte teljes egészében ezt az oklevelet, melyet — bár annak eredetije még nemrég Csnyéken őriztetett — feltalálnunk ez időszerint nem sikerült.

Az előbbi és a hivatkozott helyeken már nyomtatásban megjelent oklevelek bemutatása után az Országos Levéltárban található s a családunkra vonatkozó okleveleket és okmányokat közlöm.

A Nyék-törzs többi három családjára vonatkozó olyan külön okmányt, — a Kósa családot illető és szintén közölt okmánytól eltekintve, — amely a nemesség igazolására vagy megerősítésére vonatkozik, nem találtam. E hiány arra vezethető vissza, hogy a régi megerősítő oklevelekben a Nyék-törzsnek tagjai, illetve mind a négy, illetve öt családja együtt van megemlítve, ami szintén az egy őstől való származást jelzi.

Az itteni levéltári adatok nem nyújtanak támpontot arra nézve sem, hogy a Nyék-törzsbeli férfiak közül kik voltak az 1470/80-as években a Méhes, Végh, Kósa, (Zeke) és Nagy vezetéknveket felvevők, erre talán világosság derül egyszer a pozsonyi káptalan levéltári adatai alapján. Az e korbeli okmányok hiánya és hiányossága miatt nem tudtam az 1500-ban már Méhes néven szereplő Péter és Bertalan felmenő genealógiáját összeállítani, kétségtelen azonban, hogy az előbb említettek atyja még mint „nobilis (keresztnev) de Nyék szerepel.

V.

Az Országos Levéltár Neoregstrata gyűjteményében (tomo 95, fasciculus 1690, nr. 13.) van egy Méhes Balázs írta magyar nyelvű gyámi felmentvény, melyen Méhes Balázs esküdt pecsétje jól látható. Farkas Gáspár és Csiba István esküdtek is aláírták ezt az okmányt, melyet Farkas Gáspár nem pecsételt le, Csiba István azonban pecsétjével szintén ellátott. A nálam fényképmásolatban őrzött okmány szószerinti (nem írásszerinti) szövegét és a Méhes Balázs által használt pecsét rajzát a következőkben mutatom be:

„Mi Farkas Gáspár, Méhes Balázs és Csiba István adjuk tudtára mindeneknek, akiknek illik. Hogy mi a vitézlő Végh István urunkkal, Bucsuházi Pál árvái képében az ő atyjuktól és anyjuktól maradt minden ingó marhán bizonyos jámbor

személyek előtt megalkudtunk, akiről szépen, tisztán és igazán számot adván és akiről kiadván, mi ő kegyelmét arról a tutorságról mindenképen mentve hagytuk, úgy hogy sohasem, mi úgy mint atyafiak, sem pedig az árvák a dolognak keresessünk és ennek a végezésnek mi sehol, sem káptalanban, sem vármegyén ellene ne mondassunk. Ennek nagyobb bizonyására adjuk e levelünket pecsétünk és enkezünk írása alatt. Datum Bucsuházán die decima octava mensis februari Anno domini 1608. Idem Gasparus Farkas, Idem Blasius Méhes, Idem Stephanus Csiba.

VI.

Az Országos Levéltár „Post advocatos“ (ügyvédek után maradt iratok) F. 19 nr. 62. alatt található a következő oklevél, vagyis káptalani átírás:

„Ferdinandus Tertius Dei gratia electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae etc. Rex; Archidux Austriae, Dux Burgundiae, Styriae, Carinthiae, Carniolae; Marchio Moraviae, Comes Tyrolis, Goritiae et Habsburgi etc. Fideli nostro egregio Magistro Andreae Kerekes Personalis Praesentiae nostrae Prothonothario. Salutem et gratiam. Expositum est majestati nostrae nomine et in persona nobilis dominae Susannae Méhes, fidelis nostri nobilis Georgii Horváth consortis, filiae vero nobilis condam Blasii similiter Méhes. Qualiter eadem Domina exponens cum fidelibus nostris nobilibus, Stephano, Petro, Georgio et virgine Sophia Méhes, fratribus videlicet ac sorore suis carnalibus et uterinis, necnon altera Sophia Bucsuházy, matre sua; in totalibus et universis portionibus ipsorum possessionariis, in possessionibus Póka Thelek, Ujfalu et Nyek, necnon possessionibus Udvarnok et Feő Baar jószággh Szerdahely nuncupatis, in insula Chalóköz, et comitatu Posoniensi existentibus, habitis, cunctisque earundem possessionum, portionumque, possessionariarum pertinentis, utputa terris, arabilibus, cultis et incultis, agris, pratis, campis, pascuis, foenetis, foenilibus, sylvis, nemoribus, montibus, vallibus, collibus, arundinetis, eorundemque locis, vineis, vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, pisciumve clausuris, aquarum decursibus; molendinis et eorundem locis; generaliter vero pertinentiarum quarumlibet et utilitatum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis existentibus, ad easdem possessiones portionesque possessionarias, de jure et ab anti-

quo spectantibus et pertinere debentibus; praeterea in universis rebus nobilibus [demptis tamen iis et in portionem eiusdem dominae exponentis computatis, siquas hactenus accepisset], puta aureis, argentis, pecoribus, pecudibus, frumento omnis generis, rebusque lineis et id genus aliis, quibusvis, cuiuscunque eae materiei existerent, eandem exponentem, cum praefatis Stephano, Petro, Georgio et puella Sophia Méhes necnon altera Sophia Bucsuházy, ut praemissum est matre sua, aequali jure tangentibus et concernentibus inter eosdem hactenus indivisis, divisionem habere vellet congruentem, lege et consuetudine regni admittente. Quia autem hujusmodis bonorum portio nunque possessionariarum divisio inter sorores et fratres carnales et uterinos, necnon matrem, fiendam; non longo litis processu, sed melio duntaxat unius magistri prothonotarii fieri solet atque potest. Pro eo tibi harum serie firmiter praecipiendo committimus et mandamus; quatenus acceptis praesentibus et praemissis sic ut praefertur stantibus et se habentibus, in uno certo, brevi et competenti termino per te partibus praedictis praefigendo ad facies praeallegatarum possessionum, portionumque possessionariarum, in insula ut praemissum est, Chalóköz praeallegatoque comitatu Poseniensis habitaram, vicinis et commetaniis earundem inibi legitime convocatis et praesentibus accedendo, easdem possessiones portionesque possessionarias, cunctasque res mobiles cuiuscunque eae materiei existerent, inter eandem exponentem et praenominatos, Stephanum, Petrum, Georgium et puellam Sophiam Méhes, necnon alteram Sophiam Bucsuházy, partium earundem, matrem, in rectas et condecentes portiones excindere et sequestrare, excisasque et sequestratas manibus dictae exponentibus dare, tradere reassignare et assignare, per eandem, omni eo jure, quod ipsam pertinere dignoscuntur, possidendas; contradictione et inhibitione praememoratorum, Stephani, Petri Georgii et puellae Sophiae Méhes, necnon alterius Sophiae Bucsuházy, vel aliorum quorumlibet, praevia ratione obstare non valente. Et post haec super hujusmodi bonorum immobilium, rerumque mobilium divisione tua, literas iisdem partibus superinde testimoniales extradare modis omnibus debens et tenearis. Nec secus factururus. Praesentibus praelectis exhibenti restitutus. Datum in oppido Rew Comarmiensi feria quinta proxima ante Dominicam quadragesima. Anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo secundo. Scripta et correctae per me Thomam Mikulich de Brokunoucz Sacrae Caesariae et Regiae Majestatis praesentiae et in iudicii locumtenentem. m. p."

Ennek rövid tartalma a következő:

„Harmadik Ferdinánd stb. Kerekes András personalisának

személyében. Üdvözet és kegy. Tárgyaltatott felségünk nevében és személyében nemes Méhes Zsuzsanna úrnőnek, aki nemes Horváth György hitvese és néhai Méhes Balázs leánya, valamint nemes Méhes Istvánnak, Péternek, Györgynek és a hajadon Méhes Zsófiának, akik egymással és Méhes Zsuzsannával apáról anyáról való édes testvérek, valamint Bucsubázy Zsófiának, a fentiek anyjának birtokosztály ügye azon birtokait illetően, amelyek Pókateleken, Újfalun és Nyéken, továbbá Udvarnokon és a Szerdahelybe kebelezett Feő Baár jószágon léteznek és amelyeket eddigelé osztatlanul birtak.

Az osztozás nem per utján, hanem békésen történt meg Kerekes András prothonotarius előtt Révkomáromban 1642-ben március 6-án, csütörtökön. (Hamvazó szerda után való vasárnapot megelőző csütörtökön, mely ekkor a fenti hóra és napra esett.)“

VII.

Szintén az Országos Levéltár „Post advocatos“ gyűjteményében F. 110 nr. 108. oldalon található a következő okmány. „Nos Capitulum Ecclesiae Posoniensis memoriae commendamus tenore praesentio significantes, quibus expedit universis. Quod egregii Stephanus et Georgius Méhes fratres carnales et uterini coram Nobis personaliter constituti, sponte libere nativo suo sermone hungarico confessi sunt hoc modo: Anno 1643 die 25-^{ta} februarij. Én Méhes Istvány, Posonyi atyánktul maradtott házbéli és szállóbéli mostani és jövendőben jutandó portiomrul Méhes György Eöcsémmel ily contractust tettem. Hogy mivel Eő kegyelme itt Posonban lakik, én pedig Csallóközben, inkább viselhet gondot az itt való házra, én is a Csallóközi jószágra, ez okáért az meg nevezett házban és szállóban lévő és jövendőben leendő portiómat éppen engedtem meg nevezett Méhes György Eöcsémnek és gyermekeinek minden hozzávaló pertinenciákkal edgyütt örökben. E converso eő kegyelme is minthogy osztál szerint az Nyéki őstől maradtott curie eő kegyelmének jutott volt ily okkal, hogy az rajtalévő épületből engemet Méhes Péterrel edgyütt kifizessen, az, az curiát nékem engedte az épületben lévő maga portiójával együtt, én is a felesé helett az osztály szerént jutott selléreket Németh András helye kívül, minthogy ahelett Vargha Pétert választotta eő kegyelme magának, mellet az előtt is birt, eő kegyelmeinek engedtem, Eő kegyelme is az házbéli portióján fellyül ugyanazon Posonyi házban lévő portiómért a minémű házban a Mészáros lakik, annak a teleknek a felit, amely félen a mészárszék va-

gyon nékem engedte örökössön ahoz földeket, ugymint Paphidánál az úton felül kerektonál az úth mellett egy holdat más felől pedig magam fölgye mellett az Tó hosszában egy kis holdat, az sisárai kis rétet, mely a Mészáros helyihez jutott volt ide engedte, ezt pedig a concambiumot örökképen végeztük, hogy ha pedig jövőendőben megnevezett Méhes György Eöcsém az maga részén építeni akarna, tartozzam eő kegyelmit az épülettel segétteni, minthogy eő kegyelme is az megnevezett curiában való épületbéli részét nékem átengedte. Erre mind a kettőnk sub assumptione oneris köttyük magunkat, hogy ezen concambiumot száz arany vinculum alatt megmásolhatatlanul tartozunk megállani, amelyet én Méhes Istvány arra is kötöm magamat, hogy mivel még az anyánk áll, aki jussát praetendálja az Posonyi házban, hogy úgy véghezék eő kegyelmivel hogy azon Eöcsém Méhes György és gyermekei kárt ne valyanak, hanem eő kegyelme nem felit a háznak, hanem csak egy portiót megéllvezhessen benne. Prout partes praemissae modo praemisso de praemissis concambiaverunt et conveniunt coram Nobis harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum die vigesima quinta february Anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo tertio."

Méhes György, kinek felesége Béri Balogh Judit volt, a fentiek szerint tehát 1643-ban a Pozsony városban lévő saját házában lakott, azt azonban, hogy e ház hol, vagyis mely utcában volt, az iratokból megállapítani nem lehetett.

VIII.

Az Országos Levéltárban a „Conceptus expeditionis“ elnevezésű gyűjteményben a „Cancellaria 1666 nr.“ jelzet alatt található az alábbi oklevél.

„Fidelibus nostris, universis et supremis et vicecomitibus, Comitatum, necnon capitaneis confiniorum etc. Notum facimus, quod ex benigna voluntate et mandato nostro, Camera nostra hungarica Posoniensis, ad occupationem universorum bonorum, comitis Emerici Balassa de Gyarmath, propter eiusdem graves excessus et enormia perpetrata scelera, per fidelem nostrum nobis syncere dilectum, comitem regni huius nostri Palatinum [nomen et titulus] ac nonnullos potiores iudices et assessores tabulae nostrae regiae, sibi ad latus accersitos, in termino juris extraordinarii, pro parte fisci nostri regii, per notam perpetuae infidelitatis adiudicatorum, virtute eiusdem litterarum adiudicatoriarum sententialium, ad honorabile capitulum Strigoniense intitularum et sonantium, penes testimonium eiusdem capituli

et palatinalem hominem, ad id specialiter deputatum, loco directoris causarum nostrarum regalium, fidelem nostrum tricesimatore[m] Zemptiensem egregium Georgium Méhes, pro commissario nostro expediendum decreverit et ordinaverit, qui ut maiori cum securitate provinciam hanc sibi demandatam et commissam obire, eandemque debito effectui mancipare valeant ac possint, cum alioquin etiam frustra fierent iudicia, nisi debitae executioni demandarentur. nolimusque eiusdem comitis Emerici Balassa tanta facinora, vel in exemplum quoque aliorum impunita permittere, eo etiam respectu, quod absque scitu et conventu nostro se se hinc clam subducendo manifeste culpabilem reddiderit. Fidelitates nostras et nostrum singulos harum serie benigne requirimus, serio ac firmiter mandantes, quatenus dum et quando praelatus commissarius noster camerális, cum praedicto palatinali et capitulari, ad id specialiter deputatis, ad vestras terras, tenuta, dominia, possessiones, officiolatus et honores, ac vestri in medium venerint, eosdem ubique cum omnibus ad illos pertinentibus, non solum libere pacifice tute et secure ac sine omni impedimento ire transire, morari, redireque et pausare permittere et permitti facere, verum necessitate sic exigente armata manu ipsis assistere. Executionemque dictorum bonorum sententionati comitis Emerici Balassa, ad rationem fisci nostri regii rite peragendam promovere, ac de ulteriori salus et securo conductu, aliisque necessariis mediis ipsis providere modis omnibus debeatis et teneamini. Bonorum autem eorundem provisos, castellani et alii officiales ac servitores eiusdem Balassa, coeterisque universi capitanei, milites, ipsi hactenus adhaerentes, cuiuscunque status conditionis existant, eandem executionem, nullo sub praetextu aut exquisito colore, sub nota perpetua infidelitatis, ac consequenter amissione capitum et bonorum retardare, multo minus impedire ausint et praetumant. Vienna die 23 januarii 1666. I. Lipót.“

Ennek az oklevélnek tartalma röviden az, hogy a pozsonyi kamara Méhes György szempci harmincadosnak megbízást ad és kiküldi Gyarmathi Balassa Imre birtokainak lefoglalása ügyében az esztergomi káptalanhoz és felhívja a hatóságokat, hogy kiküldöttjét támogassák, ha szükséges, fegyveres erővel is.

Méhes György e hivatalos eljárásának kegyes jóváhagyását és 1665. december 27-étől 1666. március 26-áig ez ügyben felmerült rapidíjainak kiutalását kérte később a pozsonyi kamarától. Méhes György erre vonatkozó beadványa az Országos Levéltár ugynevezett „Neoregestrata“ gyűjteményében található a F. 1004, nr. 23. alatt. E beadvány fotokópiája tulajdonomban van.

IX.

Az Országos Levéltár „Post Advocatos“ gyűjteményében a F. 110. nr. 30, 316. oldalon található a következő okmány :

„Mivelhogy Méltóságos Palatinus és Feő Ispány Urunk eő Excellentiája parancsolta, hogy az Méhes-familia valamint ezelőtt régenten volt, ugy most is inter possessionatos számláltassék, azon familiával pedig condivisionalis Kósa familia, mindazon okbul, mint pediglen, hogy előttem producálta még Szent Istvány király adományát super collatione bonorum, mely hogy megböcsültessék, méltó dolognak találtam, s azért is committáltam az nemes vármegye perceptoratussa tisztének, hogy a taxáruul immunitálja Kósa Gáspár uramot és az taxatusok lajstromábul pro praesenti et futuro kihagyással. Melynek nagyobb bizonyására adtam ezen testimonialis leveletem jurium sui et suorum futura pro cautela necessat. Datum Pozsony die 21^a May 1717. Surányi Sigray Ferencz viceispány mp. (L. S.)“

Ez a testimoniális a Nyéken lakó Méhes és Kósa családbelieknek ezidőbeli bizonyos fokú elszegényedését mutatja, a törzs-családok birtokviszonyai már az 1760-as években sokkal jobbak.

X.

Az O. L. T. Post advocatos fasc. 28 nr. 81 $\frac{1}{2}$ vörös füzet 23. o. foglalt magyar oklevél.

„En alább irtt adom tudtára mindeneknek, az kiknek illik ; hogy én előmben jöven személlek szerint egy részrül Nyéki nemes uraimék ; ugymint Méhes Gáspár, Nagy Máté, Kósa Gáspár üdösbik, Végh István, Végh György, ifjabbik Végh András, Végh Gergely és ifjabbik Végh Istvány ; más részrül pediglen Ollé Tejedben lakozó nemes Ollé Pál és Ollé András urajmék s léptenek előttem ilyen atyafiságos alkura az mint következik : hogy tudnia illik ennek előtte circiter három vagy négy esztendővel sub specie certi contractus, aminémű belső és külső jószágot, akar mi nével nevezendőt Nyékben és annak határaiban vettek volt el Ollé urajméktül (:melly miatt pört is exigáltak volt eő Kegyelmekek ellen:) azt mindenestől sponte et benevole manibus stipulatis én előttem eő Kegyelmekek visszaadták, és bocsátották avval a mészárszékkal együtt, az kit Méhes Gáspár Uram az eő Kegyelmekek fundusán épített volt, annak dészka ajtaján kívül, melyet Méhes Uram magának reservált és így Ollé Urajmék is recedálván ob Instituto

Iuridico Processu a Jószágot acceptálván, aquiescáltak rajta; mellynek nagyobb bizonyására adtam ezen Testimoniális levelemet. Datum Karcván die 14° Septemris 1724. Somogyi László Nemes Pozsony Vármegyének Szolga-Bírája. m. p. (L. S.)“

Az itt említett Méhes Gáspár az I. könyvem III. nemzedékrendi tábláján ősapaként szereplő Méhes Gáspárral azonos.

XI.

Az O. L. T. Post Advocatos gyűjteményében F. 119—46; 4. melléklet, 4. oldalán ez az oklevél foglaltatik.

„Infrascriptus I. Comitatus Posoniensis Iurassor, vigore praesentium recognosco: Quod ego anno, die, locove datarum, praesentium infranotati s perillustris ac generosi domini Stephani Orosz praefati I. Comitatus Posoniensis substituti Iudicis Nobilium, certas literas certificadorias, una cum actionum paribus pro parte et ad instantiam Egregiorum Georgii, Michaelis et Francisci omnium Kósa ut Novisantium A. A. emanatas, Nobilibusque Ioanni, Petro, Stephano, Sigismundo, Caspari, Emerico et seniori Francisco omnibus omnino Méhes, non secus et juniori Francisco aequae Méhes, huic quidem, qua etiam junioris Ioannis et Iosephi, fratrum suorum carnalium, jure sustentantis, in quanto cujuslibet interesset, omnibus velut I. I. Novisatis sonantes, et intitulatas terminumque diei 17^{ae} Mensis Aprilis et subsequentium Iuris Dierum, Anni currentis 1769 ad Possessionem Nobilitarem Kétzer—Ujfalú in I. Comitatu Posoniensi, Insulaque Csallóköz existente judicialiter praefixum, in se complectentes, eisdem praeter Petrum Méhes, huic vero medio sui conthoralis Iudithae Sebők, in possessione Nobilitari Insulana Nyék repertis personaliter exhibuerunt manibus quoque propriis praesentaverim. Super qua modo praevio, per me peracta Exhibitione hasce meas extradedi.“

Ennek rövid tartalma az, hogy Pozsony vármegyének egy esküdtje, aki a nevét nem írta alá, Orosz István szolgabírónak azt a bizonyáglevelét, mely 1769-ben Kétzer-Ujfalú birtok ügyében bíróilag közöltetett az először felsoroltak kérésére, most a személyesen megjelent Méhes Péter és felesége kivételével, az érdekelteknek kézbesíti.

*

Az 1935. év karácsonyán elhalt Méhes László öreglaki (Somogy megye) birtokos megküldte részemre az általa őrzött családi okleveleket, nevezetesen a család birtokviszonyaira vonatkozó egy királyi, egy pozsonyi káptalani és két nádori oklevelet, melyeket még annak idején Méhes Lászlóhoz visszajuttattam. Az oklevelek mind eredetiek, a királyit II. Mátyás

1609 június 2-án adta ki; a káptalani s az előbbivel azonos tartalmú oklevél 1618-ban adatott ki s mindkettőnek facsimiléjét a következőkben bemutatom.

Az oklevelekben említett Naszuff alias Nyéky család a hagyomány szerint a Méhes-ek közül a törökkel való harcok kezdetén rabságba jutott egy családtagnak leszármazójától eredt. E rabságra került férfi a törököknél szolgaságra jutott s ezért a Naszuff név-megjelölést kapta s az utódok a rabság alól szabadulva Pest-megyében telepedtek le. A Naszuff ugyanis Fekete András, Országos Levéltári levéltáros megállapítása szerint arab szó és szolgát jelent. Eszerint a Naszuff, másképp Nyéky család a családunkkal azonos törzsből való és osztályos atyafi család volt. (L.: az első könyv 24. oldalán az 51. tételt.) Végh Miklós csallóköznyéki földbirtokos bátyám közlése szerint Csnýéken sem a Nyéky, sem a Naszuff család tagjai közül ezidőszerint senki sem él s a családra ott már nem is emlékeznek.

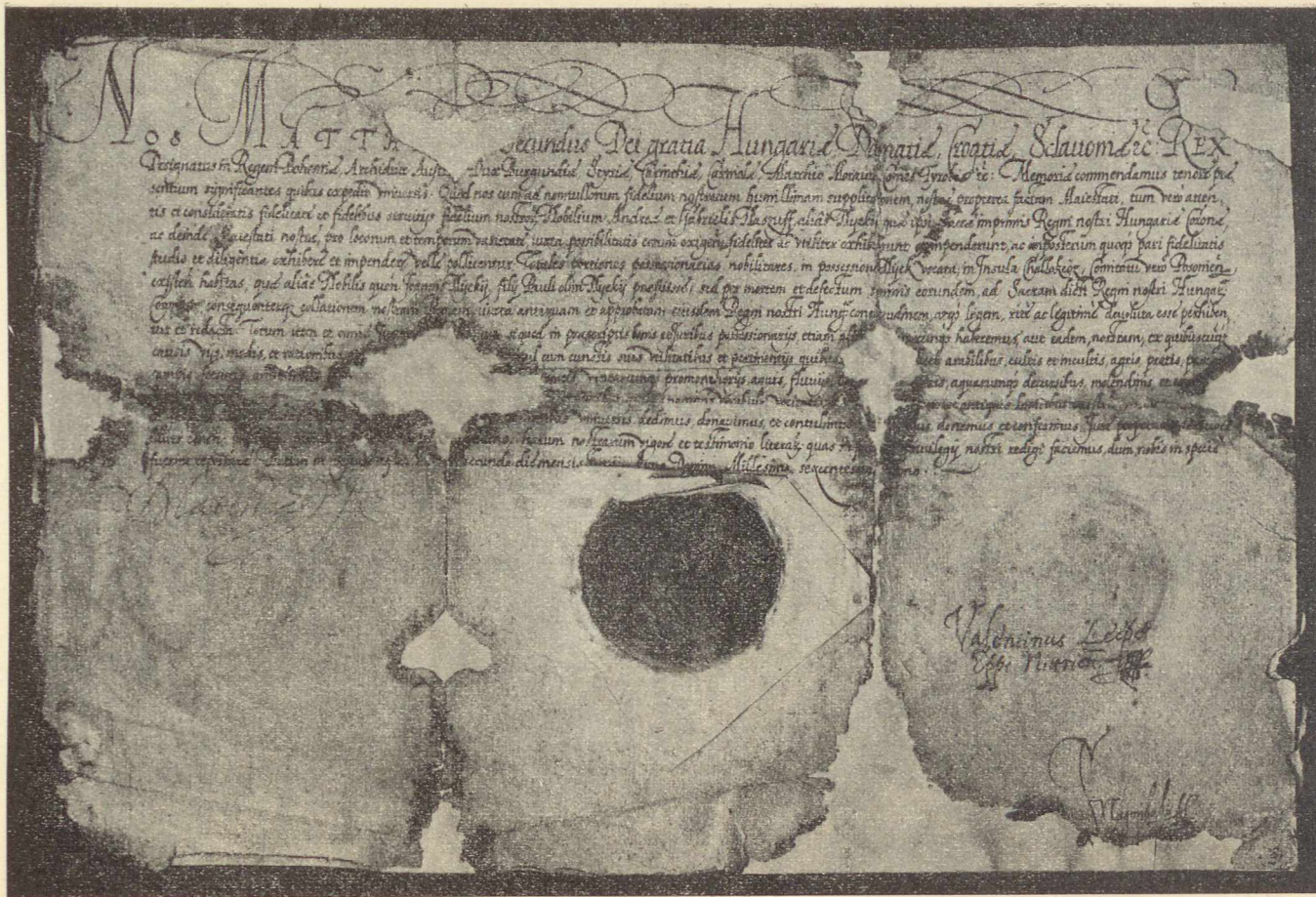
A Naszuff alias Nyéky család egy töredék leszármazása a következő:

Beketfalvai Miklós

Erzsébet
: Naszuff N.

Naszuff András
† 1608. előtt

E leszármazást a Bittó cs. levéltárában lévő 1608. VII. 19-én kelt pozsonyi káptalani kiadvány tartalmazza. A következőkben közölt királyi oklevélben szereplő Naszuff András és Gábor a fenti András fiai lehettek.

II. Mátyás király 1609. június 2-án kelt adománylevele. Eredetijét néhai Nyéki Méhes László öreglaki birtokos fia Géza őrzi.

XII.

Az előbbi lapon facsimilében bemutatott s 1609. június 2-án kiadott oklevél latin szövege a következő:

„Nos Matth[ias] Secundus Dei gratia Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae etc.: Rex Designatus in Regem Bohemiae, Archidux Aust[ri]ae, Dux Burgundiae, Styriae, Carinthiae, Carniolae, Marchio Moraviae, Comes Tyrolis etc.: Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis. Quod nos cum ad nonnullorum fidelium nostrorum humillimam supplicationem, nostrae propterea factam Maiestati, tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus serviis fidelium nostrorum Nobilium Andreae et Gabrielis Naszuff alias Nyeky, quae ipsi Sacrae, inprimis Regni nostri Hungariae, Coronae ac deinde Maiestati nostrae, pro locorum et temporum varietate; iuxta possibilitatis eorum exigentia; fideliter ac utiliter exhibuerunt et impenderunt, ac in posterum quoque pari fidelitatis, studio et diligentia exhibere et impendere velle pollicentur; Totales portiones possessionarias nobilitares in possessione Nyek vocata, in Insula Challockeöz, Comitatu vero Poseniensi existente habitas, quae alias Nobilis quondam Joannis Nyeky, filii Pauli olim Nyeky praefuisse; sed per mortem et defectum seminis eorundem, ad Sacram dicti Regni nostri Hungariae Coronam consequenterque collationem nostram Regiam, iuxta antiquam et approbatam eiusdem Regni nostri Hungariae consuetudinem atque legem, rite ac legitime devoluta esse perhibentur et redacta: Totum item et omne Jus nost[rum] Regium, si quod in praescriptis bonis et Juribus possessionariis, etiam alite[r]que a] litercunque haberemus, aut eadem, nostram, ex quibuscunque causis, viis, modis, et rationibus co[n]cerneret Maiestatem] simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibus] libet, terris vide[licet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, foenetis, arundinetis, sylv]is, memoribus, montibus, vallibus [vineis, vinearumque promontoriis, aquis, fluviiis, pis] cinis et pisca] turis, aquarumque decursibus, molendinis et eorun[dem] [locis, generaliter] vero quarumlibet et pertentiarum earundem integritatibus, quevis nominis vocabulo vocat]is sub suis veris metis [et antiquis limitibus existentibus . . . , Andreae] et Gabrieli Naszuff alias Nyeky ipsorumquae ha[eredibus e]t posteritatibus universis, dedimus, donavinus et contulimus. [Imo]damus, donamus et conferimus Jure perpetuo et irrevocabiliter tenendas: possidendas: pariter et habendas: Salvo [iure] alieno; harum nostrarum vigore et testimonio litterarum quas in formam privilegii nostri redigi faciemus dum nobis in specie fuerint reportatae. Datum in civi-

tate nostra Vienna secunda die mensis Junii Anno Domini Millesimo, sexcentesimo Nono.

Matthyas [m. p.]

[Sigillum
Regis]

Valentinus Léépés
Epps. Nitriensis [m. p.]
F. Nagmihály [m. p.]

Az oklevél pecsétje nagyon szép és teljesen épen maradt és ezért róla külön lenyomatot készítettem egy e célra szolgáló anyagból. A pecsét körirata: „MATTHIAS II. D. G. REX. HUNG. DE^oIG: IN REG. BOH. ARCH: AVST: DUX BURG: MARCH: MOR: COM: TYR.“

Ez oklevél magyar fordítása a következő:

„Mi második Mátyás sten kegyelméből Magyarország, Dalmácia, Horvátország és Slavónia királya, Csehország választott királya, Ausztria főhercege, Burgundia, Stajeroszág, Karinthia, Karniola hercege, Morvaország hercege és Tirol grófja emlékezetül adjuk mindazoknak, akiket illet, hogy a mi kedvelt hiveinknek Naszuff, másképp Nyéky András és Gábornak kérelmére, mivel fegyelmességüket és általános ismert hűségüket és hűséges szolgálataikat a mi Magyarországnak és felségjogunk helyi és időbeli változósága és lehetősége szerint hűségesen és hasznosan nyilvánították, sőt a jövőben is hasonló buzgalommal és szorgalommal végbevinni és teljesíteni ígérük: a Pozsony vármegyében Csallóköz szigetén Nyék községben lévő ama nemesi birtokrészt, mely ezelőtt nemes Nyéky Pál fiáé Nyéky Jánosé volt, de magtalanul halván el, a mi Magyarországnak régi és megerősített törvényei és szokásai szerint szabályszerűen és törvényesen reájuk át nem szállhatott, Naszuff, másképp Nyéky Andrásnak és Gábornak és összes törvényes utódainak, királyi jogunknál fogva ismét az egészzet mindennemű javaival, jogaival és hasznával átadjuk és adományozzuk, — úgy a művelhető, mint a nem művelhető szántóföldekkel, legelőkkel, rétekkel, nádasokkal, erdőkkel, szőlőkkel, a szőlőhegyek magaslataival, vizeivel, halasaival, halászható folyóival és malmaival. Még pedig adjuk és adományozzuk örökös és visszavonhatatlan birtoklási joggal, de az idegen jogok épségben tartásával. Mindenkinek tudomására adva, ezen levelünk érvényességére és bizonyosságára szolgáljon az, hogy a mi színünk előtt állított ki. Kelt Bécs városunkban junius hó második napján az Urnak ezerhatszázkilencedik esztendejében.

Mátyás s.k.

Királyi
pecsét.

Léépés Bálint
nyitrai püspök s.k.
Nagmihály F. s.k.

XIII.

Az előbbi lapon facsimilében bemutatott 1618-as káptalani okmány latin szövege a következő:

„Nos Capitulum Ecclesiae Pisoniensis Memoriae commendamus tenore Praesentium significantes quibus expedit universis. Quod Egregii et Nobiles Blasius Méhes ac Andreas et Gabriel Naszuff aliter Nieki de eadem fratres carnales et uterini; Gabriel siquidem Sabbatho proximo post festum Conversionis beati Pauli Apostoli noviter exactum praeterito; Andreas vero Naszuff aliter Nieki die datarum praesentium, coram Nobis personaliter constituti, oneribus et quibuslibet gravaminibus cunctorum haeredum, fratrum proximorum et consanguineorum suorum, quos videlicet infrascriptum tangeret seu concernere posset negotium quomodolibet in futurum, per omnia in se assumptis et levatis, matura ante hac et exacta animi intra se ipsos deliberatione superinde praehabita sponte et libere sunt confessi, retuleruntque in hunc modum: Quod ipse Blasius Méhes habens debitum respectum benevolentiae dictorum Andreae et Gabrielis Naszuff aliter Nieki in eo, quod iidem testantibus id aliis literis nostris superinde confectis, bona quaedam per defectum seminis inpetrata, in Possessione Nyek et Comitatu Pisoniensi existente habita, quae Nobilium quondam Pauli Nieki et Joannis filii eiusdem praefuissent, in ipsum Blasium Méhes, simul cum Donatione et aliis literis totoque jure Regio illis collato transtulissent. Idcirco ipse quoque Blasius Méhes ad intercessionem certorum proborum virorum, pro expensis exinde erogatis praefatis, Andreae quidem Nieki aliter Naszuff, unum bonum vas vini urnas circiter decem continens; Gabrieli autem Nieki aliter Naszuff, florenos sexaginta Hungaricales paratis in pecuniis; Et insuper unam particulam prati, in loco Berze dicto, vita sibi durante; Tali conditione: quod si ipsum Gabrielem Naszuff Aliter Nieki, mori contigeret mox eo facto eadem particula pratina in dictum Blasium Méhes, suosque haeredes et posteritates condescendat et redeat. Si autem aliquis haeredum vel fratrum ipsius Gabrielis Nieki aliter Naszuff praedictam particulam prati, a dicto Blasio Méhes, aut suis haeredibus alienare vellet; Ex tunc in florenis centum vincatur, convictusque habeatur ipso facto; quos unus iudex nobilium, cum jurato praedicti Comitatus Pisoniensis, pro tempore constituti, saltem vigore praesentium, cum restitutione eiusdem particulae prati ad instantiam ipsius Blasii Méhes vel haeredum suorum, de rebus et bonis talis abalienantis ubivis in dicto Comitatu Pisoniensi repertis exigere et accipere possint, habeantque omnimodam potestatis facultatem, omnibus iudicis remediis abscissis. Ha-

rum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum ipso die Coenae Domini Anno eiusdem Millesimo sexcentesimo decimo octavo.“

Az oklevél „retuleruntque“ szava alatt a facsimilén az oklevél belső oldalán lévő káptalani pecsét áthúzott papírszalagja látható.

Magyar fordítása :

„Mi pozsonyi káptalan tudomására adjuk mindazoknak, akiket illet, hogy vitézlő és nemes Méhes Balázs, valamint Nyéky, másképp Naszuff András és Gábor vérszerinti testvérek s ez a Nyéky, másképp Naszuff Gábor Szt. Pál apostol megtérésének ünnepe után következő legközelebbi szombaton, András pedig ez okmány kelte napján színünk előtt megjelenvén hosszú idő óta birt vagyonáról, annak terheiről és tartozékairól, úgy a jelenben birt, mint a jövőben birandó összegről és javakról leendő örököse, legközelebbi öccse és vérrokona részére megfontoltan, ép elmével és szabad akarattal a következőképen rendelkezik. A fenti Méhes Balázs birva Naszuff másképp Nyéky András és Gábor jóindulát, ezek Méhes Balázs részére ama birtokról, — amely néhai nemes Nyéky Pálé és János fiáié volt s ezeknek magvaszakadtán elsősorban adomány és egyéb levelek alapján teljes királyi joggal Méhes Balázst illetik, — de amelyről előttünk előbben más rendelkezések történtek, Méhes Balázs javára lemondanak olyképen és oly feltétel alatt, hogy Méhes Balázs Naszuff másképp Nyéky Andrásnak ad egy jó . . . borosedényt tiz akósat, Naszuff másképp Nyéky Gábornak pedig 60 magyar forintot készpénzben s ezenfelül a Berze dülőben egy rétrészt saját választása és tetszése szerint, ha azonban Naszuff másképp Nyéky Gábor elhal, ez a darab rét azonnal Méhes Balázssra, örököseire és utódaira száll át. Ha pedig valaki Naszuff másképp Nyéky Gábor halálának bekövetkezte után, akár ennek testvére vagy örökösei ezt a darab rétet az említett Méhes Balázstól, örököseitől vagy utódaitól elidegeníteni akarnák, száz forint birságra ítéltessék és Pozsonyvármegye nemesi birái által Méhes Balázs, örökösei és utódai kérelmére ítélet alapján arra köteleztessék, hogy ennek a rétnak háborítatlan birtokában előbb nevezettek visszahelyeztessenek. E levelünk érvényére és biztosítására szolgáljon e testület. Kelt április 2, husvét előtti csütörtökön az 1618. évben.“

A Méhes Balázs részére a fentiek szerint ellenszolgáltatásokért átadott birtok területi nagyságáról adataim nincsenek. Az említett Berze-dülőnek az 1776. évi peres iratokban Borse = Gombáság-dülő a neve.

* * *

A nádori okmányok latin szövegét egészében s tartalmát magyarul rövid kivonatban szintén közlöm. A közölt okmányok latin szövegében a kipontozott rész azt jelenti, hogy az a szövegrész az okirat rongálása miatt hiányzik s így teljes pontossággal meg nem állapítható, a [] jelek közti rész pedig azt jelenti, hogy az az okmány rongáltsága miatt hiányzik, de a szöveg azért értelemszerűen pontosan beilleszthető.

XIV.

Az 1608. évi nádori oklevél latin szövege a következő :
 „Nos Comes Step[ha]nus de Illésháza Regni Hungariae Palatinus, Iudex Cumanorum et Comitatum Trinchin et Lipto, Comes nec non Serenissimi Matthiae secundi Dei gratia Regis Hungariae etc. Designati in Regem Bohemiae, Archiducis Austriae, Ducis Burgundiae etc. Consiliarius. Mem[or]iae commendamus tenore praesen]tium significantes, quibus expedit universis. Quod nos cum ad nonnullorum instantem petitionem apud nos propterea factam, tum vero attent[atis et consideratis fidelitate et fidelibus] servitiis Egregii ac Nobilis Andreae Nieky alias Naszuff, quae ipse sacrae primum Regni Hungariae Coronae ac deinde praefatae Sacrae Regiae [Maiestati nostrae] pro locorum et temporum varietate iuxta suae possibilitatis exigentiam fideliter exhibuisse ac impendisse dicitur ac imposterum quoque se exh[ibere et impendere velle pollice]tur ; Totales et integras portiones possessionarias Nobilitares in possessione Nyék vocata in Comitatu Psoniensi existente habitas : quae alias Nobilis quon[dam Joannis Nyéky filius] nobilis quondam Pauli Nyéky de eadem Nyék praefuisse dicuntur, sed per mortem et defectum seminis eiusdem ad Sacram dicti Regni Hungariae Coronam, consequen]terque ad] Fiscum Regium iuxta eiusdem Regni antiquam et approbatam consuetudinem rite et legitime devolutae esse perhibentur et redactae. Totum item et omne Ius regium, si quod Sua Maiestas Regia, Fiscusque Regius in praetactis totalibus portionibus Nobilitaribus possessionariis in praedicta possessione Nyék existente habitis etiam aliter qualitercunque haberet aut eandem Suam regiam Fiscumque eiusdemque ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concerneret Maiestatem simul cum cunctis earundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, piscuis, campis, foenetis, sylvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis, vinearumque promonthoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, aquarumque decursibus, molendinis et eorundem locis : generaliter vero quarumlibet uti-

litatum et pertinentiarum earundem integritatibus quovis nominis vocabulo vocitatis sub suis veris metis et antiquis limitibus existentibus ad easdem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus; memorato Andreae Nyéky alias Naszuff ipsiusque haere[dibus, posterita]tibus universis autoritate nostra qua pleno iure fungimur, dedimus, donavimus et co[n]tulimus. Imo damus, [donamus et con]ferimus iure perp[etuo] et irrevocabiliter tenendas possiden]das pariter et habendas. [Salv]o iure alieno harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante. Datum Posonii vigesima secunda die [. Arno Domini Mill]esimo sex[centesimo] octavo. Stephanus Illésházi. (pecsét helye). A pecsétben a következő körirat: Stephanus Illésházi Palatinus Regni Hungariae.

Ez oklevél röviden a következőket tartalmazza:

„Illésházy István nádor Pozsonyban 1608-ban adománylevelet állít ki nemes Nyéky alias Naszuff András részére, arról, hogy azok a Nyék községben lévő nemesi birtokok, amelyek előbb néhai nemes Nyéki Nyéky Pál fiáé, Jánosé voltak, s amelyek ez utóbb nevezettek elhaltával s magvukszakadtán különben a Szent Koronát illették volna, teljes egészükben Nyéky alias Naszuff Andrásnak adományoztatnak.“

A birtok nagyságát megállapítani az adománylevél alapján nem lehet.

XV.

Az 1618. évi oklevél latin szövege a következő:

„Nos Comes Sigismundus Forgach de Ghymes, Iudex Curiae, et Consiliarius Sacratissimi Principis et Domini domini Matthiae Dei gratia electi Romanorum imperatoris semper Augusti ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae etc. Regis, Archiducis Austriae, Ducis Burgundiae etc. nec non partium praescripti Regni Hungariae Superiorum Generalis Capitaneus ac Comitatum Neogradiensis, Saarosiensis et de Zabolch comes. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis. Quod Egregius Blasius Méhes de Nyék nostram personaliter veniens in praesentiam per modum solemnibus protestationis, revocationis, retractationis et annihilationis nobis significare et detegere curavit in hunc modum. Qualiter superioribus retroactis inter eundem Blasium Méhes ab una ac nobiles dominas Elisabetham Bereczk consortem Nobilis [Jacobi Szabó filia] vero Nobilis quondam Alberti Bereczk de Albar et [nobili] olim domina Ursula aliter consorte quondam Thomae Nyéky, nec non Chatarina Nobilis quondam

[Luce Ivan] relictam et Annam primum [consortem] . . . Veostheoii, ac post vero Agilis quondam Valentini Ego relictam viduam, filias videlicet praefati quondam Thomae [Nyéky]
. . . bili quondam domina Elizabetha Nagy alias consorte sua susceptas, partibus ab altera ratione et praetextu quartae puellaris earundem, nec non dotis matris et aviae dictae Elizabethae Bereczk de totali portione possessionaria dicti quondam Thomae Nyéky, patris ipsarum et avi sepe dictae Elizabethae Bereczk, in possessione Nyék vocata, in comitatu Psoniensi existente habita et ad praesens prae manibus eiusdem Blasii Méhes tanquam fratris condivisionalibus dicti Thomae Nyéky existente, ipsisque dominabus de iure consuetudine Regni cedere et provenire debente, in facie Sedis Iudicariae dicti Comitatus Psoniensis, certa quaedam causa ac litis, motis et differentia fuerat mota atque ventilata et tandem partis earundem, ad nonnulorum proborum virorum adhortationem, universas causas, litiumque motionis, ratione praevia inter ipsas motas ac subortas sopivissent ac condescendi fecissent. Idemque Blasius Méhes, pro quarta illarum puellari, seu lute quartalio et dote dictae olim dominae Elizabethae Nagy matris dictarum Catharinae et Annae ac aviae Elizabethae Bereczk de bonis et luribus possessionariis praefati olim Thomae Nyéky in dicta possessione Nyék et Comitatu Psoniensi antelato existentes habitis certam quandam medi[etatem], cuiusdam domus seu fundi curialem eiusdem olim Thomae Nyéky cum uno loco seu sessione inquilino, ubi alias providus Franciscus Balassa temporalem fecisset residentiam penes domum inquilinarem eiusdem Blasii Méhes simul cum aliis pertinentiis in literis honorabilis Capituli Ecclesiae Psoniensis fassionibus, superinde contactas clarius specificatis eisdem dominabus Catharinae et Annae Nyéky ac Elizabethae Bereczk ipsarumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis, lute dotalio et quartalio lute perpetuo dedisset, tradidisset et assignasset; verum animadvertens praefatus Blasius Méhes eandem perennem contra expressissimas leges regni nullaque evidente ratione factam fassionem, sibi suisque haeredibus et posteritatibus universis damnosam nimisque praeiudicantem, ubi nimirum bona pretacta, non lute perennali, sed redemptibili ac communi aestimatione mediante. (Si etiam tum pecuniaria ipsas contentare non potuerit) ex pecuniariaque solutione de praedicta dote et lute quartalio, tanquam personis Nobilibus et possessionatis easdem dominas Catharinam Annam et Elizabetham ipsarumque haeredes et successores contentare debere; dem Blasius Méhes praescriptam fassionem in eo videlicet ubi iure perennali praescripta bona antelatis

quartalistic, dedisset et assignasset, abalienasseque a successoribus videretur. [Cum et alioquin de nemo Nobili bona avitica in praeiudicatorum suorum successorum posset abalienare.] Revocasset, retractasset et viribus uras reliquisset et commississet. Imo revocavit, retractavit, cassavit et annihilavit pleno cum effectu coram nobis publice et manifeste harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante. Datum Posoniae feria sexta proxima ante Dominicam Oculi anno domini Millesimo sexcentesimo decimo octavo. Comes Sigis. Forgach de Gimes [pecsét helye].

Ez oklevél tartalmi kivonata a következő:

„Nyéki Méhes Balázs személyesen megjelenik Pozsonyban 1618. évi március 16-án (az új naptár szerint számítva) a iudex curiae (udvarmester előtt) és ünnepélyesen visszavonja azt a néhány év előtt kötött egységet, mely szerint ő, mint osztályos atyafia néhai Nyéki Nyéky Tamásnak, Nyéken levő egyik háza felét a hozzátartozó zsellértelekkel átengedi Albári Bereczk Albertnének, mint néhai Nyéki Tamás özvegye, gyermekei és unokái javára. Akkoriban a vármegye előtt megindult per elkerülése végett átadta volt ezt Nagy Erzsébetnek, az oklevélben említett Kata és Anna asszonyok anyjának, illetőleg Bereczk Erzsébet anyjának: dos és quartaliticium címén a pozsonyi káptalan előtt adott ünnepi levelével. Azóta Méhes Balázs belátta, hogy ezt a részt nem volt joga örökjogon kiadni, hanem az ország kifejezett törvényei értelmében becslés alapján csak visszaválthatólag, tudniillik addig, míg az igényeseket készpénzzel kielégíteni nem tudja. Most mivel úgy látja, hogy az örökösök itteni részüket eladni akarják, fenti bevallását visszavonja és annak perennalítását a vétel meggátlása céljából megsemmisíti.“

Az oklevélben szereplő Veostheoi (Vösthöy) család az 1776-os évek okmányai szerint a Szarka családdal azonos. (Vösthöy alias Szarka.)

Ez okmány latin szövegében zárjelben azok a nevek vannak, melyek az eredeti okmány rongáltsága miatt nem olvashatók, viszont azonban a következőkben (XVIII—XXV.) közölt káptalani nyolc átírás első okmányából biztosan megállapíthatók.

* * *

Édesatyámtól: Méhes Sándortól nagyobb mennyiségű családi irat maradt rám, s e csomagban legfelül újabbkori levelezések, szerződések, birtokívek, adókivetési lapok, adókönyvek voltak. Elkövetkezvén az iratok rendezése, annak váratlan, nem remélt eredménye egy borítékban elhelyezett három értékesebb oklevél megtalálása volt.

Az egyik I. Lipót királynak 1665-ben kelt eredeti adománylevele, amelynek facsimiléjét bemutatom és ennek alapján latin szövegét és magyar fordítását közlöm. Az ebben az okmányban szereplő Méhes György leszármazását a táblázatok során tüntettem fel.

A másik okmány Pozsony vármegye által a vármegyének Szempczen 1718. március hó 31-én tartott közgyűlésében kiadott okmány hiteles másolata, amely többek között Méhes Balázs és Gáspárnak, mint Szent István első adományosai utódainak nemességét igazolja.

A harmadik oklevél II. Ferdinánd királytól származik s nagyon nyűtt és nehezen olvasható állapotban van. Nyolc összefűzött lapból áll s a lapok 17×19 centiméter méretűek. Az okmány egyes látható részeinek olvasása és tartalmának megfejtése nehézségekbe ütközött az írás nagymérvű elmosódottsága folytán. Így csak annyit áll módomban közölni néhai Jakubovich Emil múzeumi főigazgató szíves megállapításai szerint, hogy ez az oklevél az 1630-as évekből való és azt tartalmazza, hogy „Egregius Magister Stephanus Kwrthy de Kis-Udvarnok prothonotorius“ Farkas Tamásnak zálogosít bizonyos földeket, amely földek szomszédosai fel vannak sorolva, még pedig Gancs Mihály, Kyss Pál, Wégh Benedek, Bartal Balázs, Zabó István, Somogyi Albert, Wégh Mihály. Hol volt e zálogosított birtok, az oklevélből meg nem állapítható.

A felsorolt okmányok e mű szerzőjének birtokában vannak.

XVI.

Az 1665. évi adománylevél latin szövege a következő :

„Nos Leopoldus Dei Gratie electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniaeque, etc. Rex. Archidux Austriae, Dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carniolae, Marchio Moraviae, Comes Habsburgi, Tyrolis et Goritiae etc. Memoriae commendamus, tenore praesentium significantes, quibus expedit universis. Quod nos cum ad nonnullorum fidelium nostrorum humillimam supplicationem, nostrae propterea factam Maiestati, tum vero attentis et consideratis, fidelitate ac fidelibus servitiis, fidelium nostrorum Egregiorum Georgii Méhess, Michaelis Hegyküy, Joannis Maholanii et Andreae Trstyánszky, quae ipsi Sacrae primum Regni nostri Hungariae Coronae, ac deinde Maiestati quoque nostrae pro locorum et temporum varietate atque occasionum exigentia fideliter et constanter exhibuerunt ac impenderunt, exhibereque et impendere eodem fidelitatis zelo impo-sterum etiam non cessabunt. Totales et integras duas Curias nobilitares in possessione Lider alias Laksar Telje[d, in Insula Challókeöz inque Comitatu Poseniensi existente habitas, quae alioquin Nobilium quondam Georgii et Petri Wégh praefuissent, sed per mo[rte]m et defectum masculini sexus eorundem ad Sacram primum praedicti Regni nostri Hungariae Coronam consequenterque collationem nostram Regia[m] iuxta antiquam et approbatam, eiusdem Regni nostri Hungariae consuetudinem atque legem rite et legitime devolutae esse perhibentur et red[actae]. Totum item et omne Jus nostrum Regium, si quod in antelatis duabus Curiis nobilitaribus, in eadem Possessione Lider alias Laksar T[elje]d in Insula [uti praemissum est] Challókeöz, inque Comitatu Poseniensi existentibus et situatis, etiam aliter, qualitercunque haberemus, aut eaedem [nostr]am ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent Maiestatem, simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, foenetis, sylvis nemoribus, montibus, vallibus, vineis vinearumque promonthoriis, aquis, fluviiis, piscinis, piscaturis, pisciumve clausuris et aquarum decursibus, molendinis et eorundem locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis limitibus existentibus ad praedictas duas Curias nobilitares de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus praemissis sic, ut praefertur stantibus et se habentibus memoratis Georgio Méhess, Michaeli Hegyküy, Joanni Maholányi et Andreae Trstyánszky nobilibus

ipsiusque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis. dedimus, donavimus et contulimus, imo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendas, possidendas, pariter et habendas. Salvo iure alieno, praesertim vero Ecclesiarum Dei. Harum nostrarum vigore et testimonio literarum, quas in formam privilegii nostri redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportatae. Datum in Civitate nostra Oenipontana, die vigesima secunda Mensis Octobris Anno Domini Millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto. Regnorum meorum Romani octavo. Hungariae et reliquorum undecimo. Bohemiae vero Anno decimo. Leopoldus [m. p.]

[S. r.]

Georgius Szelepcsényi [m. p.]
 Episcopus Colosiensis
 Stephanus Orbán [m. p.]

Ez oklevél tartalma magyarul a következő :

„Mi Lipót Isten kegyelméből választott római császár és Német, Magyar, Cseh, Dalmát, Tót és Szlavonország Királya, Ausztria főhercege, Burgundia, Brabantia, Styria, Karinthia, Krajna, Morvaország hercege, Habsburg, Tyrol és Görzcz grófja stb. Adjuk emlékezetül jelen levelünk erejével hirdetvén mind azoknak, akiket illet, hogy részint sok nemesünk által felségünkhöz intézett alázatos kérésére, részint pedig megfontolván és meggondolván Méhes György, Hegyküy Mihály, Maholányi János, Trstyánszky András nemeseknek hűségét és hű szolgálatait, amelyeket Magyarország szent koronájának és így felségünknek is a hely és az idő változandósága mellett és különböző körülmények között hiven és állhatatosan teljesítettek és a hűség ezen buzgalmával a jövőben sem szünnék meg teljesíteni, Csallóköz szigetén, Pozsony megyében Lider, máskép Laksár Tejedén levő két teljes nemesi kuriát, amelyek néhai Wégh György és Péter nemeseké voltak, a férfiág megszakadása miatt azonban említett Magyarországunk szent koronájára, következésképp ugyancsak ezen országunk régi és bevett szokása és törvénye szerint törvényesen és szabályszerűleg a mi királyi adományaink közé jutottak. Hasonlóképp minden királyi jogunkat, amelyet, mint előbb említve volt, Csallóköz szigetén Pozsony megyében fekvő Lider, másképp Laksár Tejedén levő említett két nemesi Curia fölött bármi módon bíránk, vagy azok bármi okból, módon és körülmények között Felségünket illetnék, egyszersmind az összes hasznokkal és minden hozzátartozókkal, tudniillik a művelt és nem művelt szántóföldekkel, mezőkkel, rétekkel, legelőkkel, kaszálókkal, erdőkkel, berkekkel, hegyekkel, szőlőkkel, szőlőhegyekkel, vizekkel, folyókkal, halastavakkal, haltenyészttökkel, viz-

esésekkel, malmokkal és azok helyeivel, valamint az összes hasznok és hozzátartozók sértetlenségével, bármi módon is neveztesse azokat és amelyek valódi határaikban és régi területek mellett az említett két nemesi Curiához ősidőktől fogva tartoznak és azokat illetik, vagyis amint azokat, hogy mondani szokás, — az említett Méhes György, Hegykü Mihály, Maholányi János és Trstyánszky András nemeseknek és utódaiknak mindkét ágon — adtuk, adományoztuk és átruháztuk, illetőleg adjuk, adományozzuk és átruházzuk örökjogon és visszavonhatatlanul birni és birtokolni. Sértetlen maradván másoknak, különösen Isten egyházának joga. Ezen adományozó-oklevél alakjában kiadott levelünk érvényességére és bizonyosságára szolgáljon az, hogy a mi színünk előtt állított ki. Kelt Innsbruck városunkban október hó 22-én az Urnak 1665., római uralkodásunk nyolcadik, magyar és többi uralkodásunknak tizenegyedik, csehországi uralkodásunknak pedig tizedik évében. Lipót (P.H.) Szelepcsényi György kalocsai érsek, Orbán István.“

Az adományozott birtok terjedelméről s annak mikénti elosztásáról jelenleg adatom nincs, Pozsony megye levéltárának másolati mutatójában e birtokelosztásról feljegyzést nem találtam. Az adománylevélben említett családokkal óhajtok még itt röviden foglalkozni.

A Hegykü családról s Pozsony megyei szerepléséről vajmi keveset tudunk, nem említi e családot sem Nagy Iván, sem Kempelen a „Magyar Nemes Családok“ művében. Néhaj Jakubovich Emil Magyar Nemzeti Múzeumi főigazgatótól nyert szives közlés szerint e család valószínűleg a Sopron-megyei Heiligenstein községből származik s onnan vette nevét. E község magyar neve Egyházkö, s Egykő néven is neveztetett s így lett Egykői-ből, mint családnévből Hegykü.

A Maholányi család Pozsony megyében ez időben s tovább is közszereplő birtokos család volt, közülük M. János királyi személynök 1695 május 4-én báróságra emeltetett s nejétől Péterffy Judittól Tamás, Antal, József gyermekei voltak, kik közül József 1699-ben Pozsonyban tanuló, 1730-ban pedig kamarai tanácsos s valószínűleg vele a családnak magva szakadt. A fenti János 1699-ben halván el, valószínű, hogy ő volt e királyi adomány alapján a litértejedi birtok társtulajdonosa. Birtokos volt a család Pozsony megyében különben 1684-ben Bacsfán, 1690 körül Hideghéten, Pusztafödemesen, 1724-ben Maholányi József és Tamás birtokosok: Eberhard, Hidas, Mésérdi, Torcs, Szemet, Kispaka, Bélye, Csütörtök, Fél községekben és Tamásháza praediumon, özv. M. Tamásné 1737-ben Albáron, Bakán, Ivánkán és Nagylucson, 1731-ben Spácán, 1737-ben Sülyön, Torcsón és Czajlán, 1749-ben Grinádon, 1680-

ban M. János és neje Dejtén, Éberhardon, M. Antal 1709-ben Illésházán, 1717-ben Egyházzgellén.

Trstyánszky (Nádasi) András azonos azzal, aki 1688-ban Pozsonymegye főjegyzője volt s aki Méhes Hedviget, Méhes György és Béri Balogh Zsuzsa leányát birta feleségül, vagyis Méhes György veje volt.

XVII.

Az 1718. évi okmány latin szövege a következő :

„Nos Universitas Praelatorum, Baronum, Magnatum et Nobilium Comitatus Poseniensis ; Damus pro memoria, quibus expedit Univeris : Quod cum Nos Anno, Die Mense, Locove darum Praesentium, una cum Ordinario, et Substituto Vicecomitibus, Iudlium et Iuratis Assessoribus, pro pertractandis Bonorum publicum tangentibus Rebus, atque Negotiis in Simul Constituti, Generalem Celebrassemus Congregationem ; Eotum Nobilis Dominus Joannes Németh, mediante Suo Supplici ad Nos porrecto, condecenter institerit : Quatenus Eidem Determinationem illam, quae in Facto extradandarum super nobilitate Emerico condam Németh Testimonialium, Anno 1718. Die 31^a Marty, occasione Generalis idem Comitatus hujus, in Oppido Szemcz celebratae Congregationis intercessit, per Extensum sub authentico memorati Comitatus Sigillo extradare facere vellemus ; Cujusjusne Petitioni annuentes, ejusdem Deliberationis verba quemadmodum publicum Protocollum habet, isthic adnotare fecimus sequentibus:

Indubitatae Nobilitatis suae Testimoniales Dominis Francisco Szabó, Emerico Németh, Georgio Takács, Joanni Szucsanyi, alteri Joanni Zsemle, demum tertio Joanni Csaplár, quorum quippe antiquis Progenitoribus Possessio Nyék, in Insula Csallóköz, istoque Comitatu sita, per sanctum quondam Regem Stephanum collata extitit ; Demum Thomo Botos, ex oppido Püspöky, ac tandem Stephano, Francisco, Seniori et Juniori Andreae, Ladislao, Seniori et Juniori Joanni dictis omnibus Prikkel ex Possessione Réthe ; Gregorio Alló, Paulo Erős, et Stephano Nagy, nec non Blasio et Caspari Méhes sub authentico idem Comitatus Sigillo extradandae decernuntur ; Primis etiam Divi Stephani Donatarijs Cathalogo Possessionatorum adscriptis.

Super cujusmodi de verbo in verbum horsum translatae Determinationis Serie, praesentes sub authentico Comitatus hujus Sigillo extradandas esse duximus Literas Testimoniales. Datum ex Generali Congregatione nostra Posony vigesima nona Aprilis. Anno Millesimo Septingentesimo Nonagesimo continuative Celebrata. (L. S.) L. et Ex. per Georgium Simandy mp. ord.

Notarium. Michael Benyovszky mp. I. Comitatus Posen, ord. Vicecomes. Antonius Galgóczy ejusdem I. Comitatus P. Vicecomes mp. Michael Dóka ejusdem I. Comitatus ord. Judlium mp. Alexander Takács ejusdem I. Comitatus ord. Judlium mp. Josephus Sido ejusdem I. Comitatus ord. Judex Nobilium mp. Alexander Vermes ejusdem I. Comitatus ord. Judlium mp. Joannus Stermensky ord. Judlium mp.

Ez okmány tartalma magyarul a következő :

„Mi Pozsony vármegye főpapjainak, báróinak, mágnásainak és nemeseinek egyetemessége adjuk emlékezetül mindazoknak, akiket illet, hogy midőn az alulírott jelenlevők az alulírt évben, hónapban, napon és helyen a rendes és helyettes alispánnal, szolgabírákkal és esküdt ülnökökkel a közjóra vonatkozó ügyek és tárgyak megvitatása végett közösen összegyülekezve, közgyűlésünket tartottuk, ott nemes Németh János ur hozzánk benyújtott alázatos folyamodványával illő módon kérte, hogy azt a végzést, amely néhai Németh Imrének nemességére vonatkozó bizonyságlevél kiadása ügyében az 1718. év március 31-én a nemes vármegyének Szempcz városában tartott közgyűlésében létrejött, egész terjedelmében a nevezett megye hiteles pecsétjével megerősítve kiadatni sziveskedjünk. Ezen kérésének helyt adván, ugyanazon végzésnek szavait, amint azt a nyilvános jegyzőkönyv tartalmazza, a következőkben jegyeztettük ide.

Kétségbevonhatatlan nemességüknek bizonyságlevelei Szabó Ferenc, Németh Imre, Takács György, Szucsányi János, Zsemle János, végül Csaplár Jánosnak, mint akik őseinek és elődeinek egykor szent István király által adományozott birtoka, Nyék, Csallóköz szigetén e megyébe bekebelezve létezik, végül Botos Tamás Püspöki városból, végül István, Ferenc, idősb és ifjabb András, László, idősb és ifjabb János, családnéven valamennyien Prikkelek, Réthe birtokról, Álló Gergely, Erős Pál, Nagy István, nemkülönben Méhes Balázs és Gáspár urak részére a nemes vármegye hiteles pecsétjével kiadatni rendeltetnek, egyuttal Szent István első adományosainak jegyzékébe is felvételvén.

A szóról-szóra így leírt határozat jeléül, ezen, a Vármegye pecsétjével megerősített bizonyságlevelet kiadni határoztuk. Kelt Pozsonyban, 1790. év április 29-én, folytatólagosan tartott közgyűlésünkben (P. h.) Benyovszky Mihály nemes Pozsony megye rendes alispánja ; Galgóczy Antal, ugyanazon megye helyettes alispánja ; Dóka Mihály, ugyanazon megye rendes szolgabírája ; Takács Sándor ugyanazon megye rendes szolgabírája ; Sidó József, ugyanazon megye rendes szolgabírája ; Vermes Sándor, ugyanazon megye rendes szolgabírája ; Stermensky

János, rendes szolgabíró. Olvasta és kiadta Simándy György, rendes jegyző.“

Ebben az okiratban 1718-ban szereplő Méhes Gáspár az I. könyv III. leszármazási táblázatán ősapaként feltüntetett Méhes Gáspárral azonos, az okiratban M. Gáspárt megelőzőleg említett Balázs, aki még 1720-ban is pozsonyi várnagy volt, a Méhes Gáspár idősebb testvére, amit a XVIII—XXV. számmal jelzett káptalani kiadmány harmadik oklevele bizonyít. Méhes Balázs felesége sehol említve nincs, valószínű, hogy nőtlen ember volt s kétségtelen, hogy utódok nélkül halt el. Reá vonatkozólag a várkonyi anyakönyvekben bejegyzés nem található. — Az okiratban említett Németh Imre szintén a Nyék törzsből származott és néhai Nyéki Németh Imre († 1929. VII. 5.) belügyminiszteri tanácsosnak egyenes ági őse volt. — Az Erős család szintén tősgyökeres csallóközi család, mint az okiratban említett többi család is. Erős Jakab, valamint felesége Bognár Katalin és Mihály fiuk 1682. III. 25-én címeres nemes levelet is kapott, melyben megemlítetik, hogy a család „ab antiquo iam nobilis,“ vagyis „már régtől fogva nemes.“

* * *

Családi okmányaim között örzöm továbbá azt a hatósági bizonyítványt, melyet Nógrád megye alispánja állított ki 1907. I. 29-én 2156/1907. szám alatt s amelyben igazoltatik, hogy a sziráki kerület képviselőválasztóinak 1872. évi névjegyzékébe Méhes Sándor 32 éves választó (e mű szerzőjének édesatyja) a régi nemesi jognon van bevezetve.

* * *

Nyéki Méhes Balázsné sz. Kiss Aranka néném bocsátott továbbá rendelkezésemre egy nagyterjedelmű okmányt, amelyet Nyéki Méhes János és Ignác kérelmére 1816-ban a pozsonyi káptalan állított ki. E káptalani kiadvány az előbb említettek által bemutatott nyolc darab eredeti okmány átírása, mely beccsel bir azért, mert az egyes okiratokból a Méhes családbeliek leszármazása 1500-tól kezdve megállapítható. A káptalani kiadmányt teljes egészében közlöm latin szövegével s magyar fordításban az alábbiakban. Az okmányokból összeállított leszármazásokat a családunk tagjairól ujabban összeállított genealógiák során mutatom be.

XVIII—XXV.

Nos Capitulum Ecclesiae Posoniensis, damus pro memoria tenore praesentium significantes, quibus expedit Universis: Quod

Nos Gratosas Josephi de Ürmény Judicis Curiae Regiae, Comitatus Albensis Supremi Comitis, insignis ordinis S. Stephani Regis Apostolici Magnae Crucis Equitis, Sacratissimi Principis Domini Domini Francisci Primi Divina Favente Clementia Austriae Imperatoris, Hungariae, Bohemiae, Galliciae et Lodomeriae etc. Regis Apostolici, Archiducis Austriae etc. . . . Camerarii et Auctualis intimi Status, prout et Consilii Regii Locumtenentialis Hungarici Consiliarii, nec non Tabulae Septemviralis Cojudicis, Praeceptorio-Requisitorias Litteras pro parte, et ad Instantiam Egregiorum Ignatii et Joannis Méhes in simplici Papyro clause confectas, Sigilloque Secreto et authentico ab extram superiore earundem margine impressive obsignatas, Nobisque praeceptoriae Sonantes et directas, summo cum honore et reverentia perceperimus in haec verba :

Josephus de Ürmény Judex Curiae Regiae, Comitatus Albensis Supremus comes, Insignis Ordinis S. Stephani Regis Apostolici Magnae Crucis Eques, Sacratissimi Principis Domini Domini Francisci Primi Divina Favente Clementia Austriae Imperatoris Hungariae, Bohemiae, Galliciae et Lodomeriae etc. Regis Apostolici, Archiducis Austriae etc. Camerarius et Auctualis Intimus Status, prout et Consilii Regii Locumtenentialis Hungarici Consiliarius, nec non Tabulae Septemviralis Cojudex Amicis suis Reverendis ac Honorabilibus Capitulo Collegiatae Ecclesiae Poseniensis Salutem et Amicitiam Cum honore : Expositum est nobis nominibus et in Personis Ignatii et Joannis Méhes, qualiter iidem Exponentes paribus universarum Litterarum, puta Fassionarium, Perennialium scilicet et Pignoratitiarum, Donationalium et Statutoriarum, Restatutoriarum, Emptionarium, Venditionalium, Consensualium, Concambialium, Contractualium, Divisionarium, Quietantiarum, Absolutionarium, Inquisitionarium, Contradictorium, Protestatarum, Prohibitoriarum, Inhibitoriarum, Tutelarium, Confirmationarium, Attestatarum, Adjudicatoriarum, Sententiarum, Metarium, ac super eadem Metali reambulatione relatoriarum, Commissionarium, Exmissionarium, Transactionarium, Expeditiarum, Revisionarium, Privilegialium, ac aliarum. quarumlibet et quocumque nominis Vocabulo vocitatarum factum videlicet et negotium universorum Bonorum et Jurium Possessionariorum ipsorum Exponentum ubilibet in Regno Hungariae Existingum habitum, tangentium et concernentium, quomodocumque, quomocumque et sub quibuscunque verborum formis emanatarum, ac in Sacristia, seu conservatorio et prothocollo, interqua acta et fragmenta, signaturasve aliarum litterarum Ecclesiae Vestrae more solito repositarum et locatarum, atque coram Vobis per eosdem exponentes, vel hominem eorundem uberius declarandarum praesens pro Jurium

suorum tuitione et defensione plurimum indigerent, essentque iisdem necessariae, ob hoc requisiti sumus nominibus et in personis antelatorum exponentium debita cum instantia, quatenus iisdem in praemissis condigne providere, Vobisque super extradatione praescriptarum litterarum serio comittere et mandare vellemus, nec pateremur eosdem justis suis juribus improvide destitui. Cum autem justa petenti non esset denegandus assensus, pariaque hujusmodi litteralium instrumentorum e locis authenticis et credibilibus ad mandata ordinariorum et superiorum regni judicum partibus interessatis commode semper extradari soleant ac debeant; proinde vos harum serie hortamur, et requirimus ac nihilominus autoritate nostra judiciaria, qua pleno jure fungimur, vobis firmiter praecipientes, serio committimus et mandamus, quatenus acceptis, praesentibus universas et quolibet litteras et litteralia instrumenta, modo quo supra recensita, ac per eosdem exponentes, vel eorum hominem coram vobis uberius declaranda, factum videlicet et negotium universorum bonorum et jurium possessionarium dictorum exponentum, sive vero aliorum etiam quorumlibet tangentia et concernentia, quomodocunque, quandocunque et sub quibuscunque verborum formis confecta et emanata in dictis sacristia, seu conservatorio et prothocollo, interque acta et fragmenta et signaturas aliarum litterarum Ecclesiae vestrae diligenter requiri et reinveniri facere, requisitarumque et reinventarum tenorem in transumpto aliarum litterarum vestrarum, modo et forma in art.: 42. 1723 et respective eatenus modo provisorio ad interim praesumpta jurium memoratorum exponentium futuram et cautelam necessarias, suo modo extradare debeatis, ac teneamini. Comuni svadente iustitia, nec secus facturi. Datum in libera, regiaque civitate Pestiensi die decima nona mensis Martii. Anno domini millesimo octingentesimo decimo quinto. (L. S.) Lecta. Amicis suis reverendis, ac honorabilibus capitulo collegiatae ecclesiae Poseniensis. Pro parte et ad instantiam egregiorum Ignatii et Joannis Méhes requisitorium generale.

Unde Nos praemissis gratiosis Mandatis et commissionibus per omnia uti semper tenemur nosmet humilliter accomodare et satisfacere cupientes, quasdam octuplicis ordinis litteras, per suprafatos exponentes coram nobis in specie declaratas et in paribus extradari postulas, in sacristia, seu conservatorio litterarum praedictae ecclesiae nostrae suo modo repositas et locatas, diligenter requiri et reinveniri fecimus. Cujusmodi litterarum et quidem primarum Tenor in haec formalia sequeretur; et quidem:

Nos Capitulum Ecclesiae Poseniensis, memoriae commendamus per praesentes, quibus expedit universis: Hogy jövének

mi előnkben személyek szerint egy részre *Méhes Balás Nyéky* Pozsony Vármegye Eskötyte és *Nyéky Katha Asszony*, *Ivan Lukátsnak Eöszvegye*, *Anna Asszony Ego Bálinthné*, az néhaj *Nyéky Tamás Leánya* és *Eörzsébet Asszony*, *Szabó Jakabné Bereczk Albert Leánya Al Barie*, az eö *Feleségéthöl Nyéky Ursulja Asszonthul* való, mely ugyan azon *Nyéky Tamás Leánya* volt, mely *Nyéky Tamás* az föllyöl meghmondott *Méhes Balásnak* osztályos *Atyaffia*, minden maradékioknak, az kiket ez illyethne terhek magokra vevén, tőnek illyen vallást, hogy eök az megh mondott *Nyéky Tamás Józszágáru*, ki ugyan ott *Nyékben* *Posony Vármegyében*, és *Méhes Balás* kezénél vagyon, tettenek illyen végezést, hogy az megh nevezett *Asszonyoknak* *Méhes Balás* adgya megh abból az *Józszághból*, az eö *Leánynegyedgyéket* és *Asszonyoknak*, az *Néhaj Nagy Eörzsébetnek* *Nyéky Tamásnének* *Jegy ruháiaiért* *Józszágot* tudni illik, az ház helnek, mellyen az eö maga háza volt, *Nyéky Tamásé* felet napkelethről való részéth, egy *Sellér* heleczkével kin most *Balassa Ferentz* lakik, és ugyan *Méhes Balás Sellére* mellet vagyon *fölyöl*, melyhez szántó földeket adott az kert alatt, az uthon alól kétt *Holdott* egymás mellet, *Teleken* két *Holdott* egymás mellett, *Paphida* szélben kétt *Holdott*, egyik alól az uthon, az másik *fölyöl* mind egy *Végben* *Szabó Simon* földe mellett, *Délről* *Sisarában* két *holdot* egymás mellett, *János Hidantúl*, *Végh Gergelyé* mellett *Északról* egy *hold*, *Kökén* szegben egymás mellett két *hold*, *Csonka Thó* mellett egy *rövid hold*, *Kenderessen* két *hold* egymás mellett, *Vallé hattyán* két *hold*, az *Györscikay* határ mellett egy *hold*. Az *Erdőnek*, ki *Sisarában* vagyon, *negyed része*, föllül által ki *nyárfás Szigettben* egy *vesző osztály ordétton*, az *tulsón* egy *rét*, az *maglya* alatt való réthnek két *szemessek forgandón birtanak* fél része, *Árnyékban* az egyik *osztál rétt*, *Egy nád osztál* ugyan ott *Árnyékban*, az *Valley nád osztáliban* is *negyed rész* *Kökén Szeghi nád osztálinak*, *kitt annak* előtte *birthanak* felett, mely megh nevezet *Józszágot* adot *Méhes Balás*, az *fölyöl* megh *mondot* módon, tudni illik *Jegy Ruhaiokért* és *Leány Negyedgyekért* az *fölyöl* megh nevezet *Asszonyoknak*, *Nyéky Katha Asszonymak* *Ivan Lukatsnének* *Leánnyának*; *Iván Eörzsébet Asszonnak*, ugy mint *Görcs Albertnének*, *fiának* *Ivan Istvánnak* és *Jánosnak*, *Ismét Anna Asszonnak*, *Ego Bálinthnének* *fiának*, *Ego Jánosnak* *Leánnyának* *Margith Asszonnál* *Seöcséni Péthernének*, annak fölötte *Bereczk Eörzsébet Asszonnak* *Szabó Jakabnének*, és minden maradékioknak örökben, mellyen az *fölyöl* megh nevezett *Asszonyok* is *tellyességesen* *ratione eorundem Bonorum* megelégedvén, *nominibus, quibus supra Méhes Balást* és minden maradékit, *menthé hadgyák*, az mint *hogy hattak* is mi előttünk : *pro Blasio Méhes, et aliis introscriptis.*

Secundarum: Nos Capitulum Ecclesiae Poseniensis, memoriae commendamus per praesentes significantes, quibus expedit, Universis: Quod *Nobilis Blasius* filius quondam *Matthaei*, filii *Nobilis* olim *Stephani Méhes* de *Nyék* et condam *Domina Catharina* Consors sua, filia vero *Nobilis* olim *Valentini Kozma* de *Bodóbár*, pro se, ac pro *Domina Helena Méhes* sorore sua carnali, consorte vero *Nobilis Stephani Farkas* de *Nyék*, necnon *Nobilis Domina Anna* consors *Nobilis Georgii Panczer*, filia vero *Nobilis* condam *Augustini*, filii praefati olim *Valentini Kozma* pro se, ac pro *Benedicto* et *Georgio* filiis, *Domina* item *Elena* relicta *Antonii Somody*, necnon *Agatha* consorte *Petri Baranyay* et *Puella Elisabetha* filiabus suis, item pro *Domina Sophia* Filia *Nobilis* quondam *Dominae Elenae* Filiae praefati condam *Augusti Kozma* et pro *Catharina* Relicta *nobilis* condam *Antonii* filii sepefati *Augusti*, filii olim *Valentini Kozma* ab una, parte vero ab altera *Nobiles Thomas* filius *Nobilis* condam *Petri Kozma* de *Erdőhátkarcsa*, ac *Domina Elisabetha* filia ejusdem *Petri*, consors vero *Thomae Chemy* pro sese, et pro *Domina Ursula* filia dicti *Petri Kozma*, consorte autem *agilis Joannis Jaka* de *Póssfalva*, coram nobis personaliter constituti, matura et exacta intra sese deliberatione praehabita, sponte et libere confessi sunt, retuleruntque in hunc modum: Quomodo Ipsi, tum certis bonis et rationabilibus causis animum eorum ad id moventibus et inducentibus, tum vero fraternali zelo et amore de infrascriptis bonis et juribus ipsorum possessionariis inter sese convenissent et transegissent, prout convenerunt et transigerunt coram nobis tali modo: Quod praefati *Blasius Méhes* et *Domina Anna Kozma* cum supradictis fratribus, sororibus et liberis suis, totales illas portiones in possessione *Erdőhátkarcsa* praedicta, omnino in Comitatu *Posoniensi* existentes, habitas, quas Familia *Nobilium Antalfiak* jure et titulo concambii tenuisset et possidesset, annotatis *Thomae, Elisabethae* et *Ursulae Kozma* dedissent et contulissent tenendas, utendas, possidendas, pariter et habendas prout, dederunt et contulerunt *Nostri* in praesentia. Econverso vero praefatus quoque *Thomas Kozma* totalem portionem suam, quam ex bonis, in praedicta Possessione *Bodóbár* habitis, speraret, vel sperare posset, antelatis *Blasio* et *Elena Méhes*, necnon *Annae Kozma*, ac *Benedicto* et *Georgio* filiis, *Elenae* item relictae dicti quondam *Antonii Somody*, *Agathae* consorti *Petri Baranyay* et *puellae Elisabethae*, filiabus praefatae *Dominae Annae Kozma*, praeterea *Sophiae Kozma* et *Catharinae* relictae dicti *Antonii Kozma*, dotalistae, pro supradictis portionibus ipsorum, in dicta possessione *Erdőhátkarcsa* habitis, quae ipsos ex eisdem bonis *Erdőhátkarcsa*, juribus scilicet aviticis de jure concernerent, de-

dissent et concessissent, prout dederunt et concesserunt coram Nobis pari modo tenendam, utendam, possidendam, pariter et habendam : Et quia praetacta Bona in dicta possessione Bodóbár habita, praenominatas sorores dicti Thomae Koszma concernerent. Ideo idem Thomas Koszma pro praetactis portionibus dictarum Dominarum Sororem suarum in Bodóbár habitis, tantum haereditatis suae de Bonis in dicta Erdőhátkarcsa habitis, sibi provenire debentibus, quantum in dicta Bodóbár illas concerneret, praenominatis Dominabus Elisabethae Thomae Chemy et Ursulae Koszma, Joannis Jaka, praefatorum consortibus sororibus suis, loco portionum in Bodóbár habitarum, dedisset, concessisset et contulisset, imo dedit, concessit et contulit coram Nobis, in quod praefatae etiam Dominae benevole consensissent ; hoc quoque addito, quod dictus olim Petrus Koszma, parens annotati Thomae Koszma, fatentis, quandam portiunculam, quae eundem ex portione Nobilis quondam Dominae Margarethae Koszma, consortis Nobilis olim Volfgangi Soldos in dicta Bodóbár habita concernebat, memorato Blasio Méhes ex benevolentia dono dederat, nunc ipse quoque Thomas Koszma fatens eandem portiunculam annotato Blasio Méhes et per eum haeredibus et posteritatibus ejusdem universis tenendam, utendam, possidendam, pariter et habendam dedisset, donasset et contulisset. Paternamque fassionem superinde factam affirmasset, imo dedit, donavit et contulit, et affirmavit nostri in praesentia. Ista autem dictae ambae partes ita inter sese conclusisse affirmarunt, ut haec fassio et compositio, seu transactio tanquam una divisio inter partes predictas, haeresque ac posteros eorundem universos firma ac stabilis perpetuo ac irrevocabiliter sit duratura. Insuper utraque pars sese invicem in quieto dominio et pacifica possessione praetactorum Bonorum contra quosvis legitimos impeditores, causidicos et actores tueri, protegere et defensando conservare debeant et teneantur. Harum nostrarum vigore ac testimonio litterarum mediante. Datum feria quinta proxima post festum inventionis sanctae crucis. Anno Domini Millesimo sexcentesimo quarto.

Tertiarum : Nos Capitulum Ecclesiae Posoniensis memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit, universis : Quod Egregius et Nobilis *Casparus Méhes* coram nobis personaliter constitutus, oneribus primum et quibusvis gravaminibus fratris sui carnalis senioris *Blasii Méhes*, Regiae arcis hujus Posoniensis Castellani, ob infirmitatem suam in praesentiam Nostri venire non valentis, consensum tamen suum et assensum ad hanc fassionem praebentis, nec non suorum et antelati fratris sui haeredum et successorum, utrius-

que sexus universorum, aliorumque quorumlibet, quos infra-scriptum de praesenti tangeret et concerneret, tangereve et concernere posset negotium, quomodolibet in futurum per omnia in se ipsum assumtis, et levatis, matura denique ac exacta animi sui deliberatione intra se praehabita, sponte, et libere, viaeque vocis suae ministerio fassus sit ac recognoverit eo modo: Qualiter ipse ac praenominatus frater ejusdem Blasius Méhes, certis suis necessitatibus ad id inducti, totales et integras duas ipsorum curias nobilitares in possessione Nyék, insula Csallóköz ac comitatu isto Poseniensi existentes habitas, unam quidem, quam in anno Domini millesimo sexcentesimo octagesimo secundo, die vero vigesima tertia mensis marti familia Nyéky alias Nazuf, egregio olim Francisco Szabó, in et pro florenis centum triginta quatuor pignori obligasset, alteram vero, quam in anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo die vero vigesima May, ex communi haereditariorum consanguineorum consensu, nobilis Franciscus Szabó, ab egregio Francisco Nagy pro florenis triginta quinque ad se redemisset, idemque Franciscus Szabó ex post in anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo secundo haeredibus nobilis condam domina *Clarae Méhes*, et signanter nobilibus Francisco et Catharinae Radoványi titulo auctionis alios triginta quinque florenos superaddidisset, quibus insimul computatis summam florenorum ducentorum et quatuor constituerent, quae omnia in particularibus superinde emanatis pignoratitiis litteris, uberius continerentur, illas itaque curias, simul cum cunctis ipsarum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, teris scilicet arabilibus cultis, et incultis, agris, pratis, campis foenetis, foenilibus, sylvis, memoribus, vallibus, montibus, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, aquarumque decursibus, arundinetis, molendinis et earundem locis, generaliter vero quorumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis limitibus existentibus habitis, ad eandem de jure et ab antiquo spectantibus, spectareque, ac pertinere debentibus in et pro praetacta ducentorum et quatuor florenorum summa prout et nunc per antelatos fatentes ab infranominatis emptoribus titulo auctionis levatis et realiter ducentis viginti florenis renensibus in toto quadringentis viginti quatuor florenis ad annos quinquaginta integros a dato praesentium computandos nobilibus Francisco Szabó, et conthorali ipsius Eva Németh, nec non Petro Szabó, et conthorali ejusdem *Judithae Méhes* praefati Casparis Méhes fatentis filiae et genero, eorundemque haeredibus ac posteritatibus utriusque sexus universis, titulo pignoris utendas, tenendas, possidendas, pariter et habendas dedisset, inscripsisset ac abalienasset, per manus tradidisset ac assign-

nasset ; imo dedit, inscripsit ac abalienavit, per manusque tradidit ac assignavit ipso pariter facto. His per expressum declaratis conditionibus. quod si quidem primo in facie curiae illius nobilitaris, quam nobilis Franciscus Szabó ab altero Francisco Nagy [: ut praemissum esset :] redemisset, nullum de praesenti aedificium existeret, liberum sit praenominatis emptoribus necessaria aedificia exstrui facere, quae tempore redemptionis condigne aestimari et cum praenotata quadringentorum et viginti quatuor florenorum summa pretium quoque ejusmodi aedificiorum emptoribus simul et semel deponi debebit. Secundo : quod adveniente praescriptorum quinquaginta annorum termino rehabitis prius et receptis praerepetitis quadringentis viginti quatuor florenis et praeattacto aedificiorum in facie praementionatae curiae, quae nimirum a Francisco Nagy redempta fuisset, nunquam aedificiis careret erigendorum et tempore redemptionis condigne aestimandorum pretio, praememorati emptores, eorundemque praescripti statim et eo facto, tergiversationeque et juris strepitu absque omni praerepetitis curias et eorundem universas appertinentias jam factis fatentibus, ipsorumque haeredibus et posteritatibus remittere et resignare debeant, sintque obligati. Et nihilominus legalem evictionem in se et suos, quos supra, universos assumendo, tenebitur idem fatens et sui praescripti tenebuntur, eruntque obstricti jam factos emptores et eorundem successores in quieto et pacifico mentionatarum curiarum et earundem appertinentiarum usu, possessione et dominio intra praescriptos quinquaginta annos integros, contra quosvis legitimos impeditores, turbatores, causidicos et actores propriis ipsorum curis, laboribus, fatigiis et expensis tueri, protegere et defensando conservare. Harum nostrarum vigore et testimonio fassionalium litterarum mediante. Datum ipsa tertia Dominica sacra pentecostes. Anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo.

Quartarum. Nos Capitulum ecclesiae Poseniensis memoriae commendamus, tenore praesentium significantes, quibus expedit, universis : Quod nobiles et egregii Andreas Farkas de Nyék, tanquam senior consanguineus familiae suae ab una et Caspar Méhes, ac Mathaeus Nagy partibus ab altera, nec non Franciscus Szabó tanquam a praenotatis partibus specialiter requisitus testis, coram nobis personaliter consituti, oneribus et quibusvis gravaminibus haeredum, successorum et posteritatum, fratrum item sororum, affinium, proximorum et consanguineorum suorum, utriusque sexus universorum, ab utrinque in sese per omnia assumptis et levatis, maturaque et exacta animum suorum deliberatione intrase superinde praehabita, ipse quidem Andreas Farkas tanquam familiae suae senior suo proprio et fratris sui Petri Farkas, filii sui Stephani et Judithae Farkas,

egregii Stephani Bodó conthoralis, prout et Joannis et Petri Bodó : antelati vero Caspar Méhes et Mathaeus Nagy pariter suis et Casparis Kósa, nec non Stephani Végh, reliquorumque cointeressatorum, praefatarum familiarum, veluti masculini sexus hominum nominibus et in personis fassi sint et retulerint eo modo : Quod licet annis superioribus et quidem primum in anno Domini 16-dudum transacto praeterito hic coram nobis : ex post vero in anno Domini millesimo septingentesimo decimo nono : non ita pridem evoluta coram uno iudium et altero jurassore inclyti hujus comitatus Poseniensis, inter praenotatas familias Méhes, Nagy, Kósa et Végh veluti masculini sexus homines et antelatam familiam Farkas veluti faeminei sexus homines in jam dicta possessione Nyék certi vinculares quoad bona et jura possessionaria intercessissent contractus et transactiones ; quia nihilominus praetacta postrema eorundem transactio et bonorum subdivisio in loco authentico emanata haud fuisset, ne in futurum cuiuspiam quaestionis aut litis inter eos oriri possit materia, hanc aequae pariter vinculem fecissent fassionem transactionalem sub poena subinserti vinculi inviolabiliter observandam. Et quidem praenominatus Andreas Farkas suo, et quorum supra nominibus et in personis praetactam ipsorum in anno Domini millesimo septingentesimo decimo nono, die vero vigesima septima mensis novembris initam transactionem et medietatis bonorum attactae familiae Farkas, praenominatis familiis Méhes, Nagy, Kósa et Végh cessionem in omnibus suis punctis, conditionibus et clausulis confirmasset et rati habuisset. E conservo eadem etiam quatuor hereditariae familiae, antelatam Andream Farkas et totam praedeclaratam familiam Farkas et ex ea condendentem legitimos haeredes et successores utriusque sexus universos, in altera bonorum Farkasianorum et universarum appertinentiarum, quovis nominis vocabulo vocitatorum pacifico usu et Dominis veluti haereditarios eorundem bonorum dominos et possessores inperturbato conservaturos spondissent et promississent et ab utrinque in casu non observationis praemissorum, modalitate in primaevis transactionalibus uberius declarata poenam ducentorum florenorum vinculem sese incururos obstrinxissent et obligassent. Harum nostrarum vigore et testimonio litterarum fassionalium et contractualium mediante. Datum ipsa Dominica letare anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo primo.

Quintarum : Nos Capitulum Ecclesiae Poseniensis memoriae commendamus, tenore praesentium significantes, quibus expedit, universis : Quod nobilis *Blasius filius* condam *Mathaei*, filii olim *Stephani Méhes* de Nyék et Condam domina *Catharina* consorte ejusdem, filia vero nobilis quondam *Valentini*

Kozma de Bodóbár susceptus, nostram personaliter veniens in praesentiam, exhibuit et praesentavit nobis quasdam binas litteras, unas quondam domini Ioannis Zalay de Kerechén, alias comitis ac iudlium comitatus Poseniensis, fassionales pariter et impignoratitias, alteras vero spectabilis ac magnifici domini quonbam comitis Ecchy a Salmis et Neuburg, alias sacratissimi principis et domini domini Ferdinandi divina favente clementia romanorum electi imperatoris ac Germaniae, Bohemiaeque etcet. regis, semper Augusti, infantis Hyspaniarum, archiducis Austriae etc. : Cubiculariorum similiter comitis, ac iudlium dicti comitatus Poseniensis, attestatorias fassionales, utrasque patenter in simplici papyro confectas et emanatas sigillisque quinque eorundem comitum et iudlium praefati comitatus ab intra in inferiori parte eorundem, ut moris est, impressive roboratas : Petens nos debita cum instantia, quatenus easdem litteras de verbo ad verbum transcribi et transummi, transumptumque eorundem sub sigillo nostro capitulari authentico eidem dare et concedere non gravaremur. Quarum scilicet primarum tenor est talis : Nos Ioannes Zalay de Keretsén, comes ac iudlium comitatus Poseniensis, damus pro memoria : Quod cum nos feria secunda proxima post festum beati Gregorii Papae in oppido Samaria, loco scilicet et die sedis nostrae judiciariae, pro faciendo moderativo iudicio causantibus praesedissemus ; tunc nobiles *Stephanus filius Petri Méhes de Nyék*, nunc in possessione *Koon* commorans, in comitatu Iauriensi existens, ac *alter Stephanus filius Barthomei* similiter *Méhes*, de eadem *Nyék*, coram nobis personaliter constituti, sponte et libere sunt confessi in hunc modum : Quomodo ipsi tamquam fratres patruales, tum fraternali amore, tum vero compositione nonnullorum proborum hominum de universis iuribus, portionibusque possessionariis, ipsorum haereditariis, ad talem pacis et concordiae devevissent unionem et concordassent, quod ex quo praefatus *Stephanus filius Bartholomaei Méhes* hic in dicto *Nyék* residens, nobilibus dominabus *Agathae*, nobilis *Martini Balás de Sykabony*, ac *Catharinae* nobilis *Benedicti Alló de Nyék* consortibus, filiabus scilicet nobilis condam *Dominici Méhes de Nyék*, fratris patruelis ipsorum, utriusque *Stephani* dictorum, quartam puellarem ac dotes et res paraphernales condam dominae *Catharinae* matris earundem, nec non dominae *Cathariae* alias relictas condam nobilis *Blasii Méhes* filii dicti *Dominici*, nunc vero consorte nobilis *Gregorii Mihálffy de Nemesszegh*, similiter dotes et res paraphernales iuxta hujus regni consvetudinem et limitationem, aestimationemque proborum hominum diversis temporibus solvisset, ac insuper idem *Stephanus filius Bartholomei* praefati altero *Stephano* filii *Petri Méhes* in praesentiarum unum equum bonum dedis-

set, aliisque beneficiis et complacentiis fuisset, ob his rationibus idem Stephanus filius Petri Méhes totales portiones, juraque possessionaria sua in eadem possessione Nyék in isto comitatu Psoniensi existentes habitas, praefato altero Stephano filio Bartholomaei Méhes patrueli suo usque revolutionem viginti annorum spacio titulo pignoris dedisset, impignorasset tenendas et possidendas, imo dedit et impignoravit tali conditione mediante: quod elapsis, expletisque illis viginti annorum spaciis, easdem totales portiones suas, juraque haereditaria in dicta possessione Nyék habita, eidem Stephano filio Petri Méhes, vel suis haeredibus, praedictus alter Stephanus filius Bartholomaei Méhes, aut haeredes ipsius, sine omni pecuniaria solutione, redemptioneque alicquali, remittere, resignareque debeat et teneatur. Casu vero si interim aliqui in praefatis juribus, portionibusque possessionariis ipsorum, quibus dotes, res paraphernales, vel quartam puellarem, aut aliud jus ex eisdem quereret, habereque vellet, ad hoc quoque expensae, solutionesque, ut saepe fieri consuevit, idem Stephanus filius Bartholomaei faceret; ex tunc illarum expensarum et solutionem annotatus Stephanus filius Petri, vel haeredes sui, dum videlicet portionem suam rehabere nititur, mediam partem illarum expensarum et solutionem prius eidem Stephano Bartholomaei persolvi teneatur. Adque praemissa iidem Stephanus filius Petri et alter Stephanus Bartholomaei adstantiis ipsorum obligarunt coram nobis. Harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Die et loco supra dictis. Anno domini millesimo quingentesimo trigesimo sexto.

Aliarum vero continentia verbalis sic se habet: Nos comes Ecchius a Salmis et Neuburg ac sacratissimi principis et domini domini Ferdinandi, Divina favente clementia Romanorum electi imperatoris, ac Hungariae, Bohemiaeque etc. regis semper Augusti, infantis Hyspaniarum, archiducis Austriae etc. Cubicularius et comes ac judex nobilium comitatus Psoniensis memoriae commendamus, quod cum nos ad instantem et legitimam petitionem nobilis *Mathaei Méhes* de Nyék unum ex nobis scilicet nobilem *Georgium Fekethe* de Gyertsóka judium, ad infra scriptam inquisitionem peragendam, cum aliis litteris nostris praeceptoris transmittendum duxissemus, qui tandem exinde ad nos reversus sub juramento in decreto contento, nobis retulit in hunc modum. Quod ipse die Dominico proximo post festum sancti Bartholomaei Apostoli, proxime praeterito, testes denominandas ad fidem eorum Deo debitam, fidelitatemque praefatae Majestati regiae Domino nostro clementissimo observandissimo inquisitos et examinatos habuisset de eo, an praefatus *Matheus Méhes* juxta compositionem certorum Arbitrorum per ipsos partes communi voto electorum, jurium possessionariam

nobilis quondam *Stephani filii Petri Méhes* de dicta Nyék in eadem Nyék habitorem, certam partem usque ad spacium octo annorum nobili dominae Ursulae consorti nobilis Laurentii Zemeös de dicta Gyertsóka utendam concesserit, neque ante expletum spacium illorum octo annorum e manibus illius exceperit et pro se occupaverit, necne. Nobiles itaque Ladislaus Veégh, Nicolaus similiter Veégh, Thomas Nyéky, Matheus Kósa, Benedictus Alló, Blasius Veösthöy, Valentinus Wydos, Michael Adorian, Thomas Szétsény et Micael Nagh de praedicta Nyék jurati et interrogati attestati fuissent consona voce in hunc modum: Quod in bonis illis et juribus possessionariis, quae nobilis quondam *Stephanus Méhes in Kony* residens, nobili olim *Stephano filio nobilis Bartholomaei Méhes* usque ad spacium viginti annorum titulo pignoris obligaverat, idem Stephanus Méhes, duodecim annos praeuisset, eandem postquam praelibata domina Ursula emaritata fuisset, juris processu ratione eorundem bonorum quondam Mathei Méhes convenisset, ac eidem ex illis bonis, usque ad spacium octo annorum certa pars utenda excisa et sequestrata data et assignata fuisset. Et quum eadem domina Ursula dictis octo annis illi parti praescriptorum bonorum praeuisset, eadem pars post expletos illos octo annos, in praefatum Mathaeum Méhes, filium dicti Stephani Méhes jure condescensa esset, ad quorum fassiones et attestaciones, praesentes litteras nostras sigillis nostris signatas, memorato Matheo Méhes jurium ejusdem ad cautelam dandas duximus et concedendas, communi justitia svadente. Datum in oppido Szamária feria secunda proxima ante festum sancti Mathaei Apostoli, loco videlicet et die sedis nostrae judicariae, anno domini millesimo quingentesimo quinquagesimo octavo. Harum scriptum per notarium ejusdem comitatus Posoniensis erat tale. Lecta et correcta per me Andream Zülösy notariam etc. Superscriptio vero earundem sic se habet: Pro nobili Matheo Méhes de Nyék, contra nobilem Dominam Ursulam consortem nobilis Laurentii Zemeös de dicta Györtsoka. Relatio inquisitionis. Unde nos praemissae petitioni praefati Blasii Méhes modo praemisso nobis factae, tamquam justae et legitimae annuentes et acquiescentes, praescriptas binas litteras de verbo ad verbum sine diminutione, variationeque et augmento aliquali litteris nostris patentibus transummi et inseri facientes, in transumptopue praesentium litterarum nostrarum sub sigillo nostro capitulari autentico, memorato Blasio Méhes jurium ejusdem futuram ad cautelam danda duximus, et concedenda. Communi dictante aequitate. Datum feria quinta proxima post festum inventionis sanctae crucis. Anno Domini millesimo sexcentesimo quarto.

Sextarum : Nos capitulum Ecclesiae Poseniensis memoriae commendamus per praesentes, significantes, quibus expedit universis : Quod nobilis *Blasius*, filius condam *Mathaei*, filii nobilis quondam *Stephani Méhes de Nyék* ex olim domina Catharina conjuge ejusdem, filia autem nobilis quondam Valentini Koszma de Bodóbár, nostram personaliter veniens in praesentiam exhibuit nobis et praesentavit quasdam litteras quondam Joannis Zalay de Keretsény alias comitis, ac judlium comitatus Poseniensis fassionales partim et concambiales in simplici papyro patenter confectas, sigillis eorundem comitis et judlium ab intra inferiori eorundem margine impressivè consignatas, in certis locis laceratas, tamen legibiles, tenoris infrascripti. Petens nos idem Blasius Méhes debita cum instantia, ut easdem litteras fassionales praesentibus litteris nostris de verbo ad verbum transummi et inseri faceremus in transumptoque litterarum nostrarum eidem nostro sub sigillo capitulari dare et concedere vellemus, quarum quidem litterarum fassionalium tenor, contententiaque verbalis talis est : Nos Joannes Zalay de Keretsény comes ac judlium comitatus Poseniensis damus pro memoria : Quod cum nos feria secunda proxima post festum beati Gregorii Papae in oppido Samária die scilicet et loco sedis nostrae judicariae pro faciendo moderativo judicio causantibus una cum nonnullis nobilibus consideressemus, tunc nobiles Udalricus Zeke de Nyék, ac Paulus et Joannes similiter Zeke filii ejusdem ab una, ac *Stephanus filius Petri Méhes* et alter *Stephanus filius Bartholomaei Méhes* de eadem Nyék partibus ab altera coram nobis personaliter constituti oneribus et quibuslibet gravaminibus universorum fratrum, proximorum, consanguineorumque, generationalium suorum super sese assumptis, ex bona voluntate et consensu nobilis Thomae filii Blasii Nyéky de eadem Nyék fratris congenerationalis dictorum utriusque Stephani Méhes, sponte et liberi sunt confessi in hunc modum. Quomodo ipsi matura inter sese deliberatione praehabita, talem concambialem permutationem in perpetuum fecisset, quod primo idem Udalricus Zeke, Paulus et Joannes filii ejusdem, quandam mediam desertam sessionem ipsorum nobilitarem, penes domum seu curiam nobilitarem praefati Stephani filii Bartholomaei Méhes ab inferiori, a superiori vero partibus annotati Thomae filii Blasii Nyéky sessione, in qua nunc quidam Joannes Naghy tamquam jobbaggio residentiam haberet, existentem habitam, praefatis utrisque Stephano filiis Petri et Bartholomaei Méhes in perpetuum dedissent, donassent und permutassent, iidem vero Stephanus filius Petri et alter Stephanus filius Bartholomaei Méhes modo simili mediam sessionem ipsorum desertam, secus domum, seu curiam nobilitarem praeannotatorum

Udalrici Zeke, Pauli et Joannis filiorum ejusdem a superiori, ab inferiori vero parte dicti Thomae, filii Blasii Nyéky, in qua [ut praemittitur] dictus Joannes Nagh in praesentiarum commoratur, existentem habitam, longitudine, latitudineve utrasque sessiones aequae valentes et aequales eisdem Udalrico Zeke, Paulo et Joanne filiis ejusdem similiter in perpetuum dederunt, donaverunt et permutarunt, quilibet partium alteri parti dederunt et permutaverunt in perpetuum tenendam, irrevocabiliterque possidendam, pariter et habendam, coram nobis. Harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum die et loco supra notatis. Anno Domini millesimo quingentesimo trigesimo sexto. Nos igitur petitioni dicti Blasii Méhes modo antelato nobis porrectae legitimae utpote et justae annuere et acquiescere volentes, praetactas litteras fassionales pariter et concambiales de verbo ad verbum nihil addendo, nihilve minuendo praesentibus litteris nostris patentibus inseri et transsummi facientes, transumptumque earundem sub sigillo nostro capitulari authentico, eidem Blasio Méhes jurium suorum uberiores ad cautelam dandas duximus et concedendas. Communi svadente justitia. Datum feria quinta proxima post festum inventionis sanctae crucis. Anno Domini millesimo sexcentesimo quarto.

Septimarum : Nos Capitulum Ecclesiae Posoniensis damus pro memoria, tenore praesentium significantes, quibus expedit universis : Quod egregius dominus *Georgius Méhes* de Nyék sacrae cesareae regiaeque Majestatis tricesimae Zemptiensis tricesimor coram nobis personaliter constitutus, oneribus et quibuslibet gravaminibus universorum haeredum, filiorum filiarumque suarum, item fratrum, sororum affinium, proximorum et consanguineorum suorum, quos videlicet infrascriptum tangeret et concerneret, seu tangere et concernere posset, negotium, quomodolibet etiam in futurum per omnia superse assumptis et levatis, matura denique et exacta animi sui intrase deliberatione superinde praehabita, sponte et libere, vivaque vocis suae oraculo fassus est pariter et retulit nobis hoc modo : Quomodo ipse fatens, certis quibusdam et perarduis suis necessitatibus, ipsum ad praesens summe urgentibus evitandis compulsus, totalem et integram sessionem suam colonicalem populosam in possessione Bodóbár, insula Csallóköz et comitatu hoc Posoniensi existentem habitam, simul cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis quibuslibet universis : terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, foenetis, foenilibus, sylvis, nemoribus, montibus, colibus, vineis vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, molendinis et eorundem locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis

sub suis veris metis, et antiquis limitibus existentibus, ad eandem sessionem colonicalem populosam de jure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus illustrissimo domino Casparo Lippay de Zombor comitatus Barsiensis supremo comiti Sacrae, caesareae, regiaeque majestatis consiliario, necnon ejusdem camerae hungaricae praefecto in et pro florenis ducentis hungaricalibus bonae et currentis monetae usque ad dies vitae ipsius domini Casparis Lippay irredemptibiliter dedisset, vendidisset et per manus tradidisset, hac sub expraessa conditionum cautela: Primo: Casuquo [quod Deus clementer avertere, vitamque ejusdem in longam seriem annorum protahere dignetur] Eundem dominum Casparum Lippay e vita decedere contingeret, ipseque fatens, vel ejusdem haeredes et posteritates utriusque sexus universi eandem sessionem colonicalem redimere et pro se rehabere voluerint, ex tum id non aliter nisi depositis prius, et simul, et semel persolutis praescriptis ducentis florenis hungaricalibus, in eadem bona et currenti moneta ejusdem domini Casparis Lippay consorti domina Rosina Feő, ipsorumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis possint et valeant. Secus de praescripta sessione coloniali dicti domini Casparis Lippay haeredes utriusque sexus universi nullo modo cedere debeant, vel obligantur. Ultimo idem fatens assummit in se solitam evictionem, nempe: quod praememoratum dominum Casparum Lippay in dictae unius integrae sessionis colonialis populosae, pertinentiarumque ejusdem quarumlibet, quieto usu et pacifico dominio contra quosvis legitimos impetitores, causidicos et actores propriis suis curis et laboribus, expensis tueri, protegere et defensando conservare vellet. Harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum ipsa Dominica decima nona sanctissimae et individuae trinitatis. Anno domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo.

Octavarum: Nos Capitulum Ecclesiae Posoniensis memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis: Quod nobiles *Casparus*, egregii quondam *Stephani Méhes* filius et domina *Anna* egregii olim *Georgii Méhes* filia, qua etiam plenipotentaria egregii ac nobilium *Stephani Tersztyánszky*, antelati olim *Georgii Méhes* generi et *Magdalena Tersztyánszky* coram nobis personaliter constituti, oneribus et quibuslibet gravaminibus haeredum, successorum et posteritatum, fratrum item sororum et proximorum, consanguineorum suorum utriusque sexus universorum et signanter antelata domina *Anna* fatens, eorum etiam, quorum ut supra plenipotentaria esset, ac aliorum quorumlibet, quos infrascriptum nunc tangeret et concerneret, tangereve et concernere posset negotium, quomodolibet in futurum per omnia in se ipsos assumptis,

et levatis, matura denique et exacta animorum suorum deliberatione intra sese superinde praehabita, sponte et libere, vivamque vocum suarum ministerio fassi sint et retulerint hunc in modum: Quomodo iidem fatentes certis quibusdam arduis, iisque inevitabilibus necessitatibus suis, eosdem ad praesens summe urgentibus evitandis impulsus; totales et integras ipsorum tres curias nobilitares haereditarias in possessione Dersika, insula Csallóköz, ac comitatu isto Poseniensi existentes habitas, quarum una in inferiori fine antelatae possessionis Dersika penes templum ab una, parte vero ex altera utpote superiori, sessionem nobilitarem haeredum Michaelis condam Szömös existeret; secundas intra similes sessiones curiales a superiori Andreae Eröss, inferiori vero partibus Pauli Jakab egregiorum situata haberetur; tertiae denique a superiori egregii Petri Szemes, inferiori autem partibus haeredum Georgii Fekete sessiones nobilitares contigua vicinitate jungerentur, quas quidem tres curias, seu sessiones nobilitares in anno adhuc millesimo sexcentesimo nonagesimo secundo Die vero vigesima octava mensis Martii egregius olim Andreas Baczko, in certo liquido debito, ab egregio quondam domino Andrea Tersztyánszky qua tutore, et curatore haeredum, successorum Georgii condam Méhes litis processu et executione mediante acquisivisset, ac tandem egregius Mihael praefati quondam Andreae Baczko filius et successor in anno Domini millesimo septingentesimo decimo quarto, die vero sexta mensis maii in, et pro florenis quadringentis sexaginta sex, nobilibus Gregorio et Francisco Katona, ipsorumque haeredibus et successoribus utriusque sexus universis vendidisset, et a se cum omni eo jure, quo ad ipsum pertinuisset, abalienasset, simul cum universis praedeclaratarum curiarum utilitatibus, emolumentis et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, foenetis, foenilibus, sylvis, nemoribus, montibus, vallibus, insulis, arundinetis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, pisciumve clausuris et aquarum decursibus, molendinis, et eorundem locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis limitibus existentibus habitis tam pro supra scriptis quadringentis sexaginta sex florenis, quam vero nunc auctionaliter, ab antelatis Gregorio et Francisco Katona levatis et effective perceptis ducentis florenis currentis monetae germanicae, in summa florenos sexcentos et sexaginta sex facientibus ad annos sexaginta integros a dato praesentium computandos titulo pignoris irredemtibiliter praementionatis egregiis et nobilibus Gregorio Katona et conthorali ipsius Haelena Vida et Francisco Katona,

ac ejusdem conthorali Juditha Mészáros ipsorumque haeredibus, successoribus et posteritatibus utriusque sexus universis dedissent, vendidissent et inhypothecassent, permanusque tradidissent et assignassent utendas, tenendas pariter et habendas, prout dederunt, vendiderunt et inscripserunt, permanusque tradiderunt et assignarunt ipso pariter facto coram nobis, his uti sequitur per expressum declaratis sub conditionibus ; Et quidem primo : Quod si praeattactorum fatentium haeredes adveniente suprascriptorum sexaginta annorum integrorum redemptionis termino praedecarata bona sua haereditaria redimere et ad se recipere omitterent, non possent, aut non currassent, tunc de novo ad spatium aliorum sexaginta annorum integrorum praemanibus praefactorum emptorum et eorumdem haeredum, successorum et posteritatum utriusque sexus universorum : irredemptibiliter permanere debebunt. Secundo : si quae aedificiae in facie toties mentionatarum curiarum tempore redemptionis reperientur, ea per gnaros et ad similia intelligentes homines conscientiose aestimari debebunt et tempore redemptionis cum suprascripta capitali summa eorundem quoque pretium toties repetitis emptoribus et eorumdem praescriptis simul et semel deponi et persolvi. Quibus depositis tertio suprafacti emptores et eorumdem praedecarati universi haeredes, easdem tres curias simul cum universis illarum pertineptiis fatentium haeredibus et posteritatibus strepitu juris et tergiversatione absque omni, statim et eo facto remittere debebunt et erunt obligati. Assummentes nihilominus et quidem primo praefata domina Anna fatens nominibus etiam et in personis quorum supra, qua nimirum praelibati Georgii Méhes haeredes et successores legitimi ex post vero ipse quoque Caspar Méhes qua ex praeattacto Stephano Méhes, Georgii Méhes fratre divisionali descendens, adeoque in crebrofactis bonis secundi ordinis successorum in se et suos supra scriptos legalem evictionem toties fatos emptores infra tempus redemptionis in quieto et pacifico saepedictorum bonorum usu et dominis contra omnes legitimos impeditores, turbatores, causidicos et actores propriis suis curis, laboribus, fatigiis et expensis tueri, protegere et defensando conservare velle. Harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum feria quinta proxima post Dominicam sextam post Paschalis anno domini millessimo septingentesimo decimo octavo.

Requisitarum proinde et reinventarum octuplicis ordinis litterarum paria in transumpto praesentibus litteris de verbo ad verbum sine deminutione et augmento aliquali inseri et inscribi facientes memoratis exponentibus jurium eorumdem futuram uberiolem ad cautelam necessarias sub sigillio nostro

capitulari usitato et authentico extradanda esse duximus et concendenda, communi svadente justicia : Joanne Mráz lectore, L. B. Maria Carolo de Borie cantore, custodiatu vacante, Antonio Ambschel, Alexio Jordánszky, Andrea Meltzer, Joanne Prohaczka, Josepho Strajter, Mihaele Klimko et Francisko Szily canonicis Deo in Ecclesia jugiter famulantibus. Datum ipso festo Purificationis B. M. virginis in diem secundam mensis februarii incidente anno domini millesimo octingentesimo decimo sexto.

Káptalani pecsét.

Lecta in capitollo et pagina decima in nomine Baláss correcta, ac extradata per Joannem Mráz lectorem et canonicum Psoniensem.

Collatum

M. K.

A XVIII—XXV. számokkal jelzett e káptalani átírás rövid, összefoglaló tartalma a következő :

A pozsonyi káptalan Ürményi József császári tanácsosnak, a hétszemélyes tábla bírájának 1815 március 19-én kelt kérése folytán Méhes Ignác és János számára a Méhes családot illető szerzeményi okleveleket és birtoklási okmányokat átírja és kiadja.

Az *első* ezek között a magyar nyelvű oklevél, melynek kelte nincs feltüntetve, de a benne szereplők szerint az 1600-as évek elején állíttathatott ki a pozsonyi káptalan által.

A *második* átírt káptalani oklevél szerint a pozsonyi káptalan előtt személyesen megjelentek : nemes Méhes Balázs, aki fia Máténak, ez pedig fia Méhes Istvánnak és feleségének, Katalin asszonynak, aki leánya néhai Bodóbári Kozma Bálintnak. Méhes Balázs a maga nevében jelent meg, valamint édes testvére : Ilona nevében, aki Nyéki Farkas István felesége ; megjelent továbbá Anna asszony, aki nemes Panczer György felesége és leánya a néhai Kozma Bálint fiának a néhai Ágostonnak, a maga és fiú gyermekei Benedek és György nevében, valamint a Somody Antal özvegyének Ilona asszonynak, Ágota asszonynak, aki Baranyay Péter felesége és a hajadon Erzsébetnek, mint leánygyermekeinek nevében, képviselte továbbá Panczer Györgyné Ilona leányának Zsófia nevű leánya és Ágota leányának Erzsébet nevű leánya, mint unokái érdekeit, valamint a Kozma Ágoston Antal nevű néhai fia özvegyének Katalinnak érdekeit ; megjelent továbbá a néhai Erdőhátkarcsai Kozma Péter fia Tamás a maga, leánytestvére Erzsébet férjezett Chémy Tamásné, és másik leánytestvére Orsolya nevében, aki az anyáról nemes Pósfalvai Jaka János felesége. A megjelentek

egyezséget kötnek az erdőhátkarcsai és bodóbári birtokok birtoklása ügyében 1604. május 6-án (az új naptár szerint).

A *harmadik* átírt káptalani oklevél szerint Méhes Gáspár megjelent a káptalan előtt apja utáni idősebb testvére, Méhes Balázs pozsonyi várnagy helyett, aki betegsége miatt nem tudott megjelenni és intézkedik annak a két nemesi kuriának, amely 1682. március 23-án a Nyéky alias Naszuff családnak és néhai Szabó Ferencnek 134 forintért elzálogosított, Szabó Ferenc és Péter részére való eladása iránt. Az oklevél kelte 1720. május 19, Pünkösdvásárnap.

A *negyedik* átírt káptalani oklevél szerint Nyéki Farkas András, mint családjának legidősebb tagja, valamint Méhes Gáspár és Nagy Máté osztályos egyezséget kötnek Nyék birtoklása ügyében Szabó Ferenc tanuskodása mellett. Farkas András a maga és Péter nevű testvére, fia István, Bodó Jánosné Farkas Judit, Bodó János és Péter nevében képviseli az ügyet, Méhes Gáspár és Nagy Máté pedig testvéreik és Kósa Gáspár, valamint Végh István, továbbá az előbb említett családok többi érdekelt fele nevében. Az 1656-ban megkötött s 1719-ig végre nem hajtott egyezséget újítják s erősítik meg. Az oklevél kelte 1721. március 23, Laetare vasárnap. — Ez az oklevél feltalálható az Országos Levéltárban is, a Post Advocatos fasciculus 28 nr. 81 $\frac{1}{2}$ vörösfüzet 9. oldalán.

Az *ötödik* átírt pozsonyi káptalani oklevél szerint megjelent nemes Méhes Balázs, a néhai Máté fia, aki pedig fia néhai Nyéki Méhes Istvánnak és feleségének Katalin asszonyszonyinak, aki leánya néhai nemes Bodóbári Kozma Bálintnak és felmutatott két oklevelet, melyek mindegyike felvalló és záloglevél s amelyek közül egyiket néhai Kerechéni Zalay János comes Pozsonymegye szolgabírája, másikat pedig néhai Ecchius, Salm és Neuburg grófja, Ferdinánd király kamarása, Pozsonymegye szolgabírája állított ki. E két oklevelet a káptalan átírja s a Zalay János-féle oklevél szerint 1536. március 13-án (az ó-naptár szerint) Somorja városában, a törvénykezési székhelyen megjelent nemes Méhes István, a Péter fia, aki most Kónyon, Györmegyében a birtokán tartózkodik és a másik Méhes István, aki a Nyéki Méhes Bertalan fia és egyezséget kötnek Méhes Domonkosnak, unokatestvérüknek (vagyis apjaik voltak testvérek) leányai: Ágota Sikabonyi Balás Mártonné, Katalin Alló Benedekné és fia Balázs özvegye Katalin, ki ekkor Nemesszeghi Mihályffy Gergely felesége, leánynegyedi és hozományi ügyében s kijelentik, valamint elismerik, hogy mindazt az országos szokások és becsületes emberek becslése szerint különböző időkben kifizették. Ezenkívül ugyanez a Méhes István, ki Bertalan fia, a másik Istvánnak, aki Méhes Péter fia,

egy jó lovat adott s más szívességet is tett. Ezért Méhes István, a Péter fia a Nyék községben lévő teljes részbirtokát az említett másik Istvánnak, Méhes Bertalan fiának, unokatestvéreinek húsz évre zálogba adta azzal a feltétellel, hogy a húsz év elteltével Méhes Bertalan fia István vagy örökösei minden anyagi váltság nélkül kötelesek visszaadni, kivéve a kifizetett leánynegyedeket, Méhes Istvánnak a Péter fiának.

A másik, Ecchius gróf által 1558 szeptember 19-én (az ó-naptár szerint) kiadott oklevélben az foglaltatik, hogy vizsgálat indíttatott az ügyben, vajjon Nyéki Méhes Máté átadta-e nyolc évre Orsolyának, a Györsokai Zemeős Lőrinc feleségének néhai Méhes István (a Méhes Péter fia) nyéki birtokának egy részét s nem vette-e el idő előtt tőle? A tanúk vallomása szerint igen. E birtok most Méhes Mátét illeti meg. A pozsonyi káptalannak e két oklevél átírását tartalmazó kiadmánya 1604. május 6-án kelt (az új naptár szerint).

A *hatodik* átírt pozsonyi káptalani oklevél szerint megjelenik Méhes Balázs, aki fia annak a Máténak, aki fia Nyéki Méhes Istvánnak és feleségének néhai Katalin asszonynak, néhai Bodóbári Kozma Bálint leányának és bemutatva a Keretsényi Zalay János pozsonyi szolgabíró által kiállított bevalló- és cserelevelet, kéri a káptalant, hogy azt részére írja át. A pozsonyi káptalan az átírást teljesíti s a Zalay János által 1536. március 13-án kiadott okmány szerint egyrészről Nyéki Zeke Udalrik, Pál és János testvérek, másrészről Nyéki Méhes István a Bertalan fia és István a Péter fia, a Nyéki Nyéky Tamásnak, a Balázs fiának a két Méhes István atyafitestvéreinek hozzájárulásával egy elpusztult nemesi sessióra birtoklását illetően egyezsége lépnek. A pozsonyi káptalan az átírásról szóló oklevelet 1604. május 6-án állította ki (az új naptár szerint).

A *hetedik* átírt pozsonyi káptalani oklevél szerint 1651. június 4-én (az új naptár szerint) megjelent Nyéki Méhes György szempczi harmincados a káptalan előtt és összes örökösei, fiai, leányai, valamint testvére, sógorai, rokonai terhét magára vállalva, egy bodóbári lakott jobbágytelkét eladja Lippay Gáspárnak élete végéig. Ha utódai vissza akarják váltani, 200 forintot kell fizetni érte.

A *nyolcadik* átírt s az 1718. május 13-án kelt pozsonyi káptalani oklevél szerint megjelent a káptalan előtt nemes Méhes Gáspár, a néhai Méhes István fia és Anna asszony, aki a néhai Méhes György leánya, ez utóbbi, mint nemes Tersztyánszky Istvánnak, az előbb említett Méhes György unokájának teljhatalmú megbízottja, továbbá megjelent Tersztyánszky Magdolna s mindezek bevallást tesznek arról, hogy három dercsi-kai jobbágytelküket 660 forintért hatvan évre zálogba adják

A családunk kiváltságára, nemességére, annak igazolására s birtoklási viszonyaira vonatkozó okleveleket és okmányokat a fentiekben ismertettem.

A következőkben közlöm, illetve összesítem rövid kivonatban azokat a levéltárainkban található okmányokat s adatokat, amelyek a Méhes család birtok- és társadalmi viszonyaira vonatkoznak. Minthogy ezek, az 1—10. tétel alattiakat kivéve, már abból a korból származnak, amikor a Nyék-törzsbeliék külön vezetéknevekkel szerepelnek, először azokat az okmányokat sorolom fel, amelyek elsősorban a Méhes-családra s ezt követőleg azokat, amelyek a vele egy törzsből származó rokon családokra vonatkoznak.

A név után következő szb. rövidítés szolgabírójt jelent. Itt jegyzem meg közbevetőleg, hogy első könyvem 19. oldalának 6. tétele alatt jelzett „Twrnye“ községnek ma Terling a neve s e község hajdan Csukárddal, mely 1326-ban Chukafalvának neveztetett, egy községet alkotott; a 24. oldal 51. tétele alatt szereplő Méhes Balázs azonos az 52. tétel alatt említett Méhes Balázssal, az 54. tétel alatt említett „Kralb“ sziget megjelölés azonos Karab szigettel és Mátis Pál 1629-ben e szigeten lévő részbirtokba adomány útján nyert beiktatást. (Pozsonyi káptalan Capsa 3. fasc. 6. 54.)

A Méhes-családra vonatkozó iratok.

1. 1312. X—16. A pozsonyi káptalan előtt Péntek Miklós özvegye (az alábbi oklevél szerint e Miklós az 1165. évi Pentiki nevű adományos leszármazottja) a Paliazu-kuz-ban levő atyai birtokaiból leánynegyedi illetőségére nézve kielégítettik. Paliazu-kuznak a Feketevíz és a Kisduna köze neveztetett. (Anjou-kori okmánytár: I. 272/273. Eredetije a pozsonyi káptalan levéltárában: 14. D. 12.)

Az oklevélből a következő leszármazás állítható össze:

Waro

leánya Weniz

: Nicolaus, ki Pintik fia s 1312-ben él már

Andreas Paulus Elisabetha Chatarina

2. 1327. A pozsonyi káptalan Jakab fia Mihály és Neeki Péter fia Jakab kérelmére István királynak a nyékiek részére kiadott nemesi kiváltságlevelét átírja. (Fejér: Cod. Dipl. VIII/3. 251. 1.) L: a II. oklevelet.

3. 1334. VII—30. A pozsonyi káptalan jelenti Károly királynak, hogy a nyékiek Omode és fivérei beiktatásának elmentmondtak, amiért is megidézettek. (Hazai okmánytár: III. 121. és 130/131.)

4. 1364. VI—29. I. Lajos király megengedi Nyéki Györgynek, a Balázs fiának, hogy főváltása fejében birtokait eladhassa, vagy zálogba vethesse. (Eredetije Komárommegye levéltárában. Közli Alapi: Komárommegye középkori oklevelei. 11. o.)

5. 1366. XI—26. I. Lajos király meghagyja a nádornak, országbírónak és az összes bírának, hogy Lóránd ispán, Buda volt bírása ellen, ki Nyéki Györgytől, a Balázs fiától a Pest-megyében Hartyan községben lévő birtokot megvette, a szomszédai: Alagi Kozma, felesége és Demeter fia, valamint a Zay Demeter részéről indítandó birtokperben királyi akarata ellenére ítékezni ne merészeljenek. (Eredetije Komárom m. levéltárában. Közli Alapi: az előbb hiv. műve 12. oldalán.)

6. 1392. Kaluzi Lukács leánya Borbála, ki Nyéki Miklós neje, 1392-ben fiúsíttatván, a kúrti és koltai birtok fiára Balázusra szállott, aki felvette a Kürthi nevet. (Komárom megye monográfiája 556. oldal.)

7. 1426. XI—29. A pozsonyi káptalan Zsigmond király november hó 24-én Budán kelt rendeletének megfelelően Várkonyi Amade fia István, István, Pál és Pál fia Nyéki Jakab panaszára vizsgálatot tart az iránt, hogy Doborgazi Ördög István, Péter fia János Baári Regewthe Péter, Chatteyedi Antal fia László és a fentebb említett Baári János veje János hatalmaskodást követtek-e el s a vizsgálat azzal az eredménnyel járt, hogy a panasz helyessége beigazoltatott. (O. L. T. múzeumi törzsanyag.) Az erről készült fotókópia a tulajdonomban.

8. 1426. XII—20. A fenti ügyben a győri káptalan hasonlót jelent. (Múzeumi törzsanyag.)

9. 1444. Nyéki László fia János a saját s Benedek fia, valamint Bodófalvi Bartók fia Benedek nevében a pozsonyi káptalan előtt Sárosfalvai Mátyust, az András fiát eltiltja néhai Bodófalvi Lőrinc bodófalvi házának eladásától s elidegenítésétől; Bári János fia Mártont s Bári János fia Andrást és másokat ennek megvételétől és elfoglalásától. (M. N. M. Jeszenákletét XVIII. sz. töredékek között.)

10. 1471. VIII—20, és VIII—30-i kelettel a Múzeumi törzsanyagban található a pozsonyi káptalan azon kiadmányai, melyek a várkonyiak és a Nyéki nemesek közötti ügyre vonatkoznak.

11. 1481. II—8. Buda. Antonius de Probis legatus apostolicus nobilem dominum Myess per quem vis idoneum confessorium ab excommunicationis sententia et a quibus vis peccatis absolvi permittit. (Coll. Kaprinay: tom. 39. p. 132.) A nevezett apostoli követ nemes Myess urat a kiközösítés alól feloldja.

12. 1484. VII—20. A Nyéki Tamás fia Ulrik végrendelete dolgában Legyertheyedi Benedek fia Tamás kérelmére a pozsonyi káptalan tanusít. (O. L. T. Múzeumi törzsanyag.)

13. 1520. IV—20. Ebben az okmányban van átírva az az 1520. évi III. 31-én kelt királyi parancs, amelyben a Bazini és Szentgyörgyi grófoknak és másoknak megidézése foglaltatik s ebben Nyéki Méhes Bertalan királyi embernek van kijelölve. (O. L. T. Múzeumi törzsanyag.)

14. 1532 körül Nyéki Méhes Dominik (Domonkos) bevallja a pozsonyi káptalan előtt, hogy a mohácsi csata alkalmával rabságba jutván, a káptalantól kölcsön vett 200 magyar forintot váltotta ki magát. (Magyar Tudományos Akadémia levéltára, Knauz-hagyaték, XVI-ik századi okmánymások, jele: 252.) Ebben az oklevélben, melynek másolata birtokomban van, említetik Méhes Domokos két fiatalabb testvére, névszerint Detricus és Udalricus. Ezeknek leszármazottairól nem tudunk semmit.

15. 1558. XII—13. A pozsonyi káptalannak az Amade cs. ügyében kiadott oklevelében, melynek tárgya egy várkonyi curia adományozása Tisza Balázs részére, kijelölt kir. embernek említve Nyéki Nyéki Tamás, Nyéki Kosa Mihály, Méhes Máté, Álló Benedek, Deák Miklós. (Múzeumi törzsanyag.)

16. 1570. Méhes Gáspár örökösei részéről Csóka Miklós és Veres Jánoshoz intézett remissionalis (felelő levél) a felsőgelléri curia negyedrésze tárgyában. (Győri káptalan levéltára: 1570. Registratura 24.)

17. 1594. Méhes István és Zunyogh Katalin fia: Gáspár ügyvédekét vall. (O. L. T. a leleszi convent elenchusai VII. k. 13. f. 91/1594.)

18. 1604. Méhes Balázs említve. (O. L. T. Szülő levéltár. XVII/3.)

19. 1608. Farkas Gáspár, Méhes Balázs és Csiba István kiadványa Végh Istvánnak, mint a Bucsuházy István árvái gyámjának felmentése tárgyában. (O. L. T. Neoregistrata acta F. 1690. nr. 13.) A magyarul irt eredeti oklevél fotókópiája e mű szerzője birtokában. Az oklevélen Méhes Balázs pecsétgyűrűjének lenyomata van, a pajzs két felső oldalrészén az M. B. betűkkel s a pajzsban egy kettős kereszt látható, melynek alsó vége egy M. betű középső bevágásába illeszkedik, a

B. betű pedig a kereszt alsó részének jobb oldalához támaszkodik, közvetlenül az alsó M. betű felett. (A közölt okmányok között az V. számú.)

20. 1609. II—10. Somorja. Pozsony vármegye megbízza Olgyai János alispánt, Mórocz Farkas szolgabíróét és Méhes Balázs esküdtet, hogy a Rudolf király 1604. június 8-án Pozsonyban kelt parancsának megfelelően, tegyenek osztályt néhány Bittó Benedek, Moson-megye egykori szolgabírójának leánya: Piroska, férj. Huszár Mátyásné és Bittó Benedek testvérei: András, Pál és Imre között. (Eredetije a Bittó cs. levéltárában.)

21. 1609. Méhes Balázs ellentmond Naszuff aliter Nyéki Andrásnak, a Nyéki család kihalása folytán annak birtokaiba való beiktatása ellen. (Pozsonyi káptalan ltára: Caps. 4. fasc. nr. 11.)

22. 1610. Méhes Balázs és fia a Szent Istvántól és Lajos királytól származó adománylevelél alapján pert nyervén, ellentmondanak a Szabó és Nagy családok birtokügyében. (Pozsonyi káptalan ltára: Caps. 4. fasc. 7. nr. 12.)

23. 1610. IV—15. Kisléghy Farkas megölvén Léghy Simon jobbágyát, 50 forintban kiegyeznek, de a kitűzött határidőre nem fizetvén Kisléghy, II. Mátyás király végrehajtási parancsot bocsát ki Olgyai János pozsonyi alispánhoz. E parancsban említve Méhes Balázs juratus assessor. (O. L. T. Szülő-levéltár: XVII/7.)

24. 1612. Méhes Helenára, Benedek leányára vonatkozó s 99 évre szóló inscriptionalis (beíró levél) Simon Ferenc részéről a felsőgelléri birtokrész tárgyában. (Győri káptalan ltára: 1612. Reg. 390.)

25. 1614. II—17. Erdődi Pálffy István consiliarius egy oklevelében Méhes Balázs, mint Farkas Mátyás törvényes gondnoka említve. (O. L. T. Szülő-levéltár: XVII/16.)

26. 1615. Nyéki Méhes Máté fia Balázs, kinek anyja Kósa András Katalin nevű leánya volt, ellentmond a Nagy-Écsen (Győr m.) lévő birtok tulajdonjoga tekintetében. (Győri káptalan ltára: 1615. Reg. 483.)

27. 1615. Méhes Balázs és Kossa György idéztetik Zeke Erzsébetet, Nyéki aliter Naszuff Farkast és még többeket a nyéki közös birtokra vonatkozó okiratok közlése végett. (L: Magyary-Kossa Sámuel: A Nagysarlói Magyary-Kossa család története 15. o. Bpest, 1925.)

28. 1615. Nyéki Kossa György és Nyéki Méhes Balázs pere Semlye János, Szakács János és felesége: Ilona ellen. Ugyanezek és Kossa Gáspár, valamint Nagy Albert, mint felperesek szerepelnek Farkas György és Bíró Mihály ellen egy

csallóköznyéki birtokrész iránti perben. (L.: a fenti forrást.)

29. 1618. Egyezés Méhes Balázs és Nyéki aliter Naszuff András és Gábor között. (Pozsonyi káptalan ltára : Prot. 1. fol. 153—154). L. a közölt okmány-klisé, XIII. okmány.

30. 1626. Nyéki aliter Naszuff András és Nyéki Ágota, ki előbb férj. Tőkési Demeterné, utóbb Réthey Bálintné, zálogba adják csallóköznyéki curiájukat és kőházukat, minden hozzátartozókkal és öt hold szántófölddel Kossa máskép Nyéki Jánosnak negyven évre 350 magyar forintért. (L.: Magyary-Kossa Sámuel említett műve 15. o.)

31. 630. Nagy Ferenc egy fölbári sessióját, felesége Vital Zsófia pedig egy másik tulsó vagy belső-tőkési sessióját óhajtván eladni, meginteti az elővételeire jogosult atyafiakat az elővételi jog gyakorlása tárgyában. Az atyafiak között említve van Méhes István. (Pozsony vm. ltára : Acta antiqua judicialia nr. 452.)

32. 1631. Nyéki János és Szemerei Nagy Ferenc nádori adományt nyernek Alföldi Pál magvaszakadtán ennek Némán, Ácson, Usalyon, Nagy- és Kiskeszin (Komárom m.), valamint Nagy- és Kispéczen (Győr m.) levő birtokaira. (O. L. T. Nádori adományok 3. kötet 617. o.)

33. 1640. A dercsikaiak a falu kocsmáját haszonbérbe adják a templom fedelét megcsináltató Méhess Györgynek. (Pozsony m. ltára : Acta antiqua judicialia nr. 131.)

34. 1642. V-31. Többen a fölabonyi birtokba iktattatván, a szomszédok között említve van Méhes Péter juratus assessor sedriae Com. Posoniensis (a pozsonyi tvszék bírása.) (O. L. T. táblai osztály fons 10. nr. 173.)

35. 1645. Nyéki György a nyéki határban fekvő „Kerekítő” nevezetű erdejét Takács Györgynek és nejének Kossa Annának 150 magyar forintért 99 évre elzálogosítja. (L.: Magyary-Kossa Sámuel műve 16. o.)

36. 1648. „Johannus Mihes malefactor”-ról a pozsonyi alispán levele emlékezik meg. (O. L. T. Litterae privatorum nr. 598.)

37. 1648. Nyéki máskép Naszup György és Ádám két nemesi sessiót 400 magyar forintért 99 évre zálogba adnak és 12 hold szántóföldet 208 magyar forintért, továbbá 8 hold földet 280 magyar forintért örökösen eladnak Takács Györgynek és nejének Kossa Annának. (Győri káptalan ltára : Caps. 1. fasc. 21 nr. 279 és 577.)

38. 1649. Méhes Benedek leánya Helena örökbevallja Soós Jánosnak a felsőgelléri birtokot. (Győri kápt. ltára : 1649. Reg. 3.)

39. 1649. Méhes István a győri káptalan előtt bemutatja rokonának, Marthon Szabó Gergelynek azt a végrendeletét, melyet az Dallos János győri alispán előtt tett 1628. augusztus 24-én s úgy e végrendeletet, mint egy másik oklevelet átirat a

káptalan által. (O. L. T. A Csepi Pázmándy család ltára 1933. év 15. sz. 282. okmányszám.)

40. 1650. A Kossa másképp Nyéki János birtoka eladásának ellentmond többek nevében Kossa Máté. (Magyary-Kossa Sámuel műve 17. o.)

41. 1650. Nyéki aliter Naszup György és Ádám bevalló levele két nyéki nemesi curiáról Takács György részére. (Győri káptalan ltára : Capsa G. fasc. 30. nr. 8.)

42. 1650. Méhes Benedeknek bizonyos javak visszaadatnak. (O. L. T. a győri káptalan ltári mutatója 92. o.)

43. 1650. A Méhes családbelieknek egy 1570. évi felvalló levele, melynek az előbb említett évi 24. számú registraturája van. (Győri káptalan ltára : 1650. Reg. 92.) L.: a fenti 1570. évi okmányhivatkozást a 16. tétel alatt.

44. 1650. Draskovich János özvegyének Thurzó Borbálának inscriptionalisa Méhes György részére két dercsikai telekre vonatkozólag. (Győri káptalan ltára : 1650. Reg. 211.)

45. 1651. IV-18. Méhes Pál pozsonyi kanonok a káptalan kiküldöttjeként szerepel a Földes János, Ferenc és Istvánnak új kir. adomány alapján nyert 2¹/₂ sárosfai nemesi sessiójába való beiktatásnál. Marcell György ez ügyben kir. emberként említve. (Pozsonyi káptalan ltára : C. 6. f. 1. nr. 28. recte 29.)

46. 1652. Méhes István bodobári curiáját Amade Jánosnak és Esterházy Juditnak elzálogosítja. (Győri káptalan ltára : 1652. Reg. 307.)

47. 1659. Wesselényi Ferenc nádor Stubnyafüzdön keltezett osztoztató okirata a „Győrscikai“ birtokról (Dercsika). Osztozók : Nyéki Méhes György, Vida Pál és Márton (Vida Imre fiai), Ereős István (György fia), Bartal András (György fia), Fekete György (János fia), Fekete István (Tamás fia). (O. L. T. táblai osztály fons. 15. nr. 549).

48. 1659. Méhes István szolgabíró és Magyar Ferenc vice-szolgabíró előtt Orosz Lukács hagyatékán osztozik Magyar Mihályné sz. Orosz Kata, ki idb. Orosz István leánya. (Magyary-Kossa Sámuel említett műve 18. o.)

49. 1659. III-4. Méhes István szolgabíró és Nyéki György esküdt az ifj. Olgyay Mihály Olgyán lévő ingó és ingatlan vagyonyában osztály tesznek (O. L. T. Befejezetlen táblai perek).

50. 1660. Fekete Tamás fiai István és Imre, valamint Fekete János fiai György és Ferenc Méhes Györgynek jó szolgálataiért örökre átadják azt a Dercsikán lévő telket, melyet Györke Jánostól per útján szereztek meg. (Pozsony m. ltára : Acta antiqua judicialia nr. 5786.)

51. 1660. III-1. Méhes István pozsonymegyei szolgabíró ügye. (M. Tud. Ak. oklevélgyűjteménye, 80-ik doboz, 65.)

52. 1663. Egy osztozó levélen Méhes Péter szolgabíró aláírása és pecsétje van. A pecsét kivehetetlen, de megállapítható, hogy a most használtaktól elütő. (Nyéki Németh Imre családi levéltárában. E levéltárat nevezett özvegye : Sikabonyi Angyal Aranka 1934-ben az Országos Levéltárnak adta át.)

53. 1663. II-21. Méhes Pál pozsonyi kanonok az egyháznak ingatlant adományoz. (O. L. T. Neoregistrata acta, fasc. 967, nr. 32.)

54. 1667. VI-14. Nádasdy Ferenc országbíró parancsa Szenté Bálint országbírói ítélőmesterhez, hogy néhai Méhes György és Balogh Judit gyermekeit : Hedviget (Trstyánszky Andrásné), Pált, Klárát (özv. Radováni [Radványi] Istvánné), Juditot (előbb Bella Ferencné, most Bondor Jánosné), Máriát, Borbálát, Annát nyéki, dercsikai, lidértejadi, szempci és vedeni (Moson megye) birtokain osztoztassa meg. (O. L. T. Szüllő levéltár, eredeti oklevél nr. 159.) Az oklevél fotokópiája e mű szerzője tulajdonában van. Az oklevél szerint Méhes Györgynek Nyéken három, Dercsikán hat nemes curiája, Lidértejeden birtoka és végül a ma is létező Védeny, Mosonmegyei nagyközségben „Rosenberg“-nek nevezett szőlője volt.

55. 1673. Méhes György leányai Hedvig, Anna és Mária ellentmondanak Szeghy Mihálynak egy nyéki curia tárgyában. (Győri káptalan ltára : 1673. Reg. 85.)

56. 1674. Fentiek hasonló tárgyú ellentmondása és jogfentartása. (Győri káptalan ltára : 1674. Reg. 335.)

57. 1716. Méhess Györgynek 1655-ből eredő s 600 forintról szóló kötelezvénye miatt, melyet Zsidó Lőrincné sz. Szuha Katalinnak adott, az alispán Zsidó Lőrinc leánya Judit leányának : Ányos Évának, valamint Balogh István feleségének : Szuha Katalinnak érdekében (behajtási) megbízást ad ki Méhes Balázs és Gáspár ellen. (Pozsony m. ltára : Somogyi László és Mátyás szolgabírák iratai nr. 413.)

58. 1718. III-31. Szempc. Pálffy Miklós Méhes Balázsnak és Gáspárnak bizonyáglevelet ad arról, hogy régi nemesek. (Coll. Kaprinay : tomus 39 [in quarto] p. 133.) L. az e füzetben szószerint közölt okmányok között a XVII. számút.

59. 1719. Örökösödési egyezség egyrésztől Farkas András, Bodó István felesége : Farkas Judit és Bodó János, másrésztől Méhes Gáspár, Nagy Mátyás, Kósa Gáspár és a Végh cs. között. (Pozsony m. ltára : Acta Stephani Pyber judlium nr. 1055.)

60. 1719. Szerződési egyezség egyrészt Farkass András, Bodó István és Ollé János, másrészt Méhess Gáspár, Nagy Mátyás, Kósa Gáspár és a Végh család között a férfi ág nyéki ingatlanai tárgyában. Szerződéskötés Nyéken. (Pozsony m. ltára : Somogyi László szb. iratai 405. sz.)

61. 1720. Peres eljárás a Vizkeleten lévő ingatlanok tárgyában egyrésztől Vizkelethy Katalin, másrésztől Méhes Gáspár felesége és György fia között. Az ügyben még többen szerepelnek. (Pozsony m. ltára : Acta Pauli Bokross iudium nr. 1114.)

62. 1720. Bittó Lukács fiunokái (Bittó István fiai), valamint az alábbi leszármazási táblán feltüntetett Méhes Gáspárné, Németh Jánosné és más érdekeltek vizkeleti kuriájukat 1600 forinton eladják osztályos attyukfiának : Gasics Ferencnek, a Vizkelethy Kata mostohájának. Ez a kuria nyilván Bittó Lukácsné Vizkelethy Erzse örökségéhez tartozott.

Bittó Lukács
: Vizkelethy Erzse

Mária

1 : Takács György (kisjókai)

2 : Nagy Ferenc

1. Judit

: Méhes Gáspár

2. Zsuzsa

: Németh János

(Pozsony m. ltára : Acta Mathiae et Ladislai Somogyi iudic. nlium nr. 447., 1720. év. Bittó Mária feltüntetve dr. Bittó Béla családtörténeti könyvében : A Sárosfalvi és Nadasdi Bittó és a vele vérokon Bári Báry család II. nemzedékrendjén.)

63. 1723. VI-7. Amadé Antal megveszi a Méhes családtól annak bárja (ma Felbár község a Felsőcsallóközben) birtokát. (O. L. T. Múzeumi törzsanyag, elenchusok 1980. jelű fascis, I. csomag 9. fogás.)

64. 1723. Méhes Gáspár fiának Istvánnak kötelezvénye a Csomor Mihálytól kölcsönvett 35 rh. forintról. (Pozsony m. ltára : Somogyi László szb. iratai 396. sz.)

65. 1724. Örökség-rendezési per egyrészt Méhes István felesége Katona Erzsébet, másrészt Aranyossy Mihály felesége Katalin, valamint Katona István, Ferenc és nővérei között. (Pozsony m. ltára : Acta Sedrialia nr. 117.)

66. 1724. Méhes Gáspár Mészáros Péternek bizonyos összeggel tartozván, a tárgyaláson nem jelenik meg s ezért elmakacsoltatik. (Pozsony m. ltára : Somogyi László és Mátyás szolgabírák iratai nr. 433.)

67. 1726. Kondé Ádám, Ferenc, György, Lázár és Imre pere Kossa János, Méhes Gáspár felesége, Bittó Mihály felesége, Hegyi Mihály felesége, Nagy János felesége és Török Miklós özvegye ellen az Ujfalun és Nagyudvarnokon levő ingatlanok visszaváltása tárgyában. (Pozsony m. ltára : Schlosberg László alispán iratai 2953. sz.)

68. 1734. Méhes Gáspár feleségének pere Végh Benedek és Balázs ellen a visszaszerezni szándékolt nyéki ingatlanok

tárgyában. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai 3751. sz.)

69. 1734. Nagy István pere Méhes Gáspár felesége és Imre fia ellen a kimért bor ára ügyében. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai 3678. sz.)

70. 1735. A szerdahelyi egyház felügyelőjének pere Méhes Gáspár ellen Méhes Balázs végrendelete ügyében. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai 3713.)

71. 1735. XII-4. Pozsony vm. nemesi bizonylatot ad a nyéki birtokperből kifolyólag Méhes István, Takács István, Németh János lidértejedi lakosnak Ádám fiával együtt, ki Csukárpatakon (igy !) lakik. (Pozsony vm.-nek Bazinban 1735. XII.-4-én tartott közgyűlésén kiadott eredeti okmánya. A néhai Nyéki Németh Imre belügyminiszteri tanácsos családi levéltárában.)

72. 1737. Nyomozás Nagy József verekedése ügyében. Ugyanekkor Méhes Gáspár hitvесе a Nagy-Udvarnokon lévő szántóföldjeit elzalogosítja Szalai Istvánnak. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai 3779. sz.)

73. 1739. Nagy Pál pere Méhes Gáspár ellen bizonyos kölcsön miatt. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai 3641. sz.)

74. 1740. Birtokper Jankó Judit ellen, ki előbb Méhes György felesége volt, ez időben Kisléghy István neje. (Pozsony m. ltára: Acta Ladislai Balogh Judlium nr. 2792.)

75. 1740. Méhes Balázs testvérének Ádámnak felhatalmazást és ügyvédi megbízást ad. (Győri káptalan ltára : 1740. Reg. 158.)

76. 1746. Földes Mihály pere Méhes György és Sztankovics Antal özvegye ellen egy burszentgyörgyi ingatlan visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára : Acta Stephani Pexa judlium nr. 2546.)

77. 1747. Méhes János ügyvédi megbízatása. (Győri káptalan ltára : 1747. Reg. 693.)

78. 1747. Az elhalt Méhes György felesége : Jankó Judit férjhezment Kisléghy Istvánhoz. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai nr. 2792.)

79. 1749. IV—20. Ujfalun (Örsujfalu) lakó Dercsikai Fekete György, kinek első felesége Méhes Éva volt, mint leányának : Fekete Évának gyámja, azokat a Nagyudvarnokon lévő fundusokat, melyeket a Pókateleki Kondé-család a Nyéken lakó Méhes-családnak leánynegyed jogán kb. 1625-ben örökösen átadott s amelynek egy része első feleségét, Méhes Évát illetve, 308 rhenusi forintért visszaadja Kondé Ignácnak. (O. L. T. Nagyszombati ker. tábla pörei fasc. 74. nr. 1027.)

80. 1750. Nyomozás az iránt, hogy a Méhes-csalág a nyéki

hídon felüli Tó-Mellyéket kitől szerezte. (Pozsony m. ltára : Acta Ladislai Balogh iudlium nr. 2846.)

81. 1750. Méhes Ferenc és Molnár István fassioja. (O. L. T. a győri káptalan ltári mutatója 267. o.)

82. 1750. Méhes János örökvallást tesz a Vida András által Bácsán (Győr m.) birt ingatlanra vonatkozólag. (Győri káptalan ltára : 1750. Reg. 276.)

83. 1751. III—31. Ujfalun lakó Méhes Judit egy Nagydvarnokon lévő jószágot, mely leánynegyed jogán őt illeti, Pókateleki Kondé Ignácnak 46 rhénusi forintért visszaad. (O. L. T. Nagyszombati ker. tábla pórei fasc. 74. nr. 1027.)

84. 1751. IX—11. Méhes János Esterházy János gróf dár-dai és karancsi birtokainak ispánja. (O. L. T. Neoregstrata acta, fasc. 1435. nr. 6.) E M. János valószínűen István ősmnek 1730-ban született fia volt.

85. 1752. Méhes János vallomása Bíró Márton kispadányi birtokügyében. (Pozsonyi káptalan ltára : Prot. IV. nr. 60.)

86. 1753. Méhes János kereskedő pozsonyban lakott, 1753-ban néhai, Győrújvárosban háza volt, felesége Eöry Anna Mária, később : Máderné, majd Schütz Jánosné. (O. L. T. Post advocatos F. 3. nr. 63.)

87. 1754. Nyéki Végh Ferenc fia Ferenc mint felperes ; Méhes István, Imre, Gáspár, Ferenc, Zsigmond, Méhes Balázs özvegye, Nagy János, Ferenc, Pál, Kósa György, Lőrinc, Kósa István özvegye, mint alperesek egy birtokperben szerepelnek. (Pozsony m. ltára : Acta Joannis Finta iudl. nr. 4906.)

88. 1754. Végh Ferenc fiának Ferencnek pere Méhes Balázs özvegye, mint Méhes István, Imre, Gáspár, Ferenc és Zsigmond gyámja ellen, Nagy Péter özvegye, mint Nagy János, Ferenc és Pál gyámja ellen, Kósa István özvegye, mint Kósa Lőrinc és György gyámja ellen a kiváltságlevél megerősítése tárgyában felmerült költségek arányos visszatérítése iránt. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai 4906. sz.)

89. 1754. Özvegy Méhesné részére Erős Mihály kereskedő által visszaadott ingóságok leltározása. (Pozsony m. ltára : Késmárky György szb. iratai 4752. sz.)

90. 1755. Méhes Jánosné, Anna Mária asszonynak, aki akkor Szücs (Schütz ?) Kristóf János felesége, pere Méhes István és Méhes Balázs özvegye ellen bizonyos kölcsön miatt. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai nr. 4922.) L. az 1753. évnél is.

91. 1756. Tanúvallomás Méhes György nemessége ügyében. (Pozsony m. ltára : Stermenszky Gáspár szb. iratai 5313. sz.)

92. 1760. Méhes György Stromkovics Józseftől bizonyos leveleket követel vissza. (Pozsony m. ltára : Stermenszky Gáspár szb. iratai nr. 5348.)

93. 1761. A várkonyi plébános becsületsértési pere Méhes János ellen. (Pozsony m. ltára : Franta János szb. iratai 4484. sz.)

94. 1762. Méhes István pere Stromkovics József ellen. (Pozsony m. ltára. In libros relata 1762. nr. 19.)

95. 1764. Méhes János pert indit Hersl Jakab zsidó ellen tartozásának behajtása miatt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7794. sz.)

96. 1765. Osztzkodó levél a nyéki birtok felett. Birtokosok ekkor Csallóköznyéken : Méhes Ferenc, kinek felesége Nyéki Németh Erzse, Kósa György, az Ollé-család, Csaplár János, Szabó Péter, Nagy Pál, Végh Pál, Szöcsényi Gergely, Zsemlye Ferenc, Takács István, a Méhkerti Milkovics és az Enyedi Jankó-család. Az osztzkodó levélben említett dülők nevei ekkor Nyéken : Téгла-Pest, Körtvélyes, Széroroskert, János-hidja, Pap-hidja, Forrad, Kövesmezeipallag, Arnyékirét, Örvénypallag, Szil-eleje, Mántó-sarok, Teleki-dülő, Berze dülő, Nádbulesz-örvénye, Fene-Sár-Szeghi-dülő, Nád-dérkak, Kiskőhid, Vále-dülő. (Nyéki Németh Imre családi levéltára.) Nyéky Végh Miklós csallóköznyéki földbirtokos értesítése szerint a Szücsényi, Zsemlye, Takács, Méhkerti Milkovics, az Enyedi Jankó, valamint a Nyéki családok ma Csallóköznyéken nem élnek és ismeretlenek ; a felsorolt dülőnevek közül ma Örvénypallag, Nádbuleszörvény és a Nád-dérkak ismeretlenek, a többi felsorolt dülőket ma is úgy nevezik. 1847-ben egy dülő neve Bánfüröd.

97. 1765. Méhes János és Végh Péter elleni fenyítő per Simonyi Jakab megverése miatt. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai 5977. sz.)

98. 1765. Egy perben tanuként hallgattatnak ki : Méhes István 78 éves, Végh András 70 éves, Végh Andrásné Kósa Magdolna 60 éves, Végh György 49 éves, Végh Ferenc 50 éves, Végh István 40 éves, Végh Miklós 45 éves nyéki lakosok. (O. L. T.: Post advocatos F. 16 nr. 19. Kondé-per.)

99. 1766. X—5. Méhes Gáspár, Méhes Ferenc és Végh Imre, mint Méhes Judit unokái, Méhes Zsigmond, továbbá Fekete Éva, mint Fekete György és Méhes Éva leánya, az 1625-ből eredő és Nagyudvarnokon levő leánynegyedből származó birtokrészeket 387 rénusi forintért visszaadják Pókateleki Kondé Ignácnak. (O. L. T. a nagyszombati ker. tábla pörei, fasc. 74 nr. 1027.) Fekete Éva 1770-ben a Bakán lakó Csömös (Csemez ?) Adám felesége.

100. 1769. Végh Éva becsületsértési pere Méhes Gáspár ellen. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai 5969. sz.)

101. 1769. Méhes Gáspár feleségének Mátéffy Zsuzsan-

nának panaszos pere Végh Éva nemes hajadon ellen a felperes megverésének kísérlete miatt. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai 5971. sz.) Ugyancsak előbb ez ügyből kifolyólag :

1769. Végh Éva pere Méhes Gáspár ellen megverése miatt. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai 5970. sz.)

102. 1769. Méhes István örököseinek : idb. Podány Jánosnak, Péternek, Istvánnak, Miksának és Évának, férj. Márton Ferencnének, valamint néhai Méhes Balázs fiainak : ifj. Ferencnek, Jánosnak és Józsefnek, mint osztályos atyafiaknak eljárási pere egyenlő részben Somogyi Magdolna és Bossányi Julianna, jelenleg Kondé Ignác s előbb Kondé Ferenc özvegye ellen; nemkülönben a Nagyudvarnokon lévő épületekkel és minden hozzátartozóval felszerelt zálogos belsőségek visszaváltása iránti per a legelőbb említettek részéről Kondé Miklós kanonok, Biró István, Hávor István és Mihael László ellen, továbbá az említett Kondé Ignác István és Károly nevű fiai és Magdolna nevű leánya ellen. (Pozsony m. ltára : Bittó István szb. iratai 6983. sz.)

103. 1769. Kósa Ferenc, Mihály és György ujtott pere Méhes János és Péter ellen bizonyos nyéki fundusok miatt, amik az ujtóknak ítéltek meg. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai nr. 7836.)

104. 1769. Méhes János, Péter és István zálogos pere Somogyi Magdolna, Botsányi Julianna, Kondé Ignác és Miklós, Biró István és Hávor István ellen három nagyudvarnoki telek visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7837. sz.)

105. 1769. Méhes Ferenc és Szabó János dercsikai jószágait 95 frt-ért eladják örökáron Vida György és Krisztinának. (O. L. T. a győri káptalan ltári mutatója 529. oldal.)

106. 1769. Kósa Mihály, György és Ferenc perujtással élnek abban a peres ügyben, melyben Méhes János és Péter részére bizonyos fundusok újból megítéltek. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai nr. 7836.)

107. 1771. III—4. Orosz István szolgabíró és Krascsenits Imre esküd abból a nyéki birtokperből kifolyólag, mely 1765-ben Kétszer-Ujfalun kezdetett meg, Méhes Jánosnak, Istvánnak és Péternek s a volt alpereseknek Kósa Mihálynak, Ferencnek és Györgynek testimoniális levelet adnak ki. (Eredetije O. L. T. Post Advocatos Fasc. 119. nr. 46 ; 64—71. oldal.)

108. 1771. Idb. Méhes János és István büntetést követelő pere Méhes Gáspár és fiai, valamint Kósa Mihály és Ferenc ellen hatalmaskodásaik miatt. (Pozsony m. ltára : Bacsák János alispán iratai 6836. sz.)

109. 1771. Farkas Péter zálogpere Méhes János és Péter,

Nagy Pál és János, Kósa György, Mihály és Ferenc, idb. Végh István és György, Cserhádi József várkonyi plébános, Takács István özvegye Kósa Erzsébet, Bozsoky Pál és Csaplár Ferenc ellen a közös és osztatlan nyéki birtok visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7853. sz.)

110. 1772. Méhes Gáspár örökösödési pere Végh Imre és neje Szabó Erzsébet és fiuk ifj. Végh Imre ellen. A felperes szülei Méhes Ádám és Krastsenits Éva voltak. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7859. sz.)

111. 1776. IX-19. Farkas Mihály és Éva pere Méhes Péter, idb. Méhes István, középső és ifj. Méhes János, Méhes Ádám, ifj. és id. Méhes Ferenc, Méhes Zsigmond és Méhes József ellen a Nyéken lévő ingatlanaik elidegenítése miatt. Farkas Mihály ugyanakkor perli idb., középső és ifj. Végh Istvánt, Végh Ádámot, Végh Sándort, Végh Lászlót, idb. és ifj. Végh Imrét, Végh Gáspárt, Végh Józsefet, Végh Györgyöt, Végh Ferencet, idb. és ifj. Pétert, idb. és ifj. Jánost; Nagy Lászlót, Nagy Pált, Nagy Jánost, Nagy Istvánt, Nagy Ferencet, Nagy Andrást, Nagy Albertet és Nagy Mihályt; Kósa Jánost, Kósa Györgyöt, Kósa Ferencet, Kósa Mihályt. — Tanuk : Bajcsy Márton, Cserháty József várkonyi plébános, agilis Mukovics István, továbbá Takács István özvegye Kósa Erzsébet 72 éves, Simon János özvegye Szücsényi Zsuzsanna 67 éves (mostoha anyja Végh Istvánné volt), Méhes Gáspár özvegye Mátéffy Zsuzsanna, Végh István özvegye Németh Éva, Végh György özvegye Fodor Katalin, Nagy István özvegye Gaál Katalin, Méhes Zsigmond 65 éves, Takács György özvegye Végh Judit 72 éves, Nagy András 56 éves, Nagy Pál 73 éves, Csaplár Ferenc 64 éves, Németh György felesége Bodó Zsuzsanna 66 éves, Szücsényi Péter 65 éves, Zsemle Ferenc 61 éves, Antal Mihályné (Ollétejedről) sz. Farkas Magdolna 63 éves, Végh Imre 67 éves. (O. L. T. Post advocatos fasc. 28, nr. 81. 1/2. 1776.) A felsoroltak mind Nyéken laknak. E perben említve van Egri, alias Pothurnyai István.

112. 1776. Hatalmaskodási per, melyet Farkas Mihály és Farkas Éva férj. Kovács Jánosné indítottak id. Méhes János és ennek fia ifj. János ellen a Nyéken lévő földjeiken lévő termék elhordása miatt. (Pozsony m. ltára : Bacsák János alispán iratai 8235. sz.)

113. 1782. VIII-10. Káptalani kiadványban foglaltatik, hogy Méhes György a Nagyszigetben Nyéken a Gazfü-dülőben birtokos. (Az említett napon kelt pozsonyi káptalani kiadvány másolata néhai Nyéki Németh Imre családi levéltárában.)

114. 1790. Pozsony vármegyének Pozsonyban tartott közgyűlése megerősítő nemesi bizonyáglevelet ad ki Méhes Balázs és Gáspár névszerint meg nem nevezett leszármazottainak. (Néhai Nyéki Németh Imre családi levéltára.)

Az O. L. T. múzeumi törzsanyagában (Elenchusok 1983 fasciculus 2. fogás) a Nagy családra vonatkozó feljegyzéseknél az 1165-ben kiváltságot kapott nemzetségből származók nemességének megerősítésére vonatkozó adatok találhatóak. Ezeket már részletesen közöltem az I. füzetben.

A fentiekén kívül adatok találhatóak még a pozsonyi káptalan levéltárában a következőkre: 1609 évben Méhes Balázsra Capsa 4. fasciculus 7. nr. 11.; 1610. Nyéki Méhes Balázsra C. 2. f. 8. nr. 16.; 1615. Nyéki Méhes Balázsra C. 10. f. 6. Nr. 11.; 1622. Nyéki Méhes Balázsra C. 17. f. 5. nr. 4.; 1646. Méhes Györgyre C. 22. f. 2. nr. 10.; 1659. Méhes Györgyre C. 23. f. 19. nr. 12.; 1662. Méhes Pálra C. 63. f. 6. nr. 9—14.; 1666. Méhes Györgyre C. 3. f. 6. nr. 19.; 1702. Méhes Péterre C. 1. f. 4. nr. 8.; 1739. Méhes Katalinra C. 1. f. 14. nr. 28.; 1739. Méhes Imrére C. 2. f. 8. nr. 18.

A rokon családokra vonatkozó adatok.

115. 1456. IX-4. A Héderváriaknak a Várkonyiak elleni erőszakoskodása ügyében kijelölt kir. ember Weg Jakab, Nyéki Szabó György és mások. (O. L. T. Múzeumi törzsanyag.)

116. 1479. Budán, ante feria secunda proxime ante festum Ascensionis Domini kelt oklevél értelmében Mátyás király érdemeik jutalmául új adományképen adja Vámos Györgynek (János fiának), Molnár Orbánnak és Mihálynak (Miklós fiainak), Sári Péternek, Molnár Balázsnak és Tamásnak (azon Péter fiainak, kinek atyja volt István, ennek atyja pedig Mátyás), továbbá Sándor Lászlónak, Mártonnak, Andrásnak és Miklósnak (Mihály fiainak), Sándor Pálnak és Bálintnak (István fiainak), Kós (Kossa) Simonnak (Miklós fiának), Frank Orbánnak, Lóránt Jakabnak és Mátyásnak (Fábián fiainak), végre Kis-magyar Pozsonymegyei birtokokat, melyeket már őseik is rég időtől fogva birtak. (Lásd eredetijét a Magyar-Kossa családnak a Magyar Nemzeti Múzeumban elhelyezett családi levéltárában. Magyar-Kossa Sámuel: A Nagysarlói Magyar-Kossa család története 12. oldal.) — Ez oklevélre megjegyzem, hogy az e Kós nevű családnak a Nyéki Kósa családdal egy törzsből való származása igazolva nincs, az csak valószínűségeen alapul.

117. 1516. Nyéki Zeke Ulrik és Nyéki Nagy Gergely kir. emberek a Nagylucsei Dóczy Ferenc és László részére adományozott azon birtokba történő beiktatásnál, amely Csukáry Máté és Bodóbári Báry Benedek hűtlensége miatt a koronára szállt. (O. L. T. Dipl. 1. 22. 755; Neo Registraták f. 1660. nr. 32.)

118. 1518. V—21. Enedi János kijelölt kir. ember a pozsonyi káptalannak Bothszeg birtokba történt beiktatása alkalmával. A kijelölt kir. emberek között felsorolva Bulcsuházi Bertalan is. (Pozsonyi káptalan ltára C. C. f. 9. nr. 97.)

119. 1520. VII—10. Zeke Udalrik ekkor II. Lajos királynak Budán kelt oklevelével új adományképen Nyék és Nagy-Mad községeket kapja. (Sopron m. ltára : Zeke fasc. 1. nr. 1.)

120. 1526. VI—10. Nyéki Zeke Udalrik pozsonyi szolgabíró jelenti II. Lajos királynak, hogy parancsára Somorján, 1526. jan. 3-án kelt parancsa folytán Ogyai Mihály fia Máté kérésére Nádasdi Albert mestert és Ogyai Marthon Mátét bizonyos aranygyűrű dolgában Pozsony vm. tvszéke elé megidézte. (O. L. T. Olygai letét, Diplomaticai ltár 37. 549.)

121. 1548. Nyéki Mihály és Benedek, kik Adorjánnak is neveztetnek, megidéztetik Nyéki Kossa Jánost, valamely Nyéken fekvő ház lebontása iránt. Ugyanekkor Nyéken laknak Kossa Máté és Kossa András. (L.: Magyary-Kossa Sámuel műve 12. o.)

122 1559. Sálóskispadányi (ez Bögöllő l) Kossa János felvén leányai Ilona és Piroska terheit, padányi jószág részét zálogba adja testvérének Kossa Imrének és ennek nejének Krisztinának, valamint ezek fiainak u. m. Máténak, Lukácsnak, Ambrusnak és Albertnak. (L.: a fenti mű 13. o.)

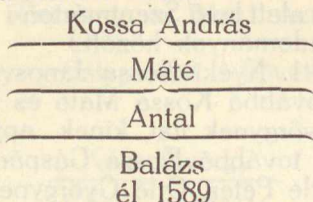
123. 1562. Bakai Miklós (voivoda Naszadistorum Comariensum) és neje Jajczai Magdolna, ki előbb Zeke Ulrik neje volt, továbbá ezen Jajczai Magdolnának első házasságából származott leányai u. m. Zeke Erzsébet (Bakai Máténé) és hajadon Zeke Anna Cs-Nyéken egy birtokrészre nádori adományt nyernek. Tiltakoznak e beiktatás ellen Zeke Erzsébet (Zeke János leánya), nemkülönben Kossa Kristóf, Jakab, Mátyás és András. (L.: Magyary-Kossa Sámuel műve 13. o.)

124. 1562. Kossa Gáspár, Jakab és Kristóf megveszi Német, másként Taczker János curiális házát Nagymegyeren 250 m. forintért és egy lóért. (L.: Magyary-Kossa Sámuel műve 13. o.)

125. 1563. Nyéki Kossa Gáspár nyéki nemesi curiáját Várkonyi Tar Balázsnak és nejének Ilonának s fiainak Bálint, Mihály és Jánosnak eladja 300 tallérért és 12 m. forintért. (L.: Magyary-Kossa Sámuel műve 13. o.)

126. 1589. Sávospadányi — másképp bögöllői — Kossa János eladja padányi birtokát testvére Kossa Lukács özvegyének, Bári Annának. Ezen eladás ellen az egész familia nevében tiltakozik Kossa Balázs, a Kossa Antal fia. Ezen tiltakozás következtében János visszavonja az eladást. A most említett Kossa Antalnak apja volt Máté, Máténak apja pedig András. (L.: a fenti mű 14. o.)

Leszármazás a fentiek szerint :

127. 1611. Kossa Anna — Pribék Gergely özvegye — és leánya Pribék Erzsébet, aki Korpás András felesége — budafalvi birtokukat eladják Leölkös Mihálynak és nejének Pribék Katának, aki szintén Kossa Anna leánya. (L. a fenti mű 14. o.)

128. 1614. V—20. Nyéki Gábor, Pozsony megye assessora többekkel együtt Tejfalu osztályt tesz Csiba István és Jósza nevű bátyja között. (Eredeti okmány a Bittó cs. levéltárában.)

129. 1615. Kossa Gergely Nyéken lakik, Kossa György és Gáspár pedig Nagymegyeren. (Magyary-Kossa Sámuel műve 15. o.)

130. 1615. Nyéki Kossa György és Gáspár Padányi Bíró Mihály kérelmére a pozsonyi káptalan elé idéztetnek. (L.: a fenti mű 15. o.)

131. 1616. XII—27. A Thurzó György nádor holttestét vivő 24 ur között felemlítve: Nyéki Ur és Thedy (sigethi) Ur. (Századok 1876. évfolyam 426. o.)

132. 1618. Nyéki Kossa András Hodoson Hetényi András és Illésházy István magvaszakadtával egy egész kuriát kap nádori adományképen. E beiktatásnak ellentmondanak Fogas Jánosné Pap Margit, Farkas Jánosné Konkoly Erzsébet és Kis Lukács. (L.: Magyary-Kossa Sámuel említett műve 15. o.)

133. 1626. Sággy János magvaszakadtán Csukárdpakára nádori adományt nyernek Etyeky István és Kossa János (O. L. T. Nádori adományok 2. tomus 36. oldal.)

134. 1626. Nyéki Jánosnak a Veresvár vára alatt levő szentmártoni birtokáról és a boszniahorai aliter bandolinai nemesi curiájáról (Vas megye) szóló iratok. (Győri káptalan Caps. B. F. 2. nr. 6.) Ugyancsak a fentiek hethen-i és nosztan-i tolnamegyei birtokairól szóló iratok. (Győri káptalan Caps. B. F. 4. nr. 9. és Caps. C. F. 17. nr. 4.)

135. 1627. A hűtlenségbe esett Sidó Lőrinc és Mihály szentmihályfalvai, nagyszarvai és szentandrásfalvai birtokaira nádori adományt nyernek Pongrácz Mihály cubicularius, Nyéki János nádori titkár és Tőrös János. Ugyancsak Nyéki János 1627-ben nádori adományt nyer a tolnamegyei Hetén és Nosztan-ra, mely birtokok a magvaszakadt Vayda Kristófé voltak. Nyéki János adományt nyer még a kihalt Detkovich György

vasmegyei Vörösvár alatt levő Szentmárton-i birtokára is. (Mind az O. L. T. Nádori adományok között.)

136. 1629. IV—1. Nyéki Kossa János nádori titkár és királyi táblai ülnök, továbbá Kossa Máté és Lőrinc, mind a hárman azon Kossa Györgynek fiai, kinek apja András s ennek apja idősb Pál volt, továbbá Kossa Gáspár, ugyanezen Andrásnak fia, végre Orlé Péter, Orlé Györgynek (Péter fiának) fia (nova donatio címén) kapják a gutakarchai egész birtokot, mely hajdan anyai nagybátyjuké: Barthal Andrásé volt. A beiktatásnak ellen mond Kulcsár másként Fekete Ferenc. (O. L. T. Nádori donatiók 2. T. 449. o.) Kósa János nőtestvére Zsófia volt, aki Nyéki Zsófia néven említettik.

Leszármazás a fentiek szerint:

Nyéki Kossa Pál (ki 1500 körül születhetett)

András

Gáspár

György

: Barthal Anna de Gutakarcsa

János

Máté

Lőrinc

1629.

1629.

1629.

137. 1629. Ekecsy Bálint fia István és Fogas Ambrusné sz. Házy Margit árverést kérő levele a pódaíai curiára Olcsay máskép Nagy János és felesége Polda Simon leánya Orsolya és özv. Polda Mártonné szül. Pócs Orsolya (Tamás leánya) ellen. (Pozsony m. ltára: Acta antiqua judicialia nr. 465, 613.)

138. 1630. Patay János Udvary Istvánt idézteti három arany pohár visszaszolgáltatása miatt. (Pozsony m. ltára: Acta antiqua judicialia nr. 456.)

139. 1628—1630. Végh István leánya Zsuzsanna, ki For Gergely felesége, Vithal Zsuzsanna ellen, — ki előbb az említett Végh István felesége volt s ekkor Bosnyák János felesége, — kibocsátó levelet adott ki, ez ügyben a pert visszavonja. (Pozsony m. ltára: acta antiqua judicialia 112, 435, 588 és 667.)

140. 1630. Vithal Zsuzsa, kinek első férje Végh István, második Bosnyák János, említve vannak. (Pozsony m. ltára: Acta antiqua judicialia nr. 112.)

141. 1630. Kontor István és neje Nagy Katalin zálogba adják alsógelléri birtokuknak egy negyed részét Kossa Györgynek és Kossa Péternek. György felesége Márk Ilona, leányai Magdolna és Anna. Péternek neje Buda Katalin (Magyary-Kossa Sámuel műve 16. o.)

142. 1631. Kiss János és Kiss Margit, aki Kósa István felesége, osztozkodásra idéztetik Lacz Györgyöt, anyai unokatest-

vérüket Csenkéről. (Pozsony m. ltára : Acta antiqua judicialia nr. 415.)

143. 1633. Egy osztályperből a következő leszarmazások állapíthatók meg :

1.	
Kósa	György
Lőrinc	Máté
2.	
Kósa György	
György	
: Bogány Dorottya	
3.	
András	
András	Katalin

Kósa András és Katalin gyámja Kósa János, aki a Nyéken, Kulcsárkarcsán és Tejfalun lévő birtokok megosztása tárgyában idézést bocsátat ki Kósa Lőrinc és Máté ellen. (Magyar-Kossa Sámuel műve 16. o.)

144. 1633. Orbán Bálint özvegyének : Bérssel Zsuzsannának hatalmaskodás miatt indított pere Kósa István ellen egy bizonyos nagymagyarai földrész elfoglalása miatt. (Pozsony m. ltára : Acta antiqua judicialia nr. 33.)

145. 1633. Osztályper Kósa Lőrinc, Bona Gergely, Vöröss Katalin és Korpács Ilona között egy bögellői curia tárgyában. (Pozsony m. ltára : Acta antiqua judicialia nr. 38.)

146. 1634. Bihari Anna, kinek első férje Vizkeleti János, második Nyéki János, említettnek. (Pozsony m. ltára : Acta ant. jud. nr. 109. és 260.)

147. 1634. Vizsgálat az iránt, hogy Somogyi Ferenc Soly-moson a Bögellőn lakó Nagy Pálnak inscribált-e bizonyos fundust? (Pozsony m. ltára : Acta antiqua judicialia nr. 147.)

148. 1634. Laky Sebestyén nagylüssi nemesi curiájának egy negyedrészt 10 hold szántófölddel Kossa Györgynek és nejének Márk Ilonának és leányainak, végre Kossa Péternek és nejének Katának, ezeknek magvaszakadása esetére pedig Hollósy Györgynek elzálogosítja 125 magyar forintban. (Magyar-Kossa Sámuel műve 16. o.)

149. 1637. Nagy Márton és Végh János nádori adományt nyernek Etyeki István magvaszakadtán ennek Baranyamegyében lévő „praedium Sebes” nevű birtokára. (O. L. T. Nádori adományok 3. k. 1052. o.)

150. 1638. Kibocsátó levél Veszteniczky János Ignác részéről Végh György ellen a vízteleki malom és ház tárgyában. (Pozsony m. ltára : Acta antiqua judicialia 571.)

151. 1639. Nagy György fia Márton és Vida Orsolya (Jánás leánya) exmissionálisa Vida Bálint fiai: Mihály és Ferenc ellen a dercsikai curia felosztása iránt. (Pozsony m. ltára: Acta antiqua judicialia.)

152. 1641. Özv. Nagy Balázsné sz. Sándor Ilona panasza Bende István ellen marháinak a csukárpakai földekről való elhajtása miatt. (Pozsony m. ltára: Acta antiqua judicialia nr. 634, 664.)

153. 1642. Nagy Ferenc felperes által Cseteky János a felbári darab föld elfoglalása miatt idéztetik. (Pozsony m. ltára: Acta antiqua judicialia nr. 22.)

154. 1642. Nagy András fiai: György és István és a Szakál családbeliek osztoznak az egyházfalvi curián. (Pozsony m. ltára: Acta antiqua judicialia nr. 514, 579, 670, 688.)

155. 1647. Kossa Lőrinc táloskispadányi (Bögellő!) né mely szántóföldjeit zálogba adja Csóka Bálintnak és nejének Bankó Ilonának 99 évre 80 magyar forintért. (Magyary-Kossa Sámuel műve 17. o.)

156. 1647. Kossa Lőrinc és fia János Sályoskispadányban két darab szántóföldet és egy füzes erdőt Sába Bálintnak és feleségének Bankó Ilonának, valamint ezek gyermekeinek Lőrinc, Mihály, Balázs, Kata és Annának elzálogosítanak. Kétségtelen, hogy ez a Sába Bálint az épen most említett Csóka Bálinttal egy és ugyanazon személy és hogy ezen ügylet az előbbivel azonos. (Magyary-Kossa Sámuel műve 17. o.)

157. 1651. Vizsgálat az iránt, hogy Szabó Miklósné sz. Dóka Margit (Kelemen leánya) nagymadi birtoka zálogban volt-e Naszuff Gábornál és Farkass Istvánnál s e birtokhoz van-e joga Naszuff Györgynek? (Pozsony m. ltára: Acta antiqua judicialia nr. 5866.)

158. 1651. Végh János és Sárközy Istvánné sz. Végh Anna exmissionálisa Végh Jakab özvegye sz. Nagy Ilona, mint Végh András, György, István és Katalin gyámja ellen a Nyéken teljesítendő osztály tárgyában. (Pozsony m. ltára: Acta antiqua judicialia nr. 5736.)

159. 1651. Végh János és Anna, mint Sárközy István neje, felperesek, Végh Jakab özvegye, mint András, György, István és Kata nevű gyermekeinek gyámja, alperes. Exmissionális a nyéki osztály tárgyában. (Pozsony m. ltára: Acta antiqua judicialia nr. 5786.)

160. 1651. Kossa Máté és János Tejfalun fél curiát, melynek szomszédai egyfelől Csiba István, másfelől Fodor János, minden tartozékaival együtt zálogba adnak Csiba Istvánnak 214 magyar forintért 80 évre. (L.: Magyary-Kossa Sámuel műve 17. o.)

161. 1652. Kossa Gergely bögöllői portiója egy negyed részét Bíró Andrásnak, Péternek, Jánosnak és Gergelynek hatvan forintért 99 évre zálogba adja. (L.: a fenti forrás 17. o.)

162. 1653. Hollósy György nagyfüssi sessiójának felét Kossa Györgynek és Péternek 12 évre 100 tallérért zálogba adja. (L.: a fenti forrás 17. o.)

163. 1655. Mórocz Kata, Kossa Gergely anyja, valamint Mórocz Erzsébet és Anna tiltakoznak Halasy István és Vásárhelyi Mihály statutiója ellen egy nagymagyari birtokrészben. (L.: a fenti forrás 17. o.)

164. 1655. III. Ferdinánd király Németh Mihálynak Nyékre új adományt ad. (Másolati példány Nyéki Németh Imre családi levéltárában.)

165. 1659. Ujlaki Mihály felkér Nagymagyarom és donatioba kap egy nemesi curiát, mely Kossa Miklós és János hűtlensége folytán azoktól a királyi fiscus által elfoglaltatott. (Kolosy Liber reg.) Tiltakoznak ez ellen Révbíró Dorottya, Varga Tamás özvegye és vérrokonai, másik Kossa János és Miklós, végre Kincses Pálné Kossa Orsolya, utóbbi hajadon testvérei Zsuzsánna és Zsófia nevében is. (L.: Magyar-Kossa : 17/18. o.)

166. 1660. Kossa Magdolna egy nemesőcsai kuriának bizonyos részét zálogbaadja Kajdacs Pálnak és nejének Szentiványi Katának. (L. a fenti forrás 18. o.)

167. 1660. Ugyanezen Kajdacs Pál és neje örökaron megveszi Kossa György özvegyétől Márk Ilonától ennek nemesőcsai határban fekvő 4 hold földjét 40 magyar forintért. (L.: a fenti forrás 18. o.)

168. 1661. Nyéki Takács György és neje Kossa Anna végrendeletet tesznek és összes ingó és ingatlan javaikat (arany, ezüstműiket és lábas jószágukat) gyermekeiknek Takács Györgynek, Katának és Juditnak hagyományozzák. (Lásd a fenti forrás 18. o.)

169. 1665. Zeke István és felesége Bezerédy Judit nádori adományt nyer Némethy András kihaltával ennek Németiben (Sopron megye) lévő birtokára. (O. L. T. Nádori adományok 6. kötet. 365. oldal.)

170. 1666. Kossa Magdolna, aki Bakony Jánosné és ennek férje, valamint Bakony István és neje Ivolya Margit zálogba veszi 300 forintért 99 évre Sidó Ferenc magyarbéli curiáját minden haszonvételeivel és hat hold szántófölddel együtt. (L.: Magyar-Kossa Sámuel könyve 18. o.)

171. 1666. Végh György és felesége Bieres Anna leánya: Zsuzsanna, aki nemes Nagy János neje, zálogba adja 99 évre Cséten-Patonyban (igy l) lakó Nagy Pálnak és nejének Fehér Ilonának a Felső-Tejeden (Lidértejed ?) létező osztatlan nemesi

curiáját és a földeket. (A pozsonyi káptalan által 1666. Szentháromság vasárnapja után következő szombaton kelt eredeti okmány Nyéki Németh Imre elhelyezett családi levéltárában az O. L. T. ban.)

172. 1672. III—2. Nagy Gergely és felesége Nagy Heléna pódafalvi lakosok és gyermekeik: Ferenc, András, Pál, János, István, Sára, Heléna, Poldá (igy) Jakabtól pódafalvi birtokát zálogba veszik. (Az Erdődi Pálffy Miklós pozsonyi íráspán által kiállított eredeti okmány Nyéki Németh Imre családi levéltárában.)

173. 1692. Kossa Lőrincnek és nejének, Németh Ilonának fia Kossa György (kinek apáról nővére a fentebb említett Magdolna, férj. Bakony Jánosné) elad Tejfaluban egy birtokrész 180 forintért Csiba Péter özvegyének sz. Káposztás Erzsébetnek. (Magyary-Kossa Sámuel műve 19. o.)

174. 1698. Nagy István pere Balogh Gergely ellen tartozás miatt. (Pozsony m. ltára: Thedy Sándor szb. iratai nr. 878. és 879.)

175. 1699. Vizsgálat Kék Pál és Nagy István ügyében a Rákóczi felkelés alatt marhák elhajtása miatt. (Pozsony m. ltára: Thedy Sándor szb. iratai nr. 960.)

176. 1702. V—19. A Nyéky család kihaltával a Csnyéken ősnek nevezett nemesi curiát nádori adományképen Farkas Baltazár, András és Péter kapják meg. (O. L. T. Nádori adományok.) A Nyéki aliter Naszuff család egy tagja 1750-ben még él, az adományozott birtok tehát a szintén osztályos atyafi Nyéki családé volt, mely már előbb kihalt.

177. 1702. Nagy János, Poda Ferenc, Hegyi Ferenc felperesek. (Pozsony m. ltára: Dobsa István alispán iratai nr. 373.)

178. 1710. IV—28. Végh alias Fröchlich Ferenc Ferdinándnak és feleségének Hau Anna Orsolyának III. Károly Bécs 1710. IV. 28. keltezéssel címeres nemes-levelet ad, melynek eredetije Budapest székesfőváros levéltárában őriztetik, a másolat Komárom megye levéltárában van. (Alapi: Komárom megye nemes családai.)

179. 1717. Az 1717. évi országhatárjáráson Sopron megyét Zeke István megyei főjegyző és helyettes alispán képviselte. (Századok 1871. évi évfolyam 450. o.)

180. 1723. X—10. Nyéky János és Haraszty Mihály kihaltával a Külső-Szolnok megyében Szelefarmoson lévő birtokra nádori adományt nyernek Kozma Baltazár (felesége Baloghy Katalin) és Nándori Bene Ádám (felesége Baloghy Éva). (O. L. T. Nádori adományok 14. tomus 11. oldal.)

181. 1725. Vizsgálat Végh István ügyében, amiért az Závodi Pált megverte. (Pozsony m. ltára: Bokros Pál szb. iratai. 1339.)

182. 1726. Fekete György és Nagy Ferenc pere Jankó András, György és János, valamint Skabla János ellen verekedés miatt. (Pozsony m. ltára : Schlossberg László alispán iratai nr. 3014.)

183. 1726. Végh István magyarbéli birtokos pere többek ellen a magyarbéli bormérés miatt. (Pozsony m. ltára : Balogh János szb. iratai nr. 2613.)

184. 1726. Kulcsár Ferenc fia Mihály, Kulcsár János fia Sebestyén és Kulcsár Imre fia János pere Barthal Mihály és felesége : Álló Katalin, Gönczöll Mihály és felesége : Olgyay Erzsébet, Deák János özvegye : Berkes Mária, Németh György és felesége : Szigethy Erzsébet, Ollé György és felesége : Miklós Zsuzsanna, mint Miklós György gyámja ellen, Nagy Krisztof felesége : Pöte Judit, Pöte Péter özvegye : Thedy Mária, mint György és Erzsébet gyámja ellen, Csiba István és felesége : Buczaházy Katalin ellen, Borbély Pál özvegye : Hamar Judit ellen és Radics Mátyásné Hamar Katalin ellen a felső- és alsóbakai visszaadandó birtokrészek ügyében. (Pozsony m. ltára : Somogyi László és Mátyás szolgabírák iratai nr. 382.)

185. 1727. Egy pertöredék, melynek tartalma meg nem állapítható. Szerepelnek : id. Kosár János, Böghy István és Kósa Miklós felperesek László Gergely, István és id. István ellen. (Pozsony m. ltára : Somogyi Mátyás és László szolgabírák iratai nr. 430.)

186. 1729. Madarász István vizsgálatot teljesít a Végh Jánostól ellopott ökrök lopási ügyében. (Pozsony m. ltára : Balogh János szb. iratai nr. 3318.)

187. 1730. Nagy András pert indít Puha Bertalan, János és Lukács, Aranyossy Pál és Végh István ellen bizonyos oklevelek visszaszerzése céljából. (Pozsony m. ltára : Acta sedralia, in libros non relata 264.)

188. 1731. Bölcs Albert megölvén Nagy Ferencet, a fiscus által negyedévi börtönre ítéltetik. (Pozsony m. ltára : Acta sedralia, in libros non relata nr. 283.)

189. 1732. Bittó András pere Nagy János ellen a győlősi birtokrész visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai 3204.)

190. 1733. Marcel Ferenc feleségének pere Nagy Ferenc, Péter, János és Pál ellen a fentiek atyja : Nagy Mátyás által nekik hagyományozott 60 frt. ügyében. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai 3749.)

191. 1733. Bozoki György és Márton pere Nagy János ellen azon alistáli curia visszaszerzése iránt, melyet atyjuk : Bozoki György zálogosított el. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3753 és 3764.)

192. 1734. Puha János és Pál pöre Szarka Mihály és felesége Éva, Bölcs Albert és felesége, Nagy Gergely és Domonkos György ellen azon kistaludi birtokok visszaszerzése iránt, amelyeket Puha János Lovas Albertnak és Végh Jakabnak zálogosított el. (Pozsony m. ltára: Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3724.)

193. 1734. Sidó János, Nagy György, Gancs János és Huszár Franciska részéről Jóka Márton és mások megintetnek a solymosi visszaszolgáltatandó földek iránt. (Pozsony m. ltára: Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3869.)

194. 1734. Szabó Pál részéről Nagy János és Bozsoki János megintetnek az alistáli visszaszolgáltatandó curia ügyében. (Pozsony m. ltára: Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3885.)

195. 1735. Vizsgálat az iránt, hogy a Nagymadon László Ferenc és János, Váczi György, Nagy István és Ferenc által birtokolt föld a Barthalos családé volt-e? (Pozsony m. ltára: Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3869.)

196. 1735. Bartalos János fia János fia Imre; Bartalos János (János fia Péter fia Márton fia); Bartalos Zsigmond fia György fia István fia Ferenc; Barthalos Zsigmond fia János fia Gergely fia István pere Váczi György, Nagy György és Barthalos Ferenc felesége ellen a nagymadi birtokrészek visszaszerzése ügyében, (Pozsony m. ltára: Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3651.)

197. 1735. Vizsgálat Nagy Ferenc verekedése ügyében. (Pozsony m. ltára: Naszvady László szb. iratai nr. 1614.)

198. 1736. Aranyosi András özvegye leszármazottaival, Nagy István, Mihály, Erzsébet és Imrével a nagylucei birtokrészt elzálogosítja Aranyosi Imrének és feleségének 40 forintért. (Pozsony m. ltára: Szüllő Zsigmond szb. iratai 3798.)

199. 1737. Végh Balázs és felesége Péntes Éva, valamint Péntes János és felesége Thedy Ilona és ezeknek István és Éva nevű gyermekei egy osztozó levélben szerepelnek. (Pozsony m. ltára: Acta Sig. Szüllő Vicecomitis nr. 3754.)

200. 1737. Dobos Anna férj. Nagy Györgyné és Dobos Sára férj. Sebők Ferencné a nagyabonyi birtokrészt elzálogosítják Mórocz Jánosnak, feleségének és József fiának 100 frt.-ért. (Pozsony m. ltára: Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3904.)

201. 1737. Vizsgálat az iránt, hogy Nagy Márton földjei Kispakához tartoznak-e? (Pozsony m. ltára: Naszvady László szb. iratai nr. 1634.)

202. 1737. Tuba István, Zongor György, Kósa Miklós és György, Töröki Gergely és Petes Ferenc pere és tiltakozása Adamovics János, Kubovics Péter és Veress Lőrinc ellen bizonyos javak értékelése miatt. (Pozsony m. ltára: Balogh János szb. iratai nr. 3116.)

203. 1738. Petenyi György és Farkas Ilona leányainak : Erzsébetnek, férj. Nagy Péternének ; Katalinnak férj. Dömény Jánosnénak ; Máriának férj. Varasdi Istvánnénak pere Petenyi János, Adám, Imre és Éva testvérek ellen a pódafai birtok osztálya ügyében. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3737.)

204. 1738. Nagy Ferenc magára vállalván fiainak : Andrásnak, Mihálynak, Ferencnek, Györgynek és Istvánnak terheit, albári birtokrészét elzálogosítja Barthal alias Panghi Mihálynak és utódainak és az első feleségétől származó Nagy Józsefnek és Gergelynek 192 frtért 50 esztendőre. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3787.)

205. 1738. Orosz István utódai Orosz János és Katalin, férj.: Dömény Györgyné a litértejedi birtokrészt Nagy Ferenc örököseitől visszaváltják és egymásközt felosztják. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3895.)

206. 1738. Vizsgálat Végh Györgynek egy tejfalusi rétje ügyében. (Pozsony m. ltára : Naszvady László szb. iratai nr. 1650.)

207. 1739. Nagy Pál pere Nagy Gergely ellen tartozás miatt. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3697.)

208. 1739. Nagy Pál pere Méhes Gáspár ellen kölcsön miatt. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3641.)

209. 1739. Bogyai Imre felesége Erzsébet pere Oross József özvegye és János fia, Demény György felesége : Katalin, Végh György, mint ivadékaiknak : Végh Ferenc, János, Imre, József és Pálnak gyámja ellen a lidértejedi birtokrészek visszaszerzése iránt. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3650.)

210. 1739. VI.-4. Erős Pál és Németh János litértejedi nemesek kétségtelen nemessége igazoltatik. (Pálffy János gróf, az ország kir. helytartója által kiadott eredeti oklevél Nyéki Németh Imre családi levéltárában.)

211. 1739. VIII.-17. III. Károly király Bodó Orbán magvaszakadtán két teljes telket ad a Csallóközszigeten fekvő Tejeden Erős Pálnak, Németh Jánosnak és Nagy Gergelynek. (Eredeti okmány Nyéki Németh Imre családi levéltárában.)

212. 1739. Nagy János pere Écsi István ellen egy alistáli birtok ügyében. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3718.)

213. 1740. Karácsonyi Péter fia János pere idb. Csiba Ferenc, Szarka Mihályné sz. Csiba Éva ; Bucsuházy Sámuel, Nagy Pálné sz. Bucsuházy Erzsébet és Kosár Ferencné sz. Bucsuházy Katalin ellen a visszaszerzendő tejfalusi birtokrész ügyében. (Pozsony m. ltára : Naszvady László szb. iratai nr. 1568.)

214. 1740. Erős Pál, Németh János és Nagy Gergely pere Nagy Ferenc ellen és Nagy Györgynek Lelkes Máriától szár-

mazó fiai és leányai és még többek ellen, akik a lidértejedi birtokrészre vonatkozó ellentmondásukat pénzügyi ellenszolgáltatás fejében visszavonják. (Pozsony m. ltára : Naszvady László szb. iratai nr. 1587.)

215. 1740. Kósa György és Miklós testvérek pere Böghy János, György és Böghy Jakab özvegye ellen a bögöllői javak birtokbavétele miatt. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai nr. 2791.)

216. 1740. Kulcsár Mihálynak egy nádasdi birtokrész iránti zálogpere ; ellentmondók : Kósa István, Gáll György, Ambrus Ferenc, Álló Ferenc, Fekete János, Lőrinc és Kristóf, Anyis György és József, Gáll Katalin, Szabó Éva és Anyis Erzsébet, ki Vida Mihály felesége. (Pozsony m. ltára : Naszvady László szb. iratai nr. 1567.)

217. 1740. Bozoki György fia György egy birtokrészt vall be Nagy Jánosnak 310 frtéért. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai 3789.)

218. 1740. Nagy Mihály pere Kosár István ellen az alistál-ekescsi birtokrészek szétoosztása ügyében. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai 3665.)

219. 1743. Groff János és többek pere Nagy György és István fia, Nagy Pál és testvérei Ferenc, István, Péter, László és József ellen, másik nővérük Németh Jánosné sz. Nagy Zsuzsanna ellen a lidértejedi birtokrész visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Kondé Imre szb. iratai nr. 1932.)

220. 1743. Idb. és ifj. Nagy György pere a Karácsonyi, Tóser, Panghi alias Barthal, a Godány és Molnár családbeliek ellen bizonyos modoralbári birtokrészek visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára : Kondé Imre szb. iratai nr. 1938.)

221. 1743. Nagy Mihály fiainak : Jánosnak, Péternek és Pálnak pere anyjuk : Barthalos János leánya Dorottya ellen ; Nagy György és Becsés Katalin fiának : Istvánnak pere Barthalos János fia Péter fiai György és Pál ellen a madi birtokrész visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára ; Kondé Imre szb. iratai nr. 1942.)

222. 1743. Mészáros alias Krastenics Imre pere Nagy György, ifj. János, Anna és Mihály, ennek felesége Matis Anna, továbbá Domokos István felesége Matis Erzse ellen az ujfalusi szigetben levő rétek ügyében. (Pozsony m. ltára : Kondé Imre szb. iratai nr. 1951.)

223. 1743. Idb. és ifj. Nagy Ferencnek és Györgynek pere Nagy András, Mihály, György, Ferenc és István ellen a Nagy Pál és János magvaszakadtán az utánuk maradt modoralbári örökség felosztása ügyében. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond alispán iratai nr. 3395.)

224. 1743. Kósa alias Zeke István, György és Lőrinc egy nyéki kuriára és egyéb ottlévő telkekre nádori adományt nyernek. (O. L. T. Náadori adományok 15. kötet 79. lap.)

225. 1743. V-23. Pálffy János gróf, Magyarország kir. helytartója Németh Jánosnak, Takács Györgynek és Istvánnak Nyéken birtokadományt ad. (Eredeti oklevél néhai Nyéki Németh Imre családi levéltárában.)

226. 1744. Végh István pere Poór Márton ellen. (Pozsony m. ltára : Gillányi Péter szb. iratai nr. 2646.)

227. 1744. Petőcz Péterné sz. Nagy Anna és Sághi Ferencné sz. Nagy Katalin pere Takács Mária, Valkó Márton özvegye és Takács Judit, Petőcz Pál özvegye ellen a nagylégi fundus visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára : Késmárky György szb. iratai 4531.)

228. 1744. Nagy András és József pere Kulcsár Sebestyén ellen. (Pozsony m. ltára : Acta sedralia in libros relata nr. 90.)

229. 1745. Biró Márton pere többek közt Nagy Ferenc ellen a gyűlösi földek visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai 2801.)

230. 1745. Nagy András, Pöte István és Németh Imre pere egy albári birtok ügyében. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai nr. 2811.)

231. 1745. Orosz József pere idb. Nagy István ellen egy ló ára ügyében. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai nr. 2818.)

232. 1747. Nagy Péternek Puha Bertalan elleni s egy földterület visszaszerzésére vonatkozó perében bírói ítélet. (Pozsony m. ltára : Acta sedralia in libros relata nr. 206, 244, 246.)

233. 1747. Kósa István és Klára, valamint Katalin, férj. Fekete Jánosné, Kalmár György leányai és Bálint Márton pere Petényi Ádám és Ferenc fia ellen bizonyos nemesszegi földek visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Balogh János szb. iratai nr. 3290.)

234. 1747. Antal György pere Végh Balázs ellen. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai nr. 2786.)

235. 1747. Nyomozás Bogyai Ferenc, Nagy Ferenc és Amburus verekedése ügyében. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai nr. 2867.)

236. 1747. Végh Miklós pere Jankó Judit ellen, aki előbb Méhes György felesége volt s ekkor Kisléghy István felesége, úgy mint Méhes Ferenc és Éva gyámja ellen bizonyos pénzösszeg késedelmes fizetése miatt. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai nr. 2792.)

237. 1747. Ravasz József pere Baranyai Ferenc özvegye Kósa Ilona ellen a fél-i szántók visszaváltása ügyében. (Pozsony

m. ltára : Késmárky György szb. iratai 7301. és 7438. és Takács Adám szb. iratai 7558. sz.)

238. 1748. Kósa István, György és Lőrinc a kulcsárkarcsai jószág visszaváltása iránti pere Lukács István, Tamás, Péter és Márton, valamint Lukács Péter özvegye ellen. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai nr. 2790.)

239. 1748. Kósa István, György és Lőrinc pere a nyéki jószágok visszaváltása iránt Nagy János és fiai András és Ferenc s ez utóbbi fia István ellen, továbbá Nagy Pál ellen és Nagy Péter özvegye ellen. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai 2798.)

240. 1748. A fenti Kósák pere Végh Gergely és felesége, valamint Végh István és felesége ellen a nyéki visszaváltani szándékolt földek ügyében. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai nr. 2799.)

241. 1748. Végh István feleségének, Tóth Katalinnak pere Tambor János felesége Pőcz Éva ellen egy magyarbéli curia visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Gillányi Péter szb. iratai nr. 2725.)

242. 1748. Nagy Erzsébetnek, ki előbb Kulcsár András felesége volt s ez időben Végh Péter felesége, pere Kulcsár István és Gáspár ellen a hozománya visszatartása miatt. (Pozsony m. ltára : Balogh László szb. iratai nr. 2825.)

243. 1748. Egy nyéki porció felvállására vonatkozó okmány, melyben felperesek : Kósa István, György és Lőrinc; alperesek : Nagy János fia János, Nagy Ferenc fia István, Nagy Pál és özv. Nagy Péterné. (Pozsony m. ltára : Acta Ladislai Balogh iudlium nr. 2798.)

244. 1749. Vizsgálat özv. Végh Péterné sz. Csuzi Julianna érdekében az iránt, hogy a Csuzi családnak Kis-Ohajon mily jogaik vannak? (Pozsony m. ltára : Liptai András szb. iratai nr. 4400.)

245. 1749. Vizsgálat az iránt, hogy Kósa István, György és Lőrincnek öregatyja György, szépapja (proavus) pedig Lőrinc volt. (Pozsony m. ltára : Acta Ladislai Balogh iudlium nr. 2872.)

246. 1750. Kósa Miklós és György testvérek egy birtok visszaváltása iránt pert indítanak Böghy István, Ferenc, György és János, valamint Böghy Jakab özvegye ellen. (Pozsony m. ltára : Acta sedralia in libros relata pag. 49, 60, 63.)

247. 1750. Bölcs Gergely fia Gergely fia László ; az előbb említett id. Bölcs Gergely fia Ferenc fia Ferenc ; ugyancsak a Bölcs Gergely fia Imre fia András és Zsigmond pere Vermes Imre és Miklós ellen, Kovács Ferenc ellen és Nagy Márton ellen a nagybudafai szántók visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára : Liptai András szb. iratai nr. 4212.)

248. 1750. Nagy István pere ifj. Nagy György, István, János és idb. György ellen az albári rét elfoglalása miatt. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond alispán iratai 3423.)

249. 1750. A Kósa család tanuvallatása, hogy mik a nyéki kőház tartozékai? (Pozsony m. ltára : Kondé Ignác szb. iratai nr. 1811.)

250. 1750. Kósa Gáspár fiainak : Istvánnak, Györgynek és Lőrincnek Nagy Máté fiai : Ferenc, János és Pál ellen indított perében, továbbá az említett Nagy Máté Péter fiának özvegye Mátéffy Katalin ellen, mint Nagy Erzsébet, Éva, Mária és Mihály gyámja elleni perben ítélet. (Pozsony m. ltára : Acta sedralia in libros relata nr. 60.)

251. 1752. Kósa Miklós és György pere Biró Márton és más Biró-családbeliek, Karácsony Imre és mostoha fia Vámos János ellen, László János és más László-családbeliek ellen, Szalacsi István mint Kovács Jakab özvegyének a gondnoka s mint az özvegy gyermekeinek : Péternek és Juditnak a gyámja ellen, Biró András özvegye mint gyermekei : András, Márton és Zsuzsanna gyámja ellen a bögellői és padányi birtokok visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Csiba Mihály szb. iratai nr. 5158.)

252. 1752. László János pere Kósa Miklós és Vargha János ellen a bögellői rétről elhordott széna miatt. (Pozsony m. ltára : Szüllő Zsigmond szb. iratai nr. 3421.)

253. 1752. Beke Miklós a szerdahelyi szántót illetően végrehajtatja Végh Istvánt. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai nr. 4980.)

254. 1753. Barthalos Ferenc pere Végh Miklós és Zolcságh András ellen a nyéki elfoglalt földek miatt. (Pozsony m. ltára : Csiba Mihály szb. iratai nr. 5148.)

255. 1753. Skaricza András özvegyének, mint gyámnak pere Végh József ellen kölcsöntartozása miatt. (Pozsony m. ltára : Stermenszky Gáspár szb. iratai nr. 5250.)

256. 1753. Erős Ferenc és felesége pere Nagy Ferenc és István, Németh János, Erős János és István ellen tartozás miatt. (Pozsony m. ltára : Csiba Mihály szb. iratai nr. 5155.)

257. 1754. Nagy János István és Istók pere Nagy Mihály, Karácsonyi János, Domokos Pál, Pöte István, Hajós György özvegye, Patasi András, Bekő János, Nagy Ferenc, idb. György és András, Krastenics Imre és Simon Tamás ellen a modoralbári birtokrészek visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Finta János alispán iratai nr. 4899.)

258. 1754. Takács István pere Végh Balázs fia : László és Sándor ellen Takács megsértése és megverése miatt. (Pozsony m. ltára : Kondé Ignác alispán iratai nr. 2938.)

259. 1754. Végh László ügyvédet állít. (Pozsony m. ltára : Acta sedralia, in libros relata 204. és 1755. év 229.)

260. 1755. Kulcsár Gáspár és Sebestyén pere többek közt Nagy Mihály ellen, a kulcsárkarcsai birtokrész visszaváltása és felosztása ügyében. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai nr. 4924.)

261. 1755. Vizsgálat a Kossa család nemessége tárgyában. (Pozsony m. ltára : Acta Georgii Késmárky nr. 4800.)

262. 1755. Nagy János fia Imre pere az Erős családbeliek ellen a dercsikai elfoglalt földek visszaadása ügyében. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai nr. 4931.)

263. 1755. Nagy János özvegyének pere Dugovics Mátyás, Szegedi Ferenc, Szarka András, Csomor Gergely és János és ezek feleségei ellen a tejfalusi birtokrészek visszaszerzése iránt. (Pozsony m. ltára : Takács Ádám szb. iratai nr. 5048.)

264. 1755. Beke Miklós pere Végh István ellen bizonyos tartozás miatt. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai nr. 4918.)

265. 1755. Bucsuházy Gergely és Csiba Éva leánya : Erzsébet, férj. Nagy Pálné pere Csiba Pál és Ferenc ellen a tejfalusi földek visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára : Késmárky György szb. iratai nr. 4542.)

266. 1755. Lölkös József és felesége pere Nagy György és Gencs (Gancs?) Ferenc felesége ellen a solymosi földek legeltetése miatt. (Pozsony m. ltára : Kondé Ignác szb. iratai nr. 2941.)

267. 1756. Végh, alias Szabó Balázs fia György fia József, továbbá az előbb említett Végh György fia Ignác fia János pere a nyéki birtok megosztása tárgyában az említett Végh Balázs fia István fia István ellen. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai nr. 4937.)

268. 1756. Nagy István fia József pere Kiss Ferenc és többek ellen a felbakai birtokrész visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai 4944.)

269. 1756. Nagy György özvegyének és Keszegh Mihály fiának Istvánnak pere az úgynevezett Süveges özvegye ellen a kismagyari birtokrészek visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára : Takács Ádám szb. iratai 5042.)

270. 1757. Sándor András pere Nagy István, András és Judit ellen az olgyai és nagyabonyi birtokrészek osztása ügyében. (Pozsony m. ltára : Takács Adám szb. iratai 5026.)

271. 1757. Nagy János pere bizonyos tejfalusi visszaszerzendő birtok ügyében a Csiba családbeliek ellen. (Pozsony m. ltára : Acta sedralia in libros releta nr. 310.)

272. 1757. Vizsgálat Nagy János és András fia első-patonyi birtokügyében. (Pozsony m. ltára : Késmárky György szb. iratai nr. 4743.)

273. 1758. Nagy János fia Imre pere Erős Ferenc fiai Gergely és Péter ellen, Erős István István nevű fiának Erzsébet nevű özvegye ellen és Erős József jezsuita mester ellen a dercsikai birtok foglalása miatt. (Pozsony m. ltára : Finta János alispán iratai nr. 4584.)

274. 1758. A szentmihályfai egyház felügyelőjének pere Nagy Péter ellen az atyja (János) által hagyományozott 20 frt. ügyében. (Pozsony m. ltára : Finta János szb. iratai 4967.)

275. 1760. Vizsgálat Nagy György és János nemessége ügyében. (Pozsony m. ltára : Liptai András szb. iratai 5458.)

276. 1760. Petőcz Pálné sz. Takács Judit pere Petőcz Péterné sz. Nagy Anna és gyermekei ellen a nagylégi birtok visszaszerzése ügyében. (Pozsony m. ltára : Acta sedralia in libros relata nr. 484. s ugyanitt 1761 nr. 6.)

277. 1760. Szabó Pál, Végh Benedek és Mészáros Pálné sz. Végh Mária pere a Prikkel, Alszeghy, Fadgyas és Karátsony családbeliek ellen a réthei curia visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Késmárky György szb. iratai 7520.)

278. 1760. Birtokosztály Nagy Márton és Imre között a nagy- és kislégi birtokügyben. (Pozsony m. ltára : Késmárky György szb. iratai 7472 sz.)

279. 1760. Pénzes István és György pere Nagy István, Krisztina, Ferenc, Péter és ifj. István ellen a lidértejedi beltelek visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Csiba Mihály szb. iratai 7685 sz.)

280. 1760. Hegyi Jánosné sz. Nagy Judit pere Rhényi János és felesége Szűcs Erzsébet, Dömén Gergely és felesége Nagy Katalin ellen bizonyos lidértejedi belsötelvek visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7764 sz.)

281. 1761. Zolcsák András pere Kósa István özvegye sz. Nagy Anna, Szabó István, Nagy István, Nagy Péter özvegye sz. Mátéffy Katalin, Végh Balázs özvegye sz. Pénzes Éva, Méhes Imre, Zsigmond és Gáspár, Végh András, Végh Miklós özvegye sz. Bazsó Katalin, Nagy Pál özvegye sz. Szabó Judit ellen különböző tartozások miatt, (Pozsony m. ltára : Csiba Mihály szb. iratai 7750.)

282. 1761—1762. Gróff György, János, István és Mihály, valamint Nagy János, Nagy Judit, Hegyi János, Sallós Ilona, aki Hegyi Gergely özvegye, mint gyám pere Hegyi Márton özvegye, sz. Entey Mária, Hegyi István, Ádám és Pál, Kováts Katalin, aki Hegyi Péter özvegye és fia Imre ellen, valamint Hegyi Mihály ellen a Hegyetén lévő curialis telek megosztása iránt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7833 sz.)

283. 1761. Csiba Péter, Szabó György és Rozinai István pere Neszméri Pál és Ferenc, Végh István özvegye, Végh And-

rás és Tóth Mihály ellen a Béli család irományainak visszaadása iránt. (Pozsony m. ltára : Farkas Gáspár alispán iratai nro. 4072.)

284. 1761. Nagy Éva, Takács Ferenc, Dóka Istvánné sz. Takács Erzsébet és Takács Péter osztálypere Mészáros alias Krastsenits István és felesége Bozsoky Judit ellen, továbbá Kationa József, mint Bozsoky Ferenc ivadékainak : Lászlónak és Erzsébetnek gyámja és gondnoka ellen, Rehák Erzsébet és Judit ellen, (kik közül egyik Szép János, a másik Nagy András felesége) bizonyos alistáli curiális telkek felosztása ügyében. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7768 sz.)

285. 1761. Bognár alias Blazsovics János, György és András, valamint Blazsovics Terézia férj. Nagy Istvánné pere a Lukács családbeliek, Sidó József, Kulcsár Péter és Barthal Mihály ellen bizonyos etrekarcsai fundusok elfoglalása miatt. (Pozsony m. ltára : Finta János alispán iratai nr. 4883.)

286. 1761. Rozinai István pere idb. Kellei János, Végh András, Puha György és Végh István özvegye ellen a magyarbéli szőlők visszabocsátása iránt. (Pozsony m. ltára : Liptai András szb. iratai nr. 4186 és 5427.)

287. 1761. Egy adóssági perben alperesek között szerepelnek : özv. Kossa Istvánné, Nagy Anna, Nagy István, özv. Nagy Péterné, Mátéffy Kata, özv. Végh Balázsné Péntes Éva, özv. Nagy Pálné. (Pozsony m. ltára : Acta Michaelis Csiba judl. nr. 7750.)

288. 1762. Pöte István pere Nagy Ferenc ellen bizonyos modoralbári termények elhordása miatt. (Pozsony m. ltára : Finta János alispán iratai nr. 4890.)

289. 1762. Dömény György feleségének pere Nagy Mihály, idb. Pál és István ellen a lidértejedi birtok visszaszerzése ügyében. (Pozsony m. ltára : Acta sedrialia in libros relata nr. 12 ; 1762 : nr. 33.)

290. 1762. Nagy István pere Konyári Ferenc ellen a nagylégi és hódosi birtok ügyében. (Pozsony m. ltára : Acta sedrialia in libros relata nr. 45, 51.)

291. 1763. Bereczk János fia György fia Ferenc pere Végh János és Bogyai Ferenc özvegye Adám Sára ellen, továbbá Bogyai István és Ferenc ellen bizonyos birtokrészek kihatása ügyében. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7778 sz.)

292. 1763. Kálmán Lászlóné sz. Zsidó Judit, mint gyermekei gyámja pere Végh Jánosné sz. Pallagi Katalin ellen az előtejedi birtok öröklési jogának elnyerése iránt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7782 sz.)

293. 1763. Idézőlevél Nagy István örökösei részére a tejfalusi telkek ügyében. (Pozsony m. ltára : Késmárky György szb. iratai 7439 sz.)

294. 1763. Simonyi János pere Simonyi Éva férj. Adanyí Istvánné, Simon Ilona férj. Fonód Ferencné és Németh Jakab, mint Ádám János utódainak gyámja ellen, továbbá Simonyi Erzsébet, Szőke András, Simon Katalin, Nagy Ferenc, Simon Anna férj. Farkas Mihályné ellen a Hódoson levő házastelek visszavétele ügyében. (Pozsony m. ltára : Csiba Mihály szb. iratai 7717 sz.)

295. 1763. Lukáts Katalin, Mária és Ilona (anyjuk Jobbágy Magdolna) zálogpere Huszár Dávid és Ferenc, Póthe Ferenc, Nagy András, Juhász Jakab, Udvarnoky József, Lölkös Klára, Németh József, Karátsony Katalin, Póthe János özvegye sz. Aranyossy Katalin ellen bizonyos Solymoson lévő belsőtelek visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7781, 7800).

296. 1763. Csiba Mihály pere Kósa Lőrinc ellen kétségtelen tartozás miatt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7789 sz.)

297. 1764. Vizsgálat Végh Péter nemessége ügyében. (Pozsony m. ltára : Arady Ferenc szb. iratai 6444 sz.)

298. 1764. Gáspár János meginteti Végh János fia Ferencet pénztartozása visszafizetése iránt. (Pozsony m. ltára : Lip-tai András szb. iratai nr. 5602.)

299. 1764. Poór Márton pere Végh András és János ellen tartozás ügyében. (Pozsony m. ltára : Nedeczky József szb. iratai 5907 sz.)

300. 1765. Méhes István és Péter zálogos pere Kósa Mihály, Ferenc és György, Végh Ferenc és Imre, Bajtsi Márton, Nagy Péter, Simon János és Gál István ellen a nyéki nemesi curia visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7806 és 7836 sz.)

301. 1765. Végh András, Neszméry Ferenc és Vitál Jánosné sz. Prikkel Éva pere Kelley György ellen a magyarbéli úgynevezett „nemesek rétje“ nevű rét elszántása miatt. Pozsony m. ltára : Takács Ferenc alispán iratai 7112 sz.)

302. 1765. Végh Andrásné sz. Sándor Katalin pere Fekete László ellen az olgyai telkek visszaszerzése ügyében. (Pozsony m. ltára : Takács Ádám szb. iratai 7565 sz.)

303. 1766. A fiscus pere ifj. Nagy István és Péter ellen gyalázkodás és a Németh György házába való jogtalan behatolás s ez utóbbi kegyetlen megverése miatt. (Pozsony m. ltára : Takács Ferenc alispán iratai 7098 sz.)

304. 1766. Végh János pere Vörös Mihály ellen a magyarbéli földek jogtalan elszántása és elárkolása miatt. (Pozsony m. ltára : Takács Ferenc alispán iratai 7100 sz.)

305. 1766. A Kulcsár-családbeliek perlik Nagy Györgyöt

és Istvánt a nádasdi al- és felbakai birtokrészek osztálya miatt. (Pozsony m. ltára : Finta János alispán iratai 6027 sz.)

306. 1766. Erdélyi Mihály zálogpere Takács Julia ellen, mint a Nagy Mártontól származott gyermekeinek természetes és törvényes gyámja ellen bizonyos Fel-Balkán lévő curialis telkek ügyében (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7816 sz.)

307. 1766. Baranyai Ferenc özvegye sz. Kósa Ilona, valamint Végh László és Benedek pere Csillingh István és felesége sz. Rigó Erzsébet, továbbá Rigó Mihály ellen a fél-i osztatlan telkek felosztása ügyében. (Pozsony m. ltára : Csiba Mihály szb. iratai 7723 sz.)

308. 1766. I.-7. özv Végh Balázné sz. Pénzes Éva végrendelete. (Eredetije a Bittó-család levéltárában).

309. 1767. Végh András pere Végh Ferenc ellen megvevése miatt. (Pozsony m. ltára : Finta János alispán iratai 5985.)

310. 1767. Mihály Ádám ellentállás okát kérő pere Bittó István, mint a feleségétől Nagy Ilonától származó ivadékainak gyámja ellen, Biró Mihály felesége sz. Nagy Judit és fiuk Márton ellen, a Töbör-Etén levő telkek miatt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7822 sz.)

311. 1767. Végh István fia János erőszakoskodás miatt indított pere Végh György és fia János ellen. (Pozsony m. ltára : Finta János alispán iratai 6042 sz.)

312. 1767. Vizsgálat az iránt, hogy Sándor Péter 20 talérért adta-e el a Lidértejeden lévő ingatlanát Dömény Gáspár özvegyének s ennek előbbi férjétől származott fiának Nagy Mátyásnak. (Pozsony m. ltára : Acta antiqua judicialia 5739 és 5783.)

313. 1767. Ravasz József pere Kósa Julia ellen. (Pozsony m. ltára : Takács Ádám szb. iratai 7575 sz.)

314. 1768. Takács Pál és Csintó Anna fiának Pálnak, (Csintó Anna idb. Álló Tamás leányának és Csintó Pálnak leánya volt) pere Fitos Péterné sz. Bazsó Mária, Nagy Ferenc, Görcs Gáspár és István ellen a Nádasdon levő birtokok szétosztása iránt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7831 sz.)

315. 1768. Idb. Takács Péter leszármazottjainak : Takács Péternek a Nagy Erzsébettel kötött házasságából született Takács Ferenc feleségének sz. Nagy Évának zálogpere Kis József özvegye sz. Mady Erzsébet és Vendég István ellen az alistáli szántóföldek visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7832 sz.)

316. 1768. Nagy István tartozási pere ifj. Takács Ferenc és Érsek Pál ellen. (Pozsony m. ltára : Deák János szb. iratai 7935 sz.)

317. 1769. Szakály István és Mihály, valamint Deák János pere többek között Kósa Mihály ellen a kisjókai birtokrész visszaváltása iránt. (Pozsony m. ltára : Bittó István szb. iratai 6987 sz.)

318. 1769. Sebők György, Takáts Ferenc és Miklós pere Nagy István és János ellen két nagyabonyi telek felosztása ügyében. (Pozsony m. ltára : Csiba Mihály szb. iratai 8247 sz.)

319. 1769. Szabó Ferencné sz. Kósa Ilona pere Bende György ellen bizonyos újfalusi és a Kondé-családbelieket is érintő birtokügyben. (Pozsony m. ltára : Csiba Mihály szb. iratai 7747 sz.)

320. 1770. Nagy Péter adósságot követelő pere Hegyi Gerely özvegye sz. Sarlós Ilona és fia Mihály ellen. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7844 sz.)

321. 1770. Csémi Ilona, Judit és Erzsébet, Décsy Jánosné sz. Nagy Erzsébet és Szabó Pálnak, mint Csémi János örökösének osztálypere idb. Csémi László és ifj. Ferenc ellen a nagypadányi anyai birtok szétoztása iránt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7846 sz.)

322. 1770. A Kulcsár Simon leányától származott Farkas András osztályt felkínáló pere Kultsár György és Mihály, Süke László és ifj. István, Nagy Mihály és Vajas István ellen az al- és felbakai birtok ügyében. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7848 sz.)

323. 1771. Végrehajtási parancs Végh András és Jánosnak Végh János elleni verekedési ügyében. (Pozsony m. ltára : Bacsák János alispán iratai 6942 és 6943 sz.)

324. 1772. Kálmán Jánosné sz. Hegyi Erzsébet pere Hegyi István özvegye sz. Németh Erzsébet ellen a hegyethei és modoralbári birtok felosztása iránt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7864 sz.)

325. 1773. Osztzkodási per Kövér Erzsébet, Katalin és Judit között; Végh János, mint Kövér Tamás leányától Krisztinától származott gyermekek gyámjának pere Kövér János ellen a bene-etei és enyedi birtokok ügyében. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7847 sz.)

326. 1773. Domonkos Pál és Nagy György pere Matis János és ifj. Jakab ellen a sikabonyi ingatlanok és ingók szétosztása tárgyában. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7877 sz.)

327. 1773. Domonkos Pál és Nagy György pere Matis János és ifj. Jakab ellen a sikabonyi birtok megosztása iránt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7877 sz.)

328. 1773. Szarka Andrásnak, mint kk. Végh István, Ignác és Terézia törvényes gyámjának és többeknek pere Szabó

aliter Etrekovits seu Antalkovics családbeliek ellen a tejfalusi birtokrészek egyenlő elosztása iránt. (Pozsony m. ltára : Bittó István szb. iratai 7026 sz.) A perben a Nagy-családbeliek is említve vannak.

329. 1773. Nagy Jakabné sz. Csóka Anna pere Csóka János ellen a tejfalusi rét visszaváltása ügyében. (Pozsony m. ltára : Bittó István szb. iratai 7031 sz.)

330. 1774. Per Végh János ellen az alistáli curia osztálya ügyében. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7881 sz.)

331. 1774. Petőcz Péter és neje Szabó Teréz pere Nagy Ferenc és neje Kisléghy Klára ellen a kislégi telkek ügyében. (Pozsony m. ltára : Bittó István szb. iratai 7040 és 7080.)

332. 1775. Kósa István felesége sz. Kálmán Klára és többek pere Érsek Ádám és felesége Szentkirályi Katalin és többek ellen a nemesszegei birtokrészek visszaszerzése iránt. (Pozsony m. ltára : Orosz István szb. iratai 7892 sz.)

333. 1817. IX.-17. Nemesség bizonylat Nyéki Németh Imre és Nyéki Németh Lajos Pozsony, illetve Szalamegyei táblabírák részére, kiadatott Pozsonymegyének 1817. Szentmihály hava 17.-én tartott közgyűlésében. (Eredeti okmány néhai Nyéki Németh Imre családi levéltárában.) Az okmány aláírói többek között : Beleházi Bartal György vm. főjegyző, Sárosfalvai Bittó Jónás Pozsony vm. táblabírája és S. Bittó Benjámín, Pozsony vm. szolgabírája.)

334. 1820. Nemes Kósa Gábor elzalogosítja a kenderesi dűlőben (Csallóköznyéken) lévő egy mérős földjét Maltsik Mihálynak. Földszomszédok Kósa József és János. A Kósa-család 1821-ben Szilason is birtokos és 1830-ban szilasi nemes Kósa Mihály egyezkedik egy örökség ügyében Alsó-Lakon. (Szilasi Pázmány Zoltán : Családi regeszták. II. füzet.)

A következőkben közlöm annak az 1743-ban kiadott nádori adománylevélnek a szövegét, mellyel Kósa, alias Zeke Istvánnak, Györgynek és Lőrincnek azokat a birtokokat, melyeket ősidóktól fogva birtak Nyéken, új donatióképen adományozza és nevezetteknek e birtokokba történő beiktatását rendeli el. A beiktatás ellen sokan ellentmondtak, többek között Méhes Gáspár. Nádori iktató embereknek kijelölve : Molnár Ferenc, Kondé Ferenc, Kondé Ignác, Kulmán Gergely, Pyber István, Boros Pál. Ez az oklevél az Országos Levéltár Post Advocatos gyűjteményében a F. 119—46, 3. számú melléklet 66—68. oldalán található s szószerinti latin szövege ez :

335. „Comes Joannes Pálffy ab Erdőd. perpetuus in Vöröskő, Bajmócz, Szentgyörgy et Bozin, Regni Hungariae Palatinus. Judex Cumanorum, Arcis Regiae Posoniensis Supremus aequae ac Haereditarius Capitaneus, Sacrae Regiae Majestatis,

Dominae Dominae Mariae Theresiae Deo Gratia Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae ac Slavoniae Regis ; Archi Ducis Austriae, Ducis Burgundiae etc. Nuptae Ducis Lotharingae, ac Barri, Magnae Ducis Hetrueriae etc. Actualis Intimus Consiliarius, Generalis Campi Mareschallus, unius Regiminis Caraphractorum Colonellus, Consilii Locumtenentialis Regii, ac Tabulae Septem Viralis Praeses, Armorum Regiorum per Hungariam Supremus Praefectus, Partium Cassoviensum per Superiorem Hungariam Generalis, necnon per dictum Regnum Hungariae Locumtenens Regius Amicis Suis Reverendis Honorabilibus Capitulo Ecclesiae Poseniensis Salutem et Amicitiam paratam cum honore. Cum Nos tum ad nonnulorum instantem supplicationem apud Nos propterea factam, tum vero attentis et consideratis Fidelitate, fideliumque servitiorum Meritis Egregiorum Stephani, Georgii et Laurentii Kosa alias Zeke, quae ipsi Sacra primum Regni Hungariae Coronae, dein vero Praelibatae quoque Regiae Majestati, Dominae Dominae Nostrae Clementissimae Augustaeque Domini Austriacae, pro locorum et temporum Vossietae, atque Occasionum exigentia, fideliter, ac constanter exhibuerunt et impenderunt ac imposterum quoque pari Fidelitatis, et Constanciae fervore semet exhibituros et impensuros pollicerentur : Unam integram Curiam, cui ab oriente Andreas Németh, ab occidente vero Caspar Méhes advicinarentur ; quatuor item quadrantes et unam Octavam Curiales et Nobilitares ex quibus duobus quidem ab oriente Terra Communitatis, ab occidente Paulus Nagy, aliis duobus vero ab oriente Stephanus Végh, ab occidente intra Fundos Familiarum Takács, et Kósa existeret, omnibus in possessione Nyék, in Insula Csallóköz, Comitatuque Poseniensi existentibus habitis, quam Curiam et Quadrantes, ita et octavam, Antenatos suos ab immemorabili tempore possidesse, seque partim actu possidere, Injuria nihilominus Temporum, Literas et Literalia Instrumenta superinde habita periisse assererent, perhiberentque : Titulo Novae Donationis : Totum item et omne Ius Regium, si quod praefata Regia Majestas, in praetacta Curia, et Quatuor Quadrantibus, unave Octava, universisque earundem et eorundem Appertinentiis, in dicta Possessione praeattactae Insulae et Comitatu adjacentibus habitis, etiam aliter qualitercunque haberet, aut eadem et idem suam, ex quibuscunque Causis, Viis, modis et Rationibus concerneret Majestatem, simul cum cunctis suis Utilitatibus et Pertinentiis quibuslibet, Terris scilicet arabilibus, cultis et incultis, Agris, Pratis, Campis, Pascuis, Foenetis, Foenilibus, Sylvis, Nemoribus, Dumetis, Montibus, Collibus, Vallibus, Vineis, Vinetis, Vinearumque Promonthoriis, Aquis, Fluviis, Piscinis, Piscaturis, Pisciumque Clausuris et Aquarum Decursibus, Macel-

lis, Educillis, Molendinis et eorumque locis, generaliter vero quarumlibet Utilitatum, Pertinentiarum suarum Integritatibus, quovis Nominis Vocabulo Vocitatis, ad easdemque et eosdem de Jure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, sub suis veris Metis et antiquis Limitibus existentis habitis [praemissis sicut praefertur stantibus, seque habentibus] memoratis Stephano, Georgio et Laurentio Kósa alias Zeke, eorundemque Haeredibus et Posteritatibus Masculini Sexus universis, Autoritate Nostra Palatinali et Locumtenentiali, qua pleno Iure fungimus [si et in quantum ad aliquam Ecclesiam Dei, aut suae Majestatis Arcem non pertinerent, Numerumque Triginta duarum sessionem Colonicalem non excederent] Vigore aliarum Litterarum Nostrarum Donationalium superinde emanatarum, salvo tamen Iure alieno, Iure perpetuo et irrevocabiliter dederimus, donaverimus et contulerimus; Velimusque eosdem ipsorumque Haeredes et Posteritates Masculini duntaxat Sexus universos, in Dominium earundem et eorundem dictique Iuris Regii in eisdem habiti, per Palatinalem Nostrum et Capitularem Vestrum Homines legitime introduci facere. Superque Vos harum serie hortamur et requirimus, ac nihilominus Autoritate praescriptae, qua fungimur, Vobis committimus et mandamus, quatenus acceptis praesentibus, Vestrum mittatis Hominem, Vestro pro Testimonio fide dignum; Quo praesente Egregius Franciscus Molnár vel Franciscus Konde, aut Ignatius Kondé, sive Gregorius Kulmán, si non Stephanus Pyber, tunc Paulus Boros, aliis absentibus Homo Noster Palatinalis, per nos ad id specialiter transmissus ad Faciem praedictae Curiae et quatuor Quadrantum, uniusve Octavae in praenotata Possessione, praefata Insula et Comitatu adjacentes habitas, Vicinis et Commetaneis eorum et earundem, inibi legitime convocatis et praesentibus accedendo, introducat praedictos Donatarios in Dominium earundem et eorundem, dictique Iuris Regii in eisdem habiti, statuaturque idem et easdem, eosdemque iisdem. Ipsorumque Haeredibus et Posteritatibus duntaxat Masculini Sexus universis, simul cum cunctis earundem et eorundem utilitatibus, Emolumentis, Obventionibus et Pertinentiis quibuslibet, praemissae Donationis, Iurisque Regii Titulis ipsis incumbentibus, perpetuo possidendis, si non fuerit contradictum; Contradictores vero signifuerint, evocet eos, contra annotatos Donatarios, in Curiam Regiam Nostram videlicet in praesentium, rationem Contradictionis eorum reddituros efficacem. Et post haec hujusmodi Introductionis et Statuonis seriem, simul cum contradictorum et Evocatorum, signi fuerint? Vicinorumque et Commetaneorum, qui hujusmodi statuti interfuert, Nominibus, Terminoque assignato, ut fuerit expediendo, Nobis suo modo fideliter rescri-

batis, secus non facturi. Datum in Castello nostro Királyfalva. Die Vigesima Tertia Mensis May, Anno Domini Millesimo Septingentesimo Quadragesimo Tertio.“

Az Országos Levéltár Post Advocatos (F. 110—30 számú) gyűjteményének adatai szerint a Méhes család egy birtokperének tárgyalása során tanukat hallgattak ki. E perben az egyik tanuvallatás 2. kérdése ez volt: „Nemdenem itt *Nyéken*, ezen tekintetes nemes Pozsony megyében Csallóközben lévő condonataria és őss Méhes familiában az fiú ághon több nem volt föllebbemlített Méhes Gáspárnál és így más lineákon léveő Méheseknek fiú ághon magva szakadt, amint is.“

Erre a kérdésre az 1765-ben folyt perben többek közt tanuvallomást tesznek: Végh Zsuzsanna 72 éves (Németh Imre felesége), Phülöp Erzsébet 72 éves (Csari János felesége), Németh Zsuzsanna 78 éves (Nagy János felesége), és Mátéffy Katalin 50 éves (Nagy Péter özvegye) és pedig a következőket mondják: „Az 1. kérdésben vett néhai öregbik Méhes Gáspárt mindnyájan jól ismerték, következendőképen tudják, hogy annak hat fia lévén, Ádámtól Gáspár, Istvántól János, Péter és István, Györgytől öregebb Ferenc, Balázstól János, Ferenc és József származnak, Imre pedig és Zsigmond most is élnek. A 2. kérdésre: Miúltatul fogva emlékeznek, jelesül a harmadik és negyedik tanuk (Végh Zsuzsanna és Phülöp Erzsébet) gyermekségüktől fogva soha sem értek Nyéki helységben több Méhest említett Gáspárnál és Balázsnál, akinek is (Posonban porkoláb lévén) magva szakadott.“ (192. oldal.)

A tanuk tehát arról, hogy „a más lineákon lévő Méheseknek fiú ághon magva szakadt“, nem vallanak s csak a *Nyéken lakó* Méhesekről beszélnek. Méhes Balázs, a volt pozsonyi porkoláb (várnagy) is tudniillik Nyéken lakott élete utolsó éveiben. A Dercsikán lakó Méhes Istvánról, Gáspár testvéréről s annak gyermekeiről, valamint a Kónyra származott Méhes István utódairól, valamint az 1648-ban élt Méhes János leszármazottairól (l. a 36. sz. okmányhivatkozást), továbbá az 1747-ben és 1764-ben élt Méhes Jánosról, valamint az 1741-ben élt Méhes Imréről és annak Péter és Ádám fiairól (I. füzet 3/i), az 1700-ban élt Méhes Jánosról és leszármazottairól (I. füzet III/h) — ezek a peren kívül állv — nem emlékeznek meg, s mint Dercsikán, Lidértéjeden, Albáron lakókról valószínűleg nem is tudnak.

Ennek a tanuvallomásnak ellentmond azonban egy másik, ugyancsak a Post advocatos gyűjteménynek a F. 16 nr. 19. száma alatt s a Kondé-per iratai között található tanuvallomás, melyet Méhes István 78 éves nyéki lakos tesz ugyancsak 1765-ben. Ennek az Istvánnak az életkora teljesen meg egyezik az 1688 XII. 12-én született István ősem életkorával

s így e Méhes István csak ő lehetett, más István ez időben nem élven. Viszont ez adatból arra lehet következtetni, hogy ez az István feleségének: Patay Zsuzsannának halála után visszaköltözött lakni Szabadszállásról Nyékre s ikerfiai a szabadszállási birtokot kezelték. Jogos továbbá az a feltevés is, hogy ez Istvánnak György fia is visszament később a Csalóközbe, mert e Györgyről születésén kívül (vagyis házasságáról és haláláról) a szabadszállási anyakönyvekben feljegyzés nem található.

A fentiekből az tűnik ki tehát, hogy Méhes István 1765-ben, de az előbbi tanuvallomás után ment vissza Nyékre lakni.

A tanuvallomások a fentiekből láthatólag nem egészen megbízhatók — talán éppen a tanuk öreg korával járó feledékenység, vagy az ügyvédektől kapott kioktatás miatt, mert a tanuvallomásban feltüntetett s a M. Gáspár leszármazottaira vonatkozó adatok nem fedik teljesen egyezően az I. füzetnek *anyakönyvi adatok* alapján összeállított III. számú táblázatán lévő leszármazásokat.

A pozsonyi káptalannak az előbbieken közölt s 1816 február 2-án kelt kiadmányából, amely a Méhes Ignác és János által bemutatott nyolc okmány átírását tartalmazza, a Bártfai Szabó László: A Sárvárfelsővidéki Széchenyi család története című műve 758. oldalán foglalt adatokból (Győri káptalan ltára: ladula 34. fasc. 89 nr. 5075) továbbá az Országos Levéltár Post Advocatos (Ügyvédek után maradt iratok) elnevezésű gyűjteményének adataiból és a kezeim között lévő ama genealógiából, amely Temesközy István gyermekeinek lemenő ágait mutatja, a Méhes család leszármazása 1500-tól kezdve okmányilag megállapítható, s az ezek szerint a következő:

IV. táblázat.

Méhes-ős,

aki még csak keresztnévvel s mint „nobilis de Nyék“ szerepel. Azt azonban, hogy az e korbeli (1470) okmányokban szereplő s keresztnévvel jelölt nyéki nemesek közül melyik volt a Méhes-ős, a csonka hazában őrzött okmányokból megállapítani nem lehet. Valószínűleg Nyéky Balázs volt. (L.: a Nyéky család 42. töredékszarmazását.)

Péter él 1500-ban	Bertalan él 1500-ban, 1520-ban királyi ember; 1526-ban, mint a nyéki nemesek hadnagya résztvesz a mohácsi csatában. Felesége az oklevelekben nincs megnevezve.		Keresztneve ismeretlen, valószínűleg Balázs él 1500-ban	
István él 1536-ban Kónyon, Győrmegyében	István él 1536-ban Nyéken : Bodóbári Kozma Katalin, K. Bálint leánya		Domokos él 1495-ben; 1526-ban Mohácsnál török rabságra kerül : Dedericsi Pathwaz Katalin ¹⁾	Detre Ulrik említve vannak abban az oklevélben, melyre a 14. tétel alatt történik hivatkozás, utódaikat azonban nem ismerjük.
	Máté 1558-ban kir. ember, 1570-ben még él Nyéken : Kósa Katalin, K. András és Nagyabonyi Csiba Margit leánya		Ágota : Sikabonyi Balás Márton	Katalin : Álló Benedek Nyékről, ki 1558-ban kir. ember
Balázs 1690-ben Pozsonymegye esküdtje Nyéken él, 1643-ban néhai : Bucsuházy Zsófia, 1643-ban még él; szülei: Bucsuházy és Kondé	Gáspár 1604-ben Pozsonymegye esküdtje; felesége neve az oklevelekben nincs említve	Ilona : Nyéki Farkas István	Balázs 1536-ban már néhai : Katalin, (ki 1536-ban Nemesszeghy Mihályffy Gergely felesége)	
	Judit : Szabó Péter		Balázs : Pókateleki Kondé Zsófia	
István	Péter	György	Zsuzsanna	Zsófia

Az előbbi leszámazási táblán feltüntetett Méhes István testvére : Méhes György kapta 1655-ben a királyi adományt Lidértejedre vejével Trstyánszky Andrással, Maholányi Jánossal és Hegykúy Mihállyal együtt. Méhes Györgynek, aki a levéltári adatok szerint (M. György és Istvánnak a pozsonyi káptalan előtt 1643 II-25-én kelt osztozó levele : a VII. sz. alatt közölt okmány) Pozsonyban saját házában lakott, csak egy, papipályára ment fiúgyermek volt s így juthatott ez az adománylevél testveréhez, Méhes Istvánhoz, akinek viszont a Gáspár nevű gyermekén kívül a Temesközy-családnál közölt leszámazás szerint Ádám, Imre, György, Zsófia, Jutka és István nevű gyermekei voltak. Ez utóbb nevezett ősem útján így került családi hagyomány alapján hozzám. (A XVI. szám alatt közölt okmány.)

* * *

Az előbbi IV. sz. leszámazási tábla szerint az 1570—90-es években élt Méhes Máté felesége Kósa Katalin, K. András leánya. Nagyabonyi Csiba Lajos tejfalusi földbirtokos szíves közlése alapján Kósa Katalin anyai ági leszámazását az alábbiakban mutatom be.

Nagyabonyi Csiba Benedek 1480 körül
: Görgeteghy Ilona

József
: Bély Magdolna

Benedek
: Thedy Zsuzsa

István
: Farkas Katalin

István

Margit
: Kósa Adrás

Kósa Katalin
: Méhes Máté
ki 1570-ben még él.

* * *

A Méhes családdal 1537-ban házasság alapján rokonságba jutott Kozma családot illetően a következő leszámazás állítható össze az 1816. évi káptalani kiadvány 2. oklevele alapján :

I.

Bodóbári Kozma Bálint
1604-ben néhai

Ágoston 1604-ben néhai		Katalin : Méhes István 1536-ban él		
Anna : n. Panczer György 1604-ben élnek		Antal : Katalin 1604-ben özvegy		
Benedek 1604	György 1604	Ilona 1604- ben már özvegy : Somogyi Antal	Ágota 1604 : Baranyai Péter	Erzse hajadon 1604
		Zsófia	Erzsébet	

II.

Erdőhátkarcsai Kozma Péter
1604-ben néhai

Tamás	Erzsébet : Csémy Tamás	Orsolya : Jaka János

Az, hogy Kozma Bálint [I.] és Kozma Péter [II.] mily rokon-
viszonyban állottak, az okmányból meg nem állapítható.

* * *

A közölt okmányokban és a Pozsony megyei adózók összeírásában (O. L. T.: Dicalisok.) szerepelnek még oly Méhes családbeliek, akik a IV. számú Méhes-leszármazási táblázatba közelebbi adatok hiányában nem illeszthetők bele. Pozsony megye 1542. évi Dicalisa szerint ugyanis Csöllén, Pozsony megyében birtokos Méhes Mihály, 1554-ben e forrás szerint ugyancsak Csöllén birtokos Méhes Bálint, az e könyvben közölt regesztrák 16. tétele szerint egy 1570-ben már néhai Méhes Gáspár örököséről történik említés, a 17. tétel alatt szintén szerepel egy Méhes Gáspár, 36. tétele szerint pedig 1648-ban Méhes János él. Hogy a fentieknek kik voltak a leszármazottai, megállapítanom nem sikerült, bár fiúutódaik valószínűleg voltak. E feltevésemet arra alapítom, hogy azon esetben, ha ezek az ágak fiágon kihaltak volna, birtokaikat valamely osztályos

atyafi kapta volna meg királyi vagy nádori adományképen. Bár a királyi könyveket és a nádori adományok könyveit tételenként végignézttem, ezekben olyan birtokadományt, mely szerint valamely Méhes családbeli kihaltával ennek birtoka másnak adományoztatott volna, nem találtam.

A regeszták 24. tétele alatt említettik az 1612. évből Méhes Benedek leánya Helena. E Benedek valószínűleg a IV. számú Méhes leszármazási táblán feltüntetett azon Méhes Istvánnak a leszármazottja, aki 1536-ban Kónyon, Győrme gyében élt.

Ezek után az újabban összeállított leszármazási táblákat közlöm a Méhes-családbeliekről. Az alábbiakban a)–g) jelzés alatt bemutatott leszármazásokat Végh Miklós csallóköznyéki földbirtokos bátyám volt szíves közölni velem a kijegyzett anyakönyvi adatok alapján. Ahol a táblázatokon külön megjegyzés nincs, a férfi családtagok születési helye Csallóköznyék. Első könyvemben a törzs nő-leszármazottjainak felsorolását mellőztem. E leszármazásokat helyhiány miatt nem vettem fel s ezt bizonyos mértékig pótolni óhajtván, a törzs családjai utolsó ágának nőtagjait is feltüntetem a következő leszármazási táblázatokon.

a)

Az első könyvem III. számú leszármazási táblázatán szerepel Méhes Vince, aki 1859-ben született Méhes Vendel és Süke Zsófia házasságából. E Méhes Vince leszármazottjai a következők :

Méhes Vince				
*1859				
: Végh Teréz				
Vince *1899	Károly *1901	László *1909	Illés *1912	János *1914
: Végh Etel		: Psicó Margit		
Gyula *1924				

b)

Ugyancsak a fenthivatkozott III. számú leszármazási táblázaton szerepel az 1845-ben született Méhes Boldizsár, kinek feleségétől Nagy Teréztől leszármazottjai a következők :

Méhes Boldizsár														
*1845														
: Nagy Teréz														
László	Gábor	Béni	István											
*1872 VIII-20	*1880 III-24	*1883 III-21	*1886 XII-14											
: Erős Katalin		: Gróf Etel ¹		: Nagy Matild										
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">Gábor</td> <td style="text-align: center;">Borbála</td> <td colspan="3" style="text-align: center;">Etel</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">*1923 III-7</td> <td style="text-align: center;">*1926</td> <td colspan="3" style="text-align: center;">*1932</td> </tr> </table>					Gábor	Borbála	Etel			*1923 III-7	*1926	*1932		
Gábor	Borbála	Etel												
*1923 III-7	*1926	*1932												
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">István</td> <td style="text-align: center;">Gáspár</td> <td style="text-align: center;">Tibor</td> <td colspan="2" style="text-align: center;">Erzsébet</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">*1924 XII-14</td> <td style="text-align: center;">*1926 IX-8</td> <td style="text-align: center;">*1931 III-25</td> <td colspan="2" style="text-align: center;">*1935</td> </tr> </table>					István	Gáspár	Tibor	Erzsébet		*1924 XII-14	*1926 IX-8	*1931 III-25	*1935	
István	Gáspár	Tibor	Erzsébet											
*1924 XII-14	*1926 IX-8	*1931 III-25	*1935											
Szilveszter	Péter	László	János	Pál										
*1906 XI-19	*1909 IV-16	*1911 X-14	*1912 XII-16	*1924 IV-16										
: Kulcsár Erzsi														

c)

Ugyancsak a III. számú táblázaton szerepel az 1825-ben született Méhes Gáspár (Méhes Lajos és Nagy Teréz fia); le-százarmazottjai a következők:

Méhes Gáspár														
*1825														
: Takách Ágnes														
József														
*1859														
: Bozsó Teréz														
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">Zsigmond</td> <td style="text-align: center;">Lajos</td> <td style="text-align: center;">Sándor</td> <td colspan="2" style="text-align: center;">János</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">*1889 VII-19</td> <td style="text-align: center;">*1893</td> <td style="text-align: center;">*1902 VII-4</td> <td colspan="2" style="text-align: center;">*1905 I-8</td> </tr> </table>					Zsigmond	Lajos	Sándor	János		*1889 VII-19	*1893	*1902 VII-4	*1905 I-8	
Zsigmond	Lajos	Sándor	János											
*1889 VII-19	*1893	*1902 VII-4	*1905 I-8											
: Méry Katalin ²		: Méhes Ida												
Jolán	Gáspár	Béla												
*1914	*1920 I-14	*1923 V-2												
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">Gyula</td> <td style="text-align: center;">Irén</td> <td style="text-align: center;">József</td> <td colspan="2" style="text-align: center;">Rezső</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">*1921 X-30</td> <td style="text-align: center;">*1923</td> <td style="text-align: center;">*1926 III-8</td> <td colspan="2" style="text-align: center;">*1925 IV-15</td> </tr> </table>					Gyula	Irén	József	Rezső		*1921 X-30	*1923	*1926 III-8	*1925 IV-15	
Gyula	Irén	József	Rezső											
*1921 X-30	*1923	*1926 III-8	*1925 IV-15											

¹ A család neve helyesen: Groff. I. Ferdinánd által 1527—32 között kiadott oklevél szerint „Salamonfalvai Groff (Bernát). Használta a Bári elő-nevet is.

² A Mérey-cs. hibásan anyakönyvezett vagy használt neve.

d)

Méhes Imre

József

*1840

: Hegyi Julianna

Imre
*1867Illés
*1869

: Méhes Ágnes

Ilona
*1910Mária
*1912Anna
*1914Cecilia
*1915József
*1917

: Nagy András : Boráros Sándor : Nagy Gyula

e)

Méhes Vince

Vince - Mihály

*1846

: Nagy Franciska
fiutód nincs.

f)

Méhes Titusz,

az I. könyv III. nemzedékrendi táblán hibásan „Vitus“-nak írva
*1854

: Barnaky Erzsébet

László

Sándor

Antal

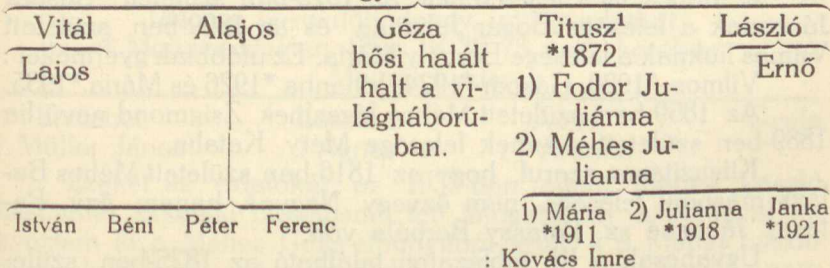
g)

Méhes Lajos *1820 és Kósa Erzsébet házasságából 1847-
ben született Béni leszármazottai a III. táblázaton nincsenek
feltüntetve, azok a következők :

Méhes Béni

*1847

Nagy Johanna

¹ Titusz kivételével Méhes Béni leszármazottainak születési éve és feleségeik neve megállapítható nem volt, pozsonyi lakosok.

h.)

Az első könyv I. leszármazási táblázatának pótlásául az 1873-ban született Méhes Alajos Lipót és Czere Etel házasságából született összes gyermekeket is közlöm ezúttal.

Méhes Alajos Lipót
*1873 Csnýék
: Kisjenői Czere Etel

Károly *1899, Födémes MAV mérnök : Gachal Margit Miklós	Alajos *1900 Födémes birtokos : Sebők Ottília Ilona Géza	Etelka Bartal József birtokos Pozsony György Zsuzsi *1925 X-11 *1929 IX-23	Zoltán *1907 Födémes keresk. min. mérnök	Mária Klász Kálmán gyógyszerész

i)

Hasonlóképen megjegyzem, hogy az 1884-ben született Méhes László és Czupra Margit házasságából az I. leszármazási táblán feltüntetett fiúgyermekeken kívül egy Mária Magdolna Margit nevű gyermek is származott, aki a gyermekek között a legfiatalabb; született 1922 augusztus 30.-án Amadecarcán.

j)

Az I. könyv III. táblázatán egyes kiegészítések váltak szükségessé. Ezek a következők:

Méhes Illés
*1870
: Pék Mária

Sándor *1898	Janka *1900	Irén *1902	Róza *1906

; Véghe Mária : Fekete Ferenc : Horváth Pál : Linkes Béla

E Méhes Illés testvérének, az 1873-ban született Gáspár Jánosnak a felesége Bogár Julianna és az 1899-ben született Vilmos fiuknak a felesége Borbély Mária. Ez utóbbiak gyermekei: Vilmos *1920, Gáspár *1924, Julianna *1926 és Mária *1935. Az 1859-ben született Méhes Józsefnek Zsigmond nevű fia 1889-ben született s ennek felesége Méry Katalin.

Kiigazításra szorul, hogy az 1816-ban született Méhes Balázs második felesége nem özvegy Nagyné, hanem özv. Patassy Jánosné sz. Patassy Borbála volt.

Ugyancsak a III. táblázaton található az 1825-ben született Méhes Vendel, kinek leszármazottja Kálmán.

Méhes Vendel

* 1825.

1848-ban honvédtiszt

: Novakovics Emilia

Kálmán

volt kiskomáromi plébános

A III. táblázaton feltüntetett s 1850-ben született, 1928-ban elhalt Méhes Károlynak a felesége Nagy Julianna volt, aki 80 éves korában 1936 VI-25-én halt el Csnýéken. Leányuk: Margit, Miklós Lajos csnyéki jegyző özvegye ezidőszerint Csnýéken él, fia: Miklós László 1936-ban gyógyszerész Bpsten.

A fenti táblázaton található az 1821-ben született Méhes Lukács, kinek felesége Petőcz Angela volt. Ennek leszármazottjai a következők:

Méhes Lukács

: Petőcz Angela

Károly
* 1851István
* 1854Keszegfalun él
: Forgách JuliannaGyula
* 1894 XII-1. Keszegfalu
MÁV tisztviselő Győrszent-
ivánon
: Spacsek MatildViktor
* 1897 XII-19.
Keszegfalu
földbérlő Győrszent-
ivánon
: Nagy EtelAnna
: Szabó Mihály
Etel
: Szolik János
+ JuliannaGyula
* 1924 V-26József
* 1934 X-19Mária
* 1923István
* 1925 III-18Béla
1927 VIII-18

Győrszentivánon születtek Keszegfalun születtek

k)

Nyéki Méhes Géza

* 1823 körül

1848-as huszárfőhadnagy, ny. gazdatiszt

† Mohácsszigeten 1898 IX-30 75 éves korában

: Molnár Eszter

Erzsébet
: Müller JánosLászló
: ? ÁgnesAntal
: ? Aranka

Gyula

Ezeket az adatokat az 1935-ben elhalt Méhes László öcsémnél, öreglaki birtokosnál tett látogatásom alkalmával jegyeztem ki a Méhes Géza elhunytáról szóló s a Méhes László apjának küldött gyászjelentésből. Méhes László öcsém nem

tudta az elhalt leszármazását, sem azt, hogy milyen ági rokona volt. A rokonság azonban kétségtelen, mert különben a Méhes Géza családja nem küldött volna gyászjelentést a Méhes László apjának. A gyászjelentésben Aladár és Erzsike unokáknak vannak feltüntetve, de meg nem állapítható, hogy Méhes Géza első három gyermeke közül melyiknek gyermekei ezek. László és Antal feleségeinek vezetékneve sincs feltüntetve. A mohácsi és a mohácsszigeti lelkészekhez írt leveleimre kapott válaszok nem derítettek világosságot a fenti Méhes Géza leszármazására, valószínű azonban, hogy az I. könyv III. leszármazási táblán Méhes János és Komáromi Erzse házasságából 1822-ben született Ráfael-Gézával azonos.

Néhai Méhes László öreglaki birtokos őrzött egy másik gyászjelentést is, mely Végh Gyuláné Méhes Mária elhunytáról szól. A leszármazás eszerint a következő:

l)					
Végh Gyula					
: Méhes Mária					
† 1934 I-6 Csallóköznyék 66éves korában					
Mária		Olga			Gyula
: Mátis István		: Nagy Lipót			
Gizella	Mária	László	Poldi	Mariska	
		(Lipót)			

[Lásd a Végh-család leszármazásai között az a) táblázatot és a Nagy-család leszármazásai között a d) táblázatot.]

Az elhalt Méhes Mária Méhes Péter erdőtanácsos újbányai (Nova-Bana Csehszlovákia) lakosnak apáról féltestvére, vagyis Méhes Balázs és Nagy Viktória leánya volt. Az elhalt Végh Gyuláné Méhes Mária édes testvérei: özv. Tösér Vincéné sz. Méhes Teréz és Méhes László, kinek felesége Ásványi Gizella. (L.: I. könyv III. tábla.)

Szintén néhány Méhes Lászlónál (Öreglak) előtalált egy osztozkodási okiratból megállapítottam, hogy Patasy Borbála, az 1816-ban született Méhes Balázs felesége előzően Patasy János özvegye volt s nem özv. Nagyné, amint az az I. könyv III. nemzedékrendjén van feltüntetve. A Patasy János—Patasy Borbála házasságból a leszármazás a következő:

m)		
Patasy János		
: Patasy Borbála		
Franciska	Károly	András
: Nagy Jónás		
1868-ban osztozkodnak.		

Itt közbevetőleg meg kell emlékezni a közölt adatokat szolgáltató Méhes László személyéről. Ez a lelkes magyar az egyéni szabadságot mindennél többre becsülvén, szaktudásával és tetteirejével, valamint felesége megértő segítségével s állandó szorgalmas munkálkodással olyan méhészetet rendezett be, mely Magyarország egyik legszebb telepe és 240 kaptáros méhészete független úri életet biztosított neki és családjának. Ezt azonban nem élvezhette sokáig, elhalt 1935 december 24-én Öreglakon.

A fentebb említett Patasy Borbálának volt egy Anna nevű nővére, akit Miklós Ferenc csiliznyáradai (Csallóköz, Győr-megye) birtokos vett nőül s az e szülőktől származott Miklós Gábor viszont Méhes Franciskát vette el, aki Méhes Gáspár pozsonyi (Foch-u. 4, azelőtt Grössling-u.) lakos, csallóköznyéki birtokos nővére volt. Leszármazás a következő:

n)

Miklós Gábor
: Hölgye Teréz

Ferenc

* 1815 körü, házasságakor katholizál
: Patassy Anna P. Borbálának, az 1816-ban
született Méhes Balázs feleségének nővére. (L. III. tábla.)

Gábor

* 1845 Csiliznyárad
ottani birtokos
† 1925

: Méhes Franciska, az 1860-ban szül. Méhes
Gáspár nővére * 1849 Csnýék † 1905

Gábor

* 1877

1934-ben birtokos

Csiliznyáradon

: Ravasz Mária

Ferenc

* 1887 Csiliznyárad

1936-ban járásbíró

Sümege

: Dollmayer Teréz

Ferenc	Ilona	Gáspár	József	Elemér
1909 IX-2	1911 IX 15	1913 XII-28	1916 II-16	1925 I-25

Ez utóbbi adatokat Miklós Ferenc sümegei járásbíró bocsátotta rendelkezésemre. A Patassy-család címeres pecsétgyűrűjét özv. Méhes Balázsné Kiss Aranka néném volt szíves részemre megküldeni s azt én Méhes László öreglaki birtokosnak adtam át, mint igényjogosultnak, lévén a nagyanyja Patassy Borbála. A címeres pecsét alapján a címer leírása a következő: A csücskös talpú pajzs a jobb felső sarkától a bal alsó sar-

káig (ezüst?) sávval van átmetszve, a bal felső (vörös?) mezőben egyenes kardot tartó kar látszik, a jobb alsó mezőt a sáv irányában húzódó leveles gally tölti ki. A pajzs felett sisak és korona van, melyet két egyenesen álló, végeikkel kifelé hajló strucctoll ékesít. A jobb alsó mező színezési véset hiányában és a takarók színezése, valamint a strucctoll színe nem állapítható meg.

o)

Az első könyv VII. leszármazási tábláján Méhes Györgynek György nevű 1796 VI-9-én született fiánál az a megjegyzés van, hogy utód nélkül halt el. Ez a megjegyzés téves, mert az az 1803 II-15-én született Zsigmond nevű fiúra vonatkozik s nem az utóbbinak a felesége volt Jónás Julianna, hanem az előbb említett Györgyé. A téves adatok a tiszavezsényi lelkész által levélben közölték alapján vétettek fel könyvembe; a beszerzett anyakönyvi kivonatok szerint Méhes György és Jónás Julianna leszármazottai a következők:

Nyeki Méhes György
*1796 VI-9 Tiszavezsény
: Jónás Julianna Tvezsény
ház.: 1824 XII-14. „

Julianna	Zsigmond	Klára
: Berényi Szabó Gábor Tiszaföldvár ház.: 1845 XII-6	*1835 VIII-19 Tiszavezsény közgyám, bútorgyáros Ujpesten † Ujpest 1887 IX-2 : nemes Varjas Erzsébet *1841 január 28 Varjas Pál és Halas Erzsébet leánya Csákvárról ház.: Bpest 1860 IV-29 † 1932 szept. 26.	: Szabó Ferenc Nagykőrösről Imre Klára Eszter

Mária (ref.)
*1861 Csákvár. † 1886 július 8-án
: Weisteritz Schaff Rezső Schaffhausenből
*1853 † 1894 aug. 3 Aradon.

Rezső *1878 XI-28 ny. postatak. pénztári főtanácsos	Jolán (ref.) *1879 XII-16 : Furiakovics Lipót *1881 VI-15	Gyula *1881 június 8.
: Boldogh Margit bányatiszt volt Tatabányán, a világháborúban hősi halált halt Asiagónál 1918 június 15-én özvegye lakik Ujpest Liszt Ferenc-utca 16.		

Miklós r. kath. hitoktató Sashalmon *1910 VI-6	Eleonora (ref.) tanítónő Nagykállón *1912 VIII-2

Méhes Zsigmond az első bútorgyáros, közgyám és városi képviselő volt Ujpesten, a református templom egyik alapítója s neve a templomban márványtáblán van megörökítve. Unokája : özv. Furiakovics Lipótné ma is a nagypjától : Méhes Zsigmondtól örökölt nagy családi házában lakik, a ház homlokzatáról az 1920-as években vétetett le rongáltsága miatt a méhkasos címerpajzs.

Meg kell itt említenem, hogy Méhes György tiszavezsényi lelkész, szépapám (*1754 IX-29 Szabadszálláson) kéziratos tudományos munkáit a bpesti tudományegyetem könyvtárának kézirattára őrzi. Az A. Theologia csoport 146. tétele alatt őriztetnek a következő munkái :

1. *Deductio religionis reformatae ad s. XVI.* (A protestáns egyház történelme, szertartásai stb.) — 8°.

2. *Antiquitas religionis protestantium et origo eorum, quae post reformationem ex cultu divino exterminata sunt.* 8^op. 62.

3. D. C. A. Heumannak a göttingai akadémiában rendes theologiae doktornak probatioja a felől, hogy a reformata eklésiának az úri vacsoráról való sentenciája helyes és igaz legyen. — Az első lapon a következő feljegyzés van : „Georgii Méhes ab. a. r. s. 1781 3. Jan. Debreczen.“ A végén : „D. G. M. ao 1779 17. jan. in coll. Debreczen.“

A H. Philologia és Literatura csoport 25. tétele alatt őriztetnek a következő munkái :

Palaestra litteraria Hungarica-latina 1773. — *Oratoria phrasae Phedri. Multiplicationes et divisiones regulae per tabulas Neperii.* — *Hildeb. Caenomanensis Hymn. de confess. ss. Trin.* és más vallásos versek. — *Patriarchae antidiluviani* (magyar versekben). — *Szenttörténelem magyar versekben.* — *Magyarország királyi, versekben.* — *Európa geographiája* (az egyes országok külön versekben). — *Jó erkölcsök regulái.* — *Memoria aedificationis templi B. Bathoriensis a 1511.* — *Epidecium com. Stephani Báthory † 1605 25. júl.* — *Epitaphia Andreae I. regis, Belae I., Ladislai, Belae IV., Ladislai Posthumi, Joh. Hunyadi, Mathiae Corvini, Thomae Félegyházi pastoris eccl. Debrecziniensis praelati († 1636)* — *De Ludovico III. rege Galliarum cum (?) rupellum munimentum Hugonottarum. (sic!) expugnaret.* — *Piaristae Jesuitis, cum tollerentur a. 1773.* — *Jesuitae Piaristis.* — *Jesuitarum epitaphium.* — *Epitaphium Henrici III. depositi in s. Cloud.* — *Compendium Antiquitatum Romanorum* 8°. 14 lev. E kézirat elején: Georgii Méhes scripsit N. Kőrös ao. 1773 mense Julio.

E felsorolt művekből látható, hogy Méhes György szépapám mily széleskörű tudományos írói munkásságot fejtett ki, nyomtatásban azonban e munkái — sajnos — anyagiak hiányában nem jelenhettek meg.

A Méhes családot közelebről érintő leszármazásokat a fentiekben közölvén, megjegyzem, hogy a III. nemzedékrenden szereplő s 1821-ben született Méhes Lukács és felesége Petőcz Angela, valamint István fiuk néhai nagybátyám : Méhes József nagycsalomjai birtokos feljegyzése szerint Keszegfalván, Komárommegyében laktak.

Ugy érzem, hogy nem végzek fölösleges munkát akkor, ha végül a Csallóköznyéken lakó s a közös Nyék-törzsből eredő eredő rokon családok ezidőszerint birtokos férfiatait is felsorolom Végh Miklós csallóköznyéki birtokos szives közlése alapján.

Csallóköznyéken tehát 1934-ben élnek és birtokosok : a *Méhes-családból* : Illés, Sándor, Vince, Zsigmond, idb. és ifj. Titusz és Károly ; a *Végh-családból* : Miklós, Imre, Ágoston, Gyula, Károly, Vendel ; a *Kósa-családból* : Dezső, József, Lőrinc, Gyula, János Gyula ; a *Nagy-családból* : Ágoston, Géza, Gábor, Ignác, Lőrinc.

Ismételtem felkérem a fent felsoroltakat s utódaikat, hogy a vonatkozó születési, házassági, halálozási eseteket és birtoklási adataikat a leszármazásokkal együtt egy kizárólagosan erre szolgáló családi könyvbe pontosan írják be s vezessék tovább, hogy a Nyék-törzsbeli tagok esetleges későbbi történetirójának munkája ne ütközzék olyan nehézségekbe, mint amilyenekkel nekem kellett megküzdenem.

Ezek után pedig rátérek az első könyvemben felsorolt családok sorrendjében a rokon családokra vonatkozólag szerzett újabb adatok közlésére, megemlékezve legelőször a „nyéki nemesekről“.

A „nobiles de Nyék“ és a Nyéky vezetéknevű családbeliek.

A „nobilis de Nyék“ és keresztnévvel való megjelölés az az eredővonal, amelybe a Méhes, Végh, Kósa (Zeke) és Nagy-családok felmenő genealógiája a külön vezetéknevekkel való megkülönböztetés előtt összefut. Mind e családok tagjai ugyanis, amint már említettem, a vezetéknevek felvétele, vagyis kb. 1490 előtt keresztnéveiken szerepelnek az akkori közéletben és így az anyagi ügyeiket és pereiket tárgyaló oklevelekben is mint „nobilis Blasius de Nyék“, „nobilis Mauritius de Nyék“ stb. jelöltettek meg a honfoglaló Nyéktörzs néhány tagjának a róluk elnevezett Nyéken, mint őrhelyen letelepedett s gyökeret vert utódai.

A nyéki nem-esek és később kiváltságos nemések között azonban elszaporodásuk folytán lehetett már a XV. század vé-

gén több egykorú Blasius, Mauritius, vagy Jacobus is, akit nem tudtak a junior vagy senior névvel sem megfelelően megkülönböztetni és lehetett ezeknek a felmenő ágbeli őseik között is két azonos nevű tagjuk s így pontosan megjelölni őket, főleg bizonyos oklevelekben, nem volt teljesen könnyű dolog. Élhetett ugyanis egy Balázs, aki Jakab fia s ez meg Ulrik fia volt, de lehetett egy másik Balázs is, aki viszont az Ulrik fia s ez meg a Jakab fia volt. Ezért kezdtek már az 1480—90-es években közelebb is egyszersmind vezetéknévvel is jelentő megjelöléssel élni. A nyéki nemes Domokosnak, — aki az eddig ismert oklevelek szerint az első Méhes néven szereplő családtagunk, — vagy esetleg e Domokos apjának valószínűen méhese s méhei voltak s így vette fel megkülönböztetésül a Méhes nevet; a Végh névvel megjelölteknek nyilván a falu végén volt az ősi curiájuk; a Kósa névvel megkülönböztetteknek talán juhaik, kosaik voltak, de ugyanekkor egy családtagjuk különleges zekét is viselhetett, mondjuk gyapjas kosbőrből készültet, mert Zeke néven is szerepelnek; ezenkívül a Kósák egy családtagja még a Nyéky nevet is használta a későbbi időkben is, így például egy János 1626-ban és 1629-ben is Kósa aliter Nyékynek nevezetik (O. L. T. Post Advocatos 110—30, 81. oldal; Magyary-Kossa Sámuel: A Nagysarlói Magyary-Kossa család története 15. oldal.) A Nyéky nevet tehát már nem kizárólag származási megjelölésként, hanem mint *vezetéknév* a Kósa-családbelieknek egy ága használhatta az 1500-as években is, ez lett a Kósa aliter Nyéky, később csak a Nyéky család. A másik Nyéky aliter Naszuff család őse egy török rabságba esett Méhes-családbeli volt. (I.: e könyv 29. oldalát és a XII. számú oklevelet.) A török rabságra került Nyéky aliter Naszuff szabadulása után, vagy ennek utódai az 1600-as évek körül Pestmegyébe kerültek és itt szerepeltek, de már 1608-ban Nyéky aliter Naszuff György és András Méhes Balázssal, mint közeli rokonnal és osztályos atyafival osztozik a pozsonyi káptalan előtt bizonyos csallóköznyei ingatlanokon (I.: a XIII. sz. oklevelet).

A Nagy névvel megjelölt család e vezetéknévét felvett első tagja pedig valószínűen magas termetű ember volt, amint sok honi oklevelünkben is előfordul e jelzés: „dictus magnus”, mely „nagynek mondott”-at jelent.

A „nobiles de Nyék” leszármazásokat azoknak az okmányoknak alapján állítottam össze, melyeket teljes terjedelemben, vagy reszteraszterüleg az első és ebben a könyvben soroltam fel s az azokban felsoroltak a 43. tételig a Méhes, Végh, Kósa, Zeke és Nagy családbelieknek közös ősei, az ezután Nyéky és Naszuff, vagy Nyéky aliter Naszuff vezetéknévvel szereplők a Kósa és a Méhes család egy-egy ágának tagjai. A

Csallóköznyéken letelepedett Nyék törzsbeli tagoktól származott Nyéky és Nyéky aliter Naszuff család eddigi megállapításom szerint kihalt.

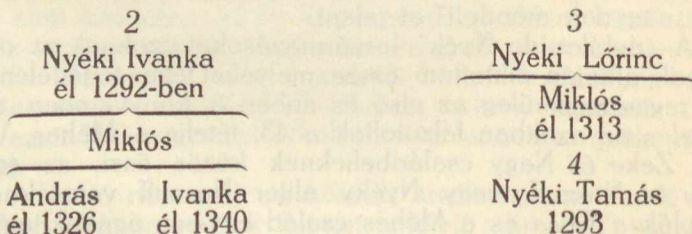
Minthogy jelenleg nem adatott meg a lehetőség arra, hogy a pozsonyi káptalan levéltárában kutathassak, 1490-től visszamenőleg ezúttal sem tudtam megállapítani azt, hogy melyik „nobilis de Nyék“ volt a Nyék törzsből származó Méhes, Végh, Kósa, Zeke és Nagy családok ősapja. Abban az okmányban, amelyet első könyvem regesztái között a 38. tétel alatt közöltem kivonatossan s amely eredeti okmány fotokópiája tulajdonomban van, szerepel először Méhes néven a Domonkos nevű ősrünk, sajnos azonban, ez okmányban sem a „nobilis Dominicus Méhes de Nyék“ felfelé menő genealógiája, de még az apja sincs megemlítve, csak valószínű a későbbi keresztnevékből, hogy e Domonkos a Balázs fia (filius Blasii de Nyék) volt. Kétségtelen azonban, hogy a pozsonyi káptalan levéltárában találhatóak volnának oly oklevelek, melyek minderre pontos adatot tartalmaznak s így a hiteles okmányok alapján egyszer talán összeállítható lesz a Nyék-törzsbeliek 1490 előtti genealógiája is.

Az alább közölt leszármazások egyes tételei között a kapcsolat sok esetben nyilvánvaló ugyan, az összekötést azonban a tévedéstől félve, mégsem teljesítettem, mert lehetett egy időben két, esetleg több azonos keresztnévű „nobilis de Nyék“ is s ezért a leszármazásokat az egyes okmányok adatainak megfelelően csak töredékszerűen közlöm.

Az alábbiakban közölt leszármazásokban tehát kb. 1500-ig a „Nyéki“ megjelölés nem vezetéknevet jelent, hanem az az okmányokban foglaltaknak megfelelően a Nyékről (Csallóköznyékről) való származást s így a Nyék törzs ott letelepedett tagjaitól való eredetet mutatja.

1

Márton, Balázs, Jakab, Marcel, Elek, Simon, Pál, Warow és Péter, mindannyian Nyékiek részére László király 1284-ben megerősíti a felmutatott 1165. évi kiváltságlevelé alapján nevezettek kiváltságait.

5

Nyéki Márton

Márk
1298

6

Nyéki Waro

leánya Weniz
: Miklós, ki Pintik leszár-
mazottja s 1312-ben él

András, Pál, Erzsébet, Katalin

7

Nyéki Péter

János Jakab
1329-ben comes 1327, 1329

János Ivanka Mihály

8

Nyéki Jakab

Mihály
1327

9

Nyéki Pál

Miklós
1329

10

Nyéki Márk

Mihály Bede István
1329 1329 1329

11

Nyéki Sebestyén
1330-ban homo regius

12

Nyéki Márk

Ábrahám Pál
1337

13

Nyéki László
1343

14

Nyéki Warow

János
1337

15

Nyéki Bala

Balázs
1337

16

Nyéki Pouka

Móricz
1337András Leukus
1352

17

Nyéki Márk

János
1347

18

Nyéki Balázs

György
1364, 1366

19

Nyéki Péter

1393

Pál

1405-ben a Bósi Urdugh
István és Szentgyörgyiek
ügyében homo regius,
1407 szolgabíró

20

Nyéki Móric

László János
1349 1349

21

Nyéki Jakab

János
1349

22

Nyéki Balázs

Miklós		György
László	János	Miklós
1349	1349	1349

23

Nyéki András

Mihály
1349

24

Nyéki Warow

Jakab
1349

25

Nyéki Péter

Mihály
1349

26

Nyéki Mihály

Jakab
1349

27

Nyéki Jakab

Péter
1349

28

Nyéki Márk

Kukes
1349

29

Nyéki Péter

András
1349

30

Nyéki Balázs

György
1364
birtoka van a Pest-megyei
Váchartyánban

31

Nyéki Tamás

Miklós
1422-ben Várkonyi Omode
ügyvédje
: Kaluzi Lukács leánya
Borbála
1392-ben fiúsíttatik

Balázs

a Kürthi nevet veszi fel

32

Nyéki Pál
1405István
1426

33

Nyéki Pál

Jakab
1426

34

Nyéki László

János
1444Benedek
1444

35

Nyéki Tamás

Ulrik
1484

36

Nyéki László

Dénes
1487
: LuciaGergely András Jakab János
megöletett
1487 körül

37

Nyéki Nyéky Bálint
1490; Dedericsi Pathwaz Katalin
ki a fenti halála után
Méhes Domokos felesége

38

Nyéki Jakab

Sebestyén
1498

39

Nyéki János

Udalrik
1498
40

Nyéki Miklós

István
1498
41

Nyéki Pál

Ambrus
1498
42

Nyéki Mátyus

Balázs
1501
43Naszuff János
1550

44

Nyéki Nyéky Tamás
1558-ban homo regius
: Nagy Erzsébet

Kata 1610-ben özvegy : Ivan Lukács	Anna : Ego Bálint	Orsolya : Albári Bereczk Albert
Erzse István János : Georch Albert 1610	János 1610	Margit : Széchenyi Péter 1610
		Erzsébet : Szabó Jakab 1610

45

Nyéki aliter Naszuff N.
: Beketfalvi ErzsébetAndrás
† 1608 előtt
46

Nyéki Pál

János
1609, magvaszakadt
(XIII. oklevél)

47

Nyéki aliter Naszuff András
és Gábor,
valamint Agatha
(Réthey Bálintné)
testvérek élnek 1613-ban,
1626-ban zálogosítanak

48

Nyéki aliter Naszuff Farkas
1615

49

Nyéky (Naszuff) András
1626

György Gábor

50

Nyéky János (Kossa ?)
1626, 1631, 1634; nádori
titkár és kir. táblai ülnök
: Bihary Anna
ki előbb Vizkeleti János
felesége

51

Nyéky György
1645, 1659-ben esküdt MéhesIstván szolgabíró mellett
Pozsonymegyében,
1664-ben szolgabíró

52

Nyéki aliter Naszuff György
és Ádám
1650, 1651

53

Nyéky aliter Naszuff Éva
: Lukács Benedek
1695

54

Nyéky aliter Naszuff Ádám
él 1720-ban, 1776-ban néhai

* * *

Bártfai Szabó László : A Sárvár-felsővidéki Széchenyi család története című művének I. k. 114. oldalán a Csallóközben élt Széchenyi-ekről közöl egy leszármazást, melyet azért mutatok be, mert az az előbbi 44. számú töredékleszármazási táblával van kapcsolatban.

Széchenyi Péter (1618)

: Ego Margit, aki a fentemlített töredékleszármazás szerint Ego Bálint és Nyéky Anna leánya

Gergely	Mihály	Tamás 1650		
	András	János		
	András	Judit	Gergely	Márton
	: Salmay András		1709 körül	1767
			Nyéken	
			: Egri Kata	
	János 1790, 1803	Imre	Tamás	Kata
	: Méhes Judit,		1786	1803
	aki Méhes Zsigmond és		1794	
	Nagy Ilona leánya		László	: Gáll István
	(l. IV. tábla)			
	Antal 1796		Pál 1806	Zsuzsa
	1806		1843	1794
	: Pukay Rozália		: Végh Borbála	
Ferenc 1808	Teréz	Angela	Veronika	Gáspár
1842	1825	1825	1825	1825
Gosztonyi Verona	: Szita N.			
Sándor	János	István		
	István él 1878 Darno-n			
	: Banga Verona			
	István	Ilona		
	*1906	*1909		

* * *

Temesközy de Baka.

I. 38. oldal.

A család földesúr volt 1445-ben Baka csallóközi községben T. Bálint pozsonyi kapitány személyében, ugyanez Fedemus (Nagyfödemes), Süly (Possessio regalis Seul) pozsonymegyei és Dunaujfalú (Örsújfalú) komárommegyei községben. Baka község különben 1250 körül a Buken (Bozumi Bukhen = Bökény) család birtoka volt. 1455-ben Temesközy Bálint, János és Bessenyei Mihály és Kilián osztoznak Ujfalú, Fedemes, mindkét Baka, Seprős, Maczháza, Süly és Bodok községekben lévő birtokaikon (P. A. 119-46; 22. o.)

Temesközy Bálint testvére János volt, aki ősapja a későbbben élt Temesközieieknek. 1498-ban II. Ulászló parancsára Temesközy László és Albert testvérek zálog címén iktattatnak be a Nádason lévő 9 jobbágytelkes birtokba.

A Temesközy István és Sárközy Zsófia házasságából született gyermekek genealogiája a következő. (O. L. T. Post Advocatos 76-9; 39. és 40. drb.)

Temesközy István
1639-ben végrendeletet tesz
: Sárközy Zsófia

Miklós ¹				Zsófia	Erzsébet	Magocs			Kata		
				: Mézes Tamás	: Takács István		: Méhes István		: Csiba Márton		
Panna 1685-ben néhai	Kata 1685-ben néhai	Rozál 1685-ben néhai	Ilona 1685-ben néhai			Sófia : Nagy Ferenc 1685- ben élnék	Jutka : Alló Tamás 1685- ben élnék	Ilonka : Farkas László 1685- ben élnék	Gáspár 1685- ben él	Bálint : Hamar Magdolna 1685-ben néhai, utód nincs	
: Márli ² János 1685-ben él	: Bucsu- házy István 1685-ben néhai	: Bucsu- házy János 1685-ben néhai	: Hamar János 1685-ben néhai	Gergely 1685-ben él	Marinka Pál 1685-ben él	Jutka Kerekes Györgyné 1685-ben 1685-ben él			Zsófia : Berkes György 1685-ben élnek		
} fia kettő leánya kettő	} két leány	} Kató			Kata Kondé Istvánné	Zsófia Fekete Martonné 1685-ben néhaiak					
Erzsébet Pöte Péter relictája 1685-ben				Magocs előbb Miklós Péter 1685-ben Rósa Lőrinc felesége		} Lázár, István, Mi- hály, Kata 1685- ben hajadon relictája 1685-ben él		} Laczko, Gyurko Palko		} leánya egy	

¹ Felesége Györy Katalin volt.

² aliter Szécsi

Az előbbi Temesközy leszármazást 1685-ben vagy 1690-ben állították össze s azon Méhes Gáspárnak sem a Balázs nevű bátyja, sem István öccse nem szerepel. Balázs ugyanis nőtlen ember volt, István pedig már 1690-ben nem élt, csak özvegye apró gyermekeivel Dercsikán. Néhai édes Atyám hagyatékából kezeim között van egy másik Temesközy leszármazás, mely valószínűleg az Esterházy—Fekete—Balogh pernek volt a melléklete, ez bizonyos eltéréseket mutat az előbbitől. Eszerint ugyanis Temesközy Istvánnak két felesége volt s az elsőül egy Kósa-leány (keresztnév nélkül) van feltüntetve s ugyanitt már Méhes István is szerepel, valamint annak János és István nevű fiai, Méhes Balázsról, a Gáspár bátyjáról azonban itt sincs említés.

Ezt a leszármazást 1750 körül állíthatták össze s így, ha részben téves adatokat tartalmaz is a Temesközy István közvetlen leszármazottaira vonatkozólag, mégis közlöm, mert az 1750 körüli leszármazásokra derít fényt. A táblázaton az első könyv II. és III. leszármazásaival való összefüggést külön feltüntettem.

Temesközi István

1 : Kósa leány
2 : Sárközi Zsófia

1) Panna : Márfi János		Kata : Bucsuházi István		2) Zsófia : Mézes Tamás		Magocs (Magda) : Méhes István		Kata : Csiba Márton		Erzse : Takács István		Miklós		Bálint † korán											
István pozsonyi kanonok		leány ki előbb Csukásné majd Kajdacsi Józsefné		Jutka : Olgvai György		Erzse : Pöte Péter		Magocs 1 : Miklós Péter 2 : Rósa Lőrinc		Ferenc, József, István,		Rozália : Kamocsai András		Ilona : Hamar János											
József,		István, Zsuzska		András, és Ilona		Marinka, Marinka,		Éva		Zsófia : Oross Márton		Erzse : Bogyai Imre		Jutka : Radics Márton											
János,		Péter,		István,		Marinka,		Éva		Erzse : Kondé István		Kata : Fekete Márton		Zsófia : Páll Ádám		Marinka : Kerekes György		Jutka : György							
István, Péter, Mihály,		János,		Erzse : Molnár Márton		Kata : Turi Márton		Jutka : Szigethi György		Zsuzska : Ollé György		Ádám, †		Imre, †		György, †		Gáspár : Takács Judit		Zsófia : Nagy Ferenc		Jutka 1 : Bodó . . . 2 : Alló Tamás Borsán		István János, István	
Márton,		Ferenc,		János,		Jutka		Ádám, †		István, †		György, †		Imre, †		Zsiga, †		Balázs *1707		2. Jutka : Bakó János		I. : I. k. II. nemzedékrendjén.		I. : I. k. II. nemzedékrendjén.	
Gáspár		Ádám, János, Kata		Péter I. : I. könyv III. nemzedékrend.		I. : I. k. III. nemz. rend.		I. : I. k. III. nemz. rend.		Erzsébet : Takács András		Gergely impetráns Lidértejeden		Erzse : Német György		István		György : Légrády József		István		Éva : Godány Ferenc		Julianna : Petőcz	

Végh
de Nyék
I. 38. o.

Végh Miklós csallóköznyéki birtokos bátyám volt szíves családi feljegyzések és a várkonyi anyakönyv adatai alapján a jelenleg is Csallóköznyéken lakó és birtokos Végh-családbeliek leszármazását velem közölni. Végh Miklós leszármazását első könyvem 39. oldalán már közöltem ugyan, a bővebb adatokkal kiegészített leszármazást ezúttal mutatom be. A következőkben közölt leszármazásokat a g) tételig mind Végh Miklós bátyám volt szíves rendelkezésemre bocsátani.

Leszármazás a következő oldalon.

b)

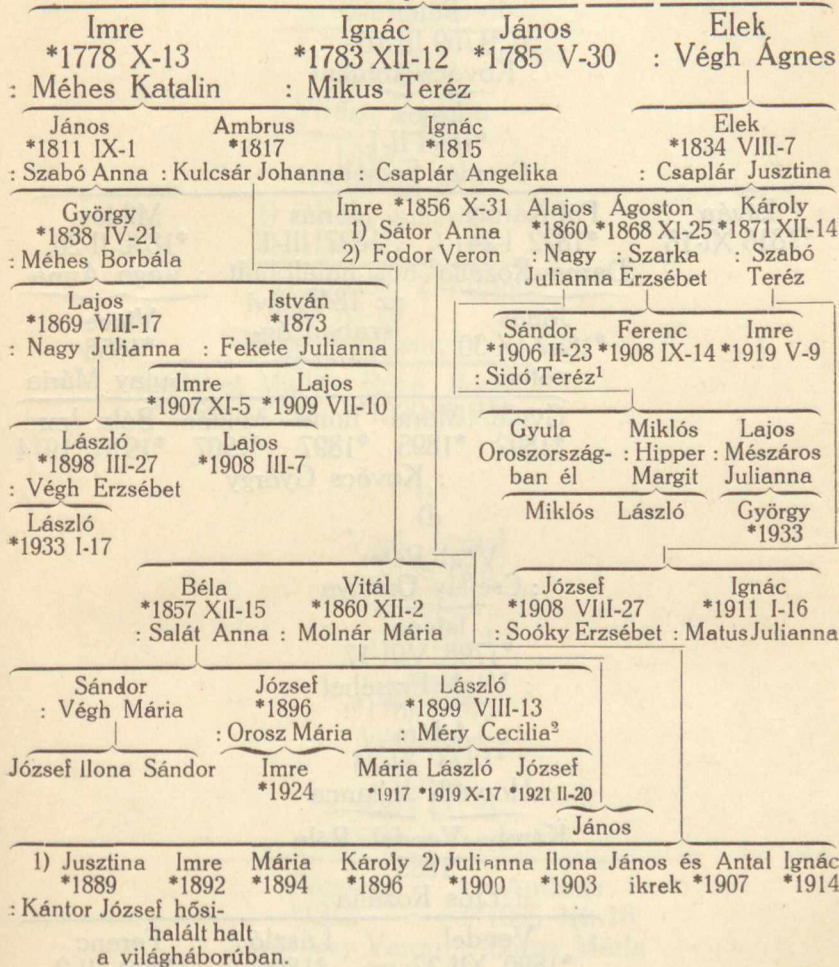
Végh Imre *1709 körül

: Szabó Erzsébet

Imre

*1743 II-12

: Csaplár Éva

¹ A Sidó-család levéltára Kenessey Pongrácz ny. veszprémmegyei főispánnál van.

² A Méry-név alighanem elrontott alakja a Mérey névnek. E család a XVII. században sűrűn szerepel a Csallóköz birtokosai között.

c)

Végh András 1724-ben még él, említve a XI. oklevélben.

: Nagy Judith

Gergely

*1703 II-23

: Fodor Katalin

Péter

*1759 III-16

: Kovács Katalin

Lajos

*1804 II-1

: Csaplár Erzsébet

István
*1816 XI-18Pál-Károly
*1822 I-24Jónás
*1827 III-1Miklós
*1830 II-26: Darnay Rozália¹ hős halált halt : Végh AnnaJónás
*1857 IX-30
nőtlenaz 1848. évi
szabadság-
harcbanVince
*1856

: Gutay Mária

Gyula
*1892Mária
*1895Ilona
*1897Miklós
*1907Béla
*1910Imre
*1914

: Kovács György

d)

Végh Péter

: Cséffay Orsolya

István

*1798 VIII-17

: Végh Erzsébet

Ádám

*1823 XI-24

: Horváth Julianna

Károly Vendel Béla

*1855

: Erős Rozália

Vendel
*1890 XII-27László
*1896Ferenc
*1902 III-2

: Ambrus Karolina hős halált : Nagy Etel

Ottília Karolina Tibor
*1923 *1927 *1930 XI-2hálta világ-
háborúbanDezső
*1929 VI-18¹ A család a mosonmegyei Darnóról származik. Régi nemesek.

e)

Végh Ferenc
: Végh Julianna

Albert
*1787 I-7

: Szabó Erzsébet

Ferenc András
*1822 VII-3

: Virágh Rozália

István
*1862 VIII 20

1) : Nagy Julianna

2) : Darnay Anna

1) Miklós 2) Rudolf
*1893 XI-26

: Nagy Apollónia

Erzsébet Miklós Róza Ilona
*1923 *1927 *1929 *1931

f)

Végh József
: Vida Éva

Gergely
*1768 III-11

László
*1789 IX-15

: Végh Eszter

János
*1817 IX-10

: Szabó Teréz

Péter Ambrus
*1849 *1855 XII-16

: Aranyossy Veron : Boros Mária

Károly
*1883

: Marsovszky Mária

József Mária Károly Jolán Margit
*1909 *1915 *1920 *1923 *1928

g)

Végh András

1765-ben él, 70 éves

: Kósa Magdolna, ki akkor 60 éves,
(l. a közölt okmányok 98. tételét.)

Feljegyzésre méltónak tartom, hogy Végh Miklós csallóköznyéki birtokos tulajdonában van jelenleg Bonfiniusnak, Mátyás király történetírójának Bazelben 1568-ban nyomtatott történelmi munkájából egy példány. E könyv megírásába Mátyás király rendelkezése alapján Bonfinius az 1487. év folyamán kezdett bele, de azzal a munka nagy terjedelme miatt csak Mátyás királyunk halála után hat évvel, 1496-ban készült el. A könyv 923 oldal s magában foglalja Magyarország történetét a legrégebb időktől 1495-ig. A Végh Miklós birtokában lévő e könyv címlapján feljegyzések vannak arról, hogy az az idők folyamán kinek a tulajdona volt.

A Nyéki Végh-család a Szilasi Pázmány-családdal is rokonságba került a következőképpen: Végh Tamás nyéki nemes 1811 VI-30-án nemes Pázmány Rebekát vette nőül Szilasról, 1824 II-23-án pedig ns. Pázmán Vendel szilasi lakos vette nőül Végh Sándor volt nyéki lakos árváját: Borbálát. Ezeket az anyakönyvi adatokat Szilasi Pázmány Zoltán családi munkájának III. kötete tartalmazza.

h)

A Nyéki Végh-családból való származását a Nagylégen lakó Végh Mihály és a Szászton lakó Végh János igazolta 1830-ban. Pozsony vármegye közgyűlésének erről szóló tanusítványa 1830 év Szent István havának 21. napján kelt s másolata tulajdonomban van.

A Végh-család ez ágából származó utódok Végh János dr. és Végh Károly testvérek, kik mindketten postaigazgatók Budapesten. A vármegyei tanusítvány adatai és Végh Károly közlése szerint a leszármazás a következő:

idb. Végh András
Nyéken él

ifj. András * Nyéken, 1755-ben Szászton él, majd Nagylégen	József Nyéken József Imre

József * 1735 körül	Mihály * Szászton 1750 Nagylégen bérlő
János * 1760 Szászton, honnan Hidaskürtre költözött	Imre Gáspár Ignác Péter Mihály Ferenc István
Ferenc * 1800 Hidaskürt : Cservenka Erzsébet	Antal
József * 1826 XI-12 Hidaskürt : Lukovich Julia házasság: 1848 II-28	
Károly * 1858 IX-28 Hidaskürt : Szabó Mária	

János * 1885 VII-15 postaigazgató Bpest : Kretter Mária Márta	Károly * 1887 V-24 postaigazgató Bpest : Horarik Matild

i)

A Nyéki Végh-család egy ága az 1755-ös években Nógrád megyébe szakadt, amint ezt Nagy Iván is megemlíti „Magyarország családai“ című műve XII. kötetének 120 lapján.

Ennek az ágnak leszármazását Záborszky Árpád váci tanár rokonom adatai alapján az alábbiakban közlöm. Záborszky Árpád édesanyja ugyanis a Nyéki Végh család tagja volt (lásd az I. könyv 82. lapján). A család néhány tagja még ma is él s a Nógrádmegyei Szalmatercs és Megyer községekben gazdálkodnak.

Végh
 1755 körül Cs.-nyékről Szalmatercsre költözik
 : Sipeki Balás Mária

János		Ferenc	
birtokos Szalmatercsen		: Ghéczy Rozália	
: Siraky Teréz			
Mihály	János	Julia	Mária
Tiszaroffon	: Szilassy	: Végh István	: Gyürky Gusztáv
gazdatiszt	Matild	Ferenc Amália Julia	
† 1868			
: Petróczy			
Rozália			
Amália		Bertalan	
* 1863 † 1931		: Pöstényi Vilma	
: Záborszky Gyula		Zoltán Katalin Vilmos	
* 1855 † 1907			
Záborszky Árpád ¹			
* 1882			
: Boronkai és Nezettei			
Boronkay Anna			
Judit			
* 1934			

j)

A Végh-család egy másik ága Szilason (Csallóköz) birtokos, ez az ág azonban református. A pozsonymegyei Nyék községből a vallási üldözések idejében vagyona hátrahagyásával menekült ugyanis a református hitre áttért Végh István, ki az ekecsi és apácaszakállasi nádasokban bujdosott egyideig, majd a vagyon nélküli utódok Apácaszakállason az Esterházy-család jobbágyai lettek s mint ilyenek 1716-ban armálissal nemesítették. 1789-ben négy curiát vesznek br. Amade Tádétól 6400 Rhen. forintért. (L. az erre vonatkozó részt Szilasi Pázmány Zoltán: Családi regeszták című munkájának III. kötetében.)

Az eredeti címeres levelet Végh Béla pénzügyi tisztviselő, jogszigorló, szekszárdi lakos őrzi s részemre megtekintés végett megküldte. Az oklevél nagyon rossz állapotban van s az abban foglaltak szerint Vég Péter „ex ignobile statu“ emeltetett nemességre. A címer leírása: a pajzs alján zöld mező, a pajzs ezüst színű folyammal kettészelve, a pajzs jobb, piros színű felében felfelé kúszó fekete kigyó három buzakalászt tart a

¹ Testvéreit l. I. könyv 82. lapján.

szájában, a pajzs bal, kékszínű felében a folyam felső szélének közepén gém (daru) áll és a csőrében halat tart. A pajzs feletti sisakon korona, melyből kinövőleg a pajzsbeli állatok látszanak. A nemességre Vég Pétert Illésházy Miklós comes ajánlotta (a nemességkérő levél is Végh Béla birtokában van) s a nemeslevelet Comes Nicolaus Illésházy és Julius Hunyady írták alá. E család megkülönböztetésül a „szilasi“ előnevet használja. Cimeres nemesi levelének leírása a Királyi Könyvek XXXI. kötetében a 187. oldalon található.

k)

A családi hagyományok szerint a Nyéki Végh-családnak szintén egy elszármazott s reformátussá lett ágából való az a Végh Mihály és Tamás, akik 1663 január 23-án nyertek címeres nemes levelet. A címer leírása: az égszínkék katonai pajzs zöld mezején egy vörös ruhába öltözött katona áll, fején menyétsüveggel, melybe hármassastoll van beleszurva, jobbában felfelé emelt szablyát tart s azzal egy török fő van átszúrva. A pajzson levő katonai sisakon korona van, amelyből kinövően a pajzsbeli katona látszik. A takarók sárga-kék és fehér-vörös színezésűek.

A család jelenleg szereplő tagjai: dr. Végh József ügyvéd, földbirtokos, tvhatósági bizottsági tag Tiszafüreden; Végh Mihály volt pénzügyi ügyv. igazgató, laptulajdonos-szerkesztő s ennek fia Végh Jenő okl. közigazda, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének h. titkára, a budapesti kereskedelmi akadémia előadó-tanára Budapesten, akinek tulajdonában van a fent leírt eredeti címeres nemeslevél. Leszármazás családi közlés szerint a következő:

1)

A túloldalon szereplő s 1795-ben született V. János legidősebb testvére volt István, ennek fia István, ennek fia János, ennek fia András († 1886 Tfüred), ennek fia András (* Tfüred 1846 IX-29, † 1911), felesége Szép Mária, fiuk a fentemlített V. József (*1879 II-21), kinek felesége Szekeres Katalin (*Egyek 1892 XII-19); gyermekeik: László *1911 III-22, Katalin *1912 VII-4, József *1914 VI-22, András *1916 X-13, János *1918 VI-22.

2)

Végh Tamás
1663 impetrator

János
Tiszafüred
: Herpay Erzsébet
ház. 1674

János

János
† Tiszafüred 1795 II-17
: Szentpétery Erzsébet

Mihály
† Tizsaszentimre 1828 VII-10
: Pap Judit

József
* 1802 X-24 Tizsaszentimrén
† 1861 X-16 Tizsaszentimrén
1): Tóth Sára † 1845 II-12
2): Szabó Katalin † 1891 II-21

2)-tól Mihály
* 1846 IX-29 Tizsaszentimre
† 1884 IV-23 Tizsaszentimre
: B. Tóth Mária
* 1853 I-18 † 1913 II-6

Mihály
* 1876 VIII-5 Tizsaszentimre
: Botos, másként Boltos Aranka
ház.: 1903 VII-11

Jenő Lenke Aranka Piroska
* 1904 X-10

1)

Teljes biztossággal nem állapítható meg, de valószínű, hogy az a Végh alias Frölich család, amelynek 1710 IV-28-áról keltezett címeres nemes levele a Királyi könyvek XXVIII. kötetében a 370. oldalon olvasható, szintén a Nyéki Végh-család egy elszakadt ágából való. Erre abból lehet következtetni, hogy a Nyéki Végh-család is említetik német elferdítéssel (I. II. Mátyás 1609 évi nemességmegerősítése) Frölich néven. E címeres nemes levél eredetije Budapest székesfőváros levéltárában őrzetik. (Lásd: a felsorolt okmányok 178. tételét.)

Nagy
de Nyék
I. 39. o.

A családra vonatkozó s az alább közölt leszármazásokat szintén Végh Miklós csallóköznyéki birtokos bocsátotta rendelkezésemre.

a)

Nagy Máté
1699-ben él, 1724-ben említve (l. XI. oklevél)

: Barthalos Dorottya

Pál (1690 ?)

Pál

* 1730

József

* 1756

: Álló Erzsébet

József Béla Gábor
* 1781 II-4 * 1782 XII-16 * 1788 III-17

: Csaplár Anna

Miklós * 1810 IX-19 : Matus Veronika	Lőrinc * 1813 III-2 : Méhes Julianna	Gábor * 1815 III-26 : Godány Mária Lajos Rezső szolgabíró	András * 1821 X-22 : András Sándor	József * 1824 VI-6 : Németh Victoria

Ágoston-József * 1857 III-16 : Kósa Antónia	Agoston * 1841 XII-7 : Méhes Teréz	Károly * 1841 II-9	Lőrinc * 1858 III-19 : Cséfalvay Etel	György * 1851 IV-13 : Bognár Verón.

Teréz * 1889 : Simon István	Erzsébet * 1893 : Domon- kos K.	Lőrinc * 1900 VI-15 : Kiss Erzsébet	Etel * 1903 : Bartal István	Géza * 1905	Karolina * 1909 : Csicsay Jenő

Géza * 1880 I-4 : Kukucs Alojzia	Gábor * 1884 XII-17 1): Bénes Borbála 2): Fekete Mária

Miklós * 1913 II-17	Irén * 1916	István * 1918 VIII-16	Mária * 1918	Jusztina * 1910	Gábor * 1913 V-14	Imre * 1915 VI-6	Agoston * 1918 IV-27	Jolán * 1919	Antal * 1922 X-22

b)

Nagy Gáspár
: Seregély Judit

Benedek Pál
* 1700 VIII-1 * 1708 II-4
: Erős Mária

Pál
* 1738
: Ocsák (Ba-
csák ?)

Magdolna

József
* 1766 IV-6

: Horváth Erzsébet

János József
* 1786 VI-5 * 1789 X-11

: Kosár Julianna

István
* 1815 XII-22

: Végh Apollónia

Imre * 1848 IV-25 : Kósa Julianna	Ignác * 1851 VIII-26 : Földes Jozefa	Gáspár * 1857 I-6 Stomfán lakik, ott nősült	Jónás-Alajos * 1859 VII-12 : Schwicker Teréz
	Ignác * 1895 III-20 : Kósa Julianna	Gáspár Rudolf	Lőrinc
	János * 1936		

c)

Nagy Ferenc
 : Antal Katalin
 István
 * 1706 VIII-8
 : Gaál Katalin

Ferenc Béla István
 * 1737 IX-4 * 1746 VIII-16 * 1756 VII-15
 : Horváth Éva

Antal Máté Ferenc Pál János Ágoston
 * 1770 II-3 * 1772 IV-28 * 1779 VIII-25 * 1781 I-4 * 1786 I-16 * 1789 IV-14
 : Alló Katalin

Albert-István Vendel
 * 1796 XII-28 * 1807 III-28
 : Csiba Mária
 Vendel
 * 1835
 : Méhes Anna

László Vendel Zsigmond Rudolf Miklós József
 * 1872 * 1888 III-18
 : Bittera : Koller
 Julianna Gizella

Árpád Miklós Vilmos
 * 1924 II-20 * 1926 XI-15 * 1932 IX-28

Kósa
de Nyék

Az e családra vonatkozó leszármazási adatokat is Végh Miklós csallóköznyéki földbirtokos volt szíves rendelkezésemre bocsátani. Az itt közölt leszármazás az 1660 körül született Kósa Gáspár fiúgyermekének utódait foglalja magában. A család egy ága a Zeke nevet vette fel, egy másik ága a Nyéky nevet is használta (Kósa aliter Nyéky, lásd az Országos levéltár, Post advocatos F. 110 nr. 30, 81. oldal).

A Kósa család egy tagja (Benedek ?) Antiquarii Collectanea cím alatt írt egy munkát, mely kéziratban a pozsonyi Szent Ferenc rend tartományi levéltárában őriztetik Pozsonyban. A budapesti tudományegyetem könyvtárának kéziratai között található továbbá Kósa Benedeknek két műve és pedig az A. Theologia csoport 169. tétele alatt: Királyok 4. könyvének 25. része. Censurai példány, Nagyszombat a Jézus társasága akad. colleg. böttüi által 1773: Manuscripta neoaquistica supplementa ad I-am Partem Tomi II-i G.: Historia universalis et historica 221. tétel.

a)

Lásd a 144. o. után következő mellékletet.

b)

Kósa Ignác
: Végh Teréz

Jónás
*1838 II-15
: Godány Teréz

Vince *1873 I-19 hősi halált haltavilág- háborúban	Gyula János *1875 X-21 : Méhes Borbála

László István Boldizsár Gyula József Ferenc Mária Teréz
: Patassy : Csaplár
Julianna Julianna

c)

Kósa György
*1663 körül
: Végh Karolin

Lőrinc
*1710 XI-15
: Bíró Éva
László
*1753 II-20

d)

Az Országos levéltár Nádori adományok gyűjteményének 2. tomus 449. oldalán szószerint foglaltatik az az 1629 IV-10-én kelt nádori adománylevél, mely szerint Nyéki Kossa Máté, Lőrinc és János, Csattajedi Orle Péter és Szöchény Péter bizonyos gutakarcsai birtokokra adományt nyertek. Nyéki Kossa János, Lőrinc és Máté ősei ezen adománylevél szerint a következők:

Nyéki Kossa Pál
András
Gáspár György
: Gutakarcsai
Bartal Anna
János Lőrinc Máté
nádori titkár, él 1629-ben él 1629-ben
a királyi tábla
ülnöke
él 1629-ben

Kossa György feleségének: Bartal Annának az adománylevél szerint B. András volt az apja, aki B. György fia volt. Nyéki Kossa Pál a fenti leszármazás szerint kb. 1500 körül születhetett, amikor a Nyék-törzs külön vezetéknevei már kialakultak.

e)

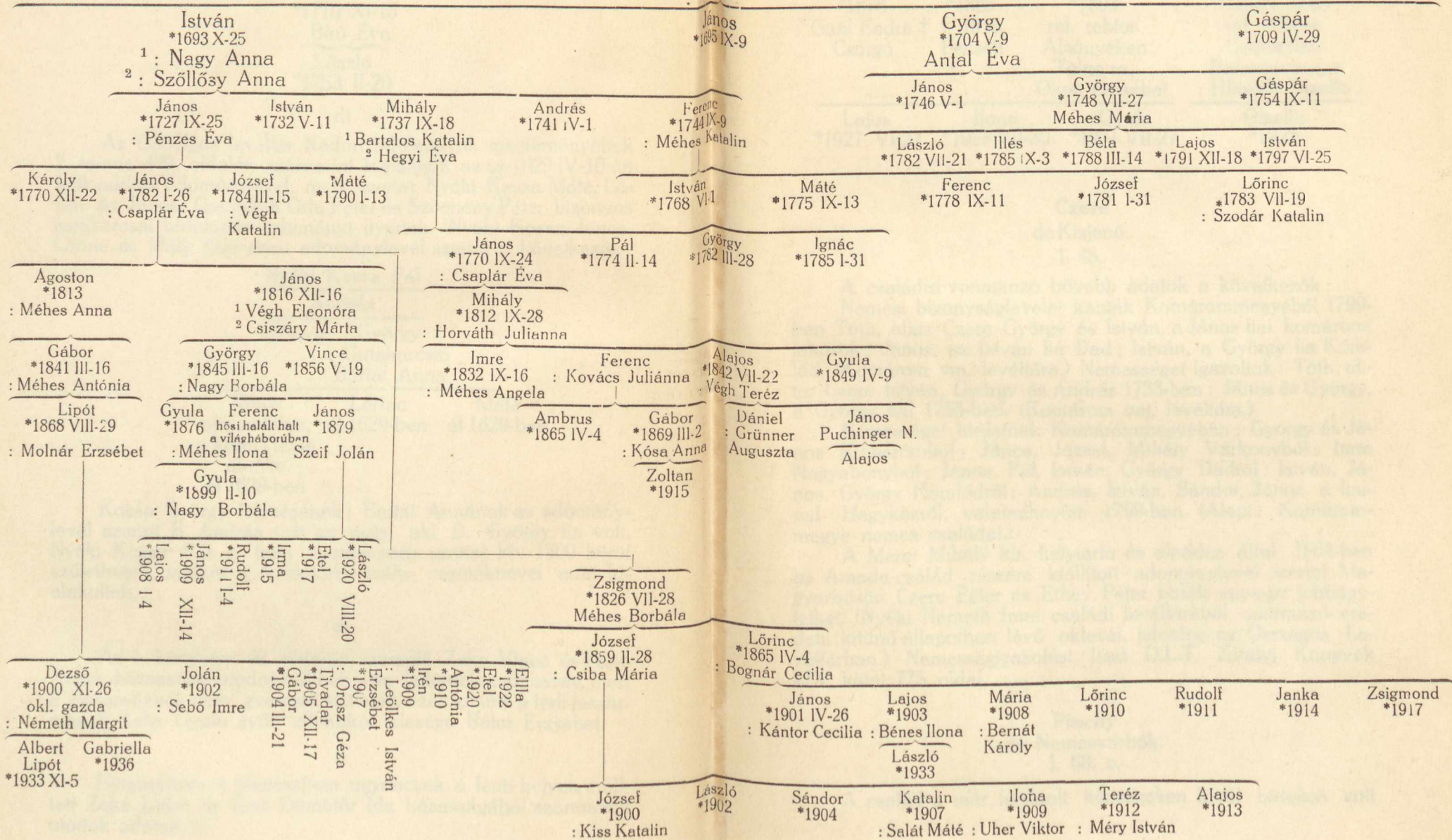
Az I. könyvem 42. oldalán szereplő Zeke Vince és Papp Eszter házassága utódnélkülinek van feltüntetve. Ez téves, mert a házasságból négy gyermek született, ezek között a férfi leszármazott Zeke Gyula győri táblabíró, felesége Bátor Erzsébet.

f)

Helyesbítem s kiegészítem ugyancsak a fenti helyen említett Zeke Lajos és Ényi Dömötör Ida házasságából származott utódok adatait is.

a)

Kósa Gáspár
 *1660 körül, 1724-ben említve a X. számú oklevélben, 1730-ban még él.
 : Kisleghy Zsófia

Nyéki Zeke Lajos
1844—1913
ref. lelkész Siklóson
: Ényi Dömötör Ida

Vilma *1878 : Gaál Endre † Csurgó	Ida *1885 † 1918 Pécsett	Lajos *1893 ref. rektor Alsónyéken Tolna m. : Okos Erzsébet	Gyula *Siklós 1895 ref. lelkész Gyöngyfán Baranyamegye : Hilberth Gizella
Lajos *1927 VI-22	Ilona *1928 VII-30	Gyula *1931 VII-27	Gizella *1927

Czere
de Kisjenő.
I. 48.

A családra vonatkozó bővebb adatok a következők :
Nemesi biznyságlevelet kaptak Komárommegyéből 1799-ben Tóth, alias Czere György és István, a János fiai komáromi lakosok ; János, az István fia Dad ; István, a György fia Kömlőd. (Komárom vm. levéltára.) Nemességet igazoltak : Tóth aliter Czere István, György és András 1733-ban ; János és György, a György fiai 1755-ben. (Komárom vm. levéltára.)

Nemességet hirdetnek Komárommegyében : György és János Komáromból ; János, József, Mihály Várkonyból ; Imre Nagyabonyból ; János, Pál, István, György Dadról ; István, János, György Kömlődről ; András, István, Sándor, János a fiaival Hegyközről, valamennyien 1799-ben. (Alapi : Komárommegye nemes csalá dai.)

A Mérei Mihály kir. helytartó és alnádor által 1564-ben az Amade-család részére kiállított adománylevel szerint Magyarbősön Czere Péter és Ethey Péter birtak egy-egy jobbágytelket. (Nyéki Németh Imre családi levéltárából származó eredeti, kitűnő állapotban lévő oklevél, jelenleg az Országos Levéltárban.) Nemességigazolást lásd O.L.T. Királyi Könyvek LIX. kötet 775. oldal.

Plachy
de Nemesvarbók.
I. 68. o.

A család a már felsorolt községeken kívül birtokos volt

s nemesi curiát birt 1820 körül Felsőfegyverneken és Kisköröskényben, 1850 körül Felsőszelényben, amely később Schäuuffelen birtok, 1830 körül Terbegecen, amely később a Würtzler-féle birtok egy része volt.

Kiválóbb tagjai a családnak: Plachy András *1755 Nemesvárlakon, 1804-ben ev. lelkész Vágújhelyen s elhalt ugyanott 1810-ben. Számos egyházi munkát és költeményt írt latin és tót nyelven.

Plachy Lajos az 1848-as szabadságharc előtt és alatt Korpona polgármestere, nemzetőr-százados, Korpona követe a debreceni országgyűlésen s hazafias magatartása miatt az elnyomatás korszakában fogságot szenvedett.

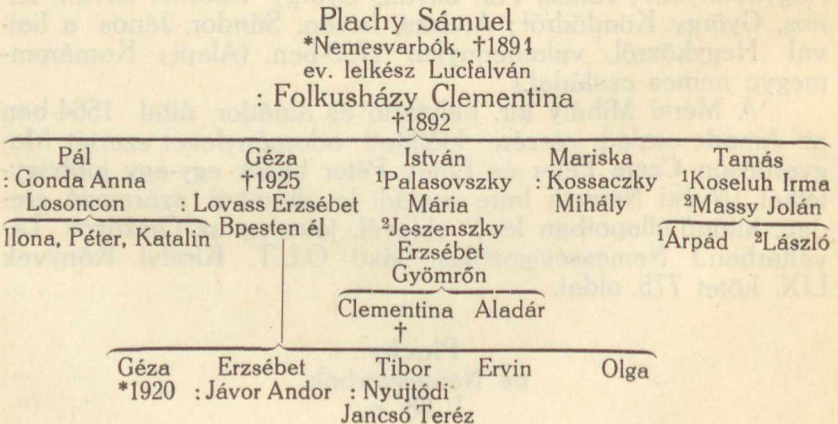
Plachy Gyula Korpona polgármestere 1898-ban.

Plachy Mihály felesége 1721 körül Palásthy Ilona, kinek szülei Palásthy András és Sembery Ilona voltak s leányuk részére 1728-ban Drénón és Rakoncán jobbágyokat, Korponán szőlőt hagynak.

Plachy József felesége 1810 körül Bohunka Anna és Plachy Márton felesége 1750 körül Szegesdy Erzse Terbegeczről.

A fentemlített Plachy Mihály és Palásthy Ilona utódai: P. László, ennek fia pedig Ferenc, ki apjával s a Veress, Vachott és Kardos családokkal együtt pert indít Palásthy Ferenc örökösei, a négy Nedeczky-testvér ellen birtoklási ügyben.

Plachy Ferenc 1811-ben Hontvármegye II., 1821-ben I. alispánja. Plachy Sámuel az 1809-ben felkelt nemesi sereg alhadnagya Hontvármegyében. Plachy Gyula 1914-ben Nagykárolyban pénzügyigazgató. A család egyik tagja: Plachy Tibor jelenleg szolgabíró Gödöllőn, leszármazása a következő:

Bende
de Hodos
I. 78—79. o.

E család I. leszármazási táblája egy téves bejegyzést tartalmaz, amelyet Nógrád vármegye levéltárának adatai alapján (1804—935 jkvi szám, 1816—2126 jkvi szám és Nobilitaria IV. 5.) a következőkben helyesbíték.

Bende György

*1750 ; 1804-ben nemességet igazol Nógrádmegyében
: Tartsányi Zsuzsanna

György	Zsuzsanna	István	Mihály	Sámuel
ikrek *1787 IV-6 Födemes nemességet igazol 1816-ban (VIII-27) Nógrádmegyében : Haffner Erzsébet Péterváradon élnek				
*1816 †1901 : Záborszky Apollónia *1820 †1886 földbirtokos Kőkesziben L. I. könyv X. táblázat	Katalin Benkó N. Benkó Anna : Kovachich Gyula árvaszéki ülnök Ujvidéken			

Egyéb adatok : Bende Anna 1699-ben annak a Lossonczy Andrásnak a felesége, aki Nógrádmegye alispánja volt ; Bende Miklós 160-ból, Bende János 1686-ból említetnek Palásthy Pál „Palásthyak“ című munkájában a II. kötet 339. és III. k. 25. oldalán.

A Bende családra vonatkozólag adatok találhatóak Poszony megye levéltárában : 1630-ból Acta antiqua judicialia 389 sz. alatt ; 1631-ből Acta antiqua judicialia 255 ; 1636-ból Acta antiqua judicialia 724 ; 1641-ből Acta antiqua judicialia 634 ; 1641-ből Acta antiqua jud. 663 ; 1670 A. a. jud. 5854 ; 1702 IX-25 In libros non relata 55 ; 1720-ból Naszvady Mihály szolgabíró iratai 7541 ; 1721-ből Somogyi Mátyás szb. iratai 388 ; 1725-ből In libros non relata 187 ; 1745-ből Késmárky György szb. iratai 4725 ; 1749-ből Balogh László szb. iratai 2795 ; 1746-ből Késmárky György szb. iratai 7437 ; 1769-ből Csiba Mihály szb. iratai 7747 ; 1772-ből Orosz István szb. iratai

7854; 1774-ből Arady Ferenc szb. iratai 6476, ez nemesség iránt való vizsgálat; 1777-ből Orosz István szb. iratai 7911; 1784-ből O.L.T. be nem fejezett táblai perek nr. 79. — Nógrád-vármegye levéltárában: 1780—443 jkvi szám alatt: Bende András beiratik a nógrádi nemesek közé; 1804—935 jkvi szám alatt B. András és György hontmegyei bizonyáglevelél és köztudomás alapján kap igazolást; 1816—2126 jkvi szám alatt B. György fia György Bars megyébe költözik s az 1804 évi igazolásra hivatkozva kér és kap nemesi bizonyáglevelet, Processus terminati XVIII. 1745—800 sz. alatt Bende János nógrádmegyei szolgabíró hitelesítő aláírása és címerpecsétje 1697-ből a Balassa contra Török perben; Nobilitaria IV. 5. alatt iratok Bende György 1816. évi nemesi igazolásához.

Pajor
de Tótlipcse
I. 83. o.

A család kiválóbb tagjai: P. István *1821 Ipolynyék, †1899 Bgyarmaton, ügyvéd, kir. tanácsos, 1867-ben Nógrádmegye tiszti ügyésze, majd árvaszéki elnök, birtokos Kiscsalomján. Irodalmi munkásságot fejtett ki Csalomjai álnéven. Munkái: Költemények Bgyarmat 1859; Áldozatok, imák Witscheltől, fordítás Bgyarmat 1859; Vázlatos jegyzetek a magyar nyelv és helyesírás körül, Pest 1860; Quintus Horatius Flaccus epistolai, fordítás, Bgyarmat 1877; Horác levele a Pisó fivérekhez (De arte poetica) fordítás, Bgyarmat 1881; Neologia és orthologia, Bgyarmat 1883; Cinna vagy Augustus kegyelme, tragödia 5 felv., fordítás Corneille után, Bpest 1886; Válasz Brassai röpiratára gróf Csáky Albin ellen, Bgyarmat 1891; Emlékek és rajzok az 1848 előtti jóvilágból, Bgyarmat 1897; Tarka bokréta, költemények Bgyarmat 1898.

Pajor Gáspár pestmegyei orvostudor a Ludovicára 10.000 frt-ot, Pajor Sándor Temes-megyei birtokos 100 forintot, Pajor Gáspár ugyancsak Temes-megyei birtokos 200 forintot adott. (Felsorolva az 1812: II. tc.-ben.) Pajor Mátyás kőkeszi-i (Hontmegye) birtokos zene- és dalszerző volt, ma is ismert szép dala a „Nem hallottam soha ily bús harangszót“ kezdetű dal.

Címer: A csücsköstalpú pajzs kék udvarában zöld térben fehér lovon ülő, vörös mezű, sárgacsizmás, vörös kalpagos fiatal magyar vitéz, jobbában egy hadi botot (sceptrum militare), balkezében a ló gyeplőjét tartja. A pajzs feletti sisak koronájából ezüst egyszarvú emelkedik ki, szájában zöld borostyán-koszorúval. Takarók: jobbról aranykék, balról ezüst-vörös.

Vörösmarty

I. 87. o.

A család történetét 1934-ben ketten irták meg és pedig előbb Dormuth Árpád reáliskolai tanár, a Fehérmegyei és Székesfehérvári Múzeumegyesület titkára „A Vörösmarty család multja Fehérmegyében és Székesfehérvárott a XVIII. és XIX. században“ cím alatt egy 27 oldalas 8° füzetben és Schneider Miklós, Fejérvármegye főlevéltárosa „A Vörösmarty család multja“ címmel egy 86 oldalas 8° könyvben. Ugyancsak 1934-ben jelent meg utóbb nevezettnek „Fejérvármegye nemesi összeírásai (1754, 1809, 1818—21, 1829 évekből)“ cím alatt kiadott gyűjteményes munkája két kötetben. A két előbbi munka a Vörösmarty-család történetével részletesen foglalkozik, az utóbbi munkában pedig benne foglaltatnak a család összes azon tagjai, akik a hivatkozott évi nemesi összeírásban szerepeltek s így e család leszármazása és története majdnem teljesen hiánytalanul meg lévén írva, ehelyütt a Vörösmartyakra vonatkozó adatokkal foglalkozni szükségesnek nem láttam, csupán annyit jegyzek meg, hogy a Schneider Miklós által levéltári adatok alapján nyújtott családi leszármazás megegyezik a könyvben hozott leszármazással.

A tuloldaliakból látható, hogy a Hodossy családot a Dolinai Buócz családdal összeházasodások alapján közeli rokoni kötelékek fűzik össze. Hont megyének egy darab múltja elevenedik fel a Buócz család leszármazásaiból is s ezért ezt a következőkben közlöm.

II.

Dolinai Buócz Imre
Hontmegye alispánja
: Matulay Julia

Terézia †1840 : Hodossy Lajos-Sándor *1804 IX-24 I. az előbbi leszármazást	** Kálmán alispán, később : táblabíró Pesten Paláston birtokos : Buócz Petronella	Emilia : Szabó Antal Sirak	Dénes †1873	László †1873	
	Lajos nőtlen †Sirak	Ilona hajadon †Sirak	Gizella : Zmeskall József palásti birtokos		
		Melani : Kovács Géza	Olga : Kakassy Ödön		Sári

III.

Buócz Lajos
: Nedeczky N.
Bátorfalu

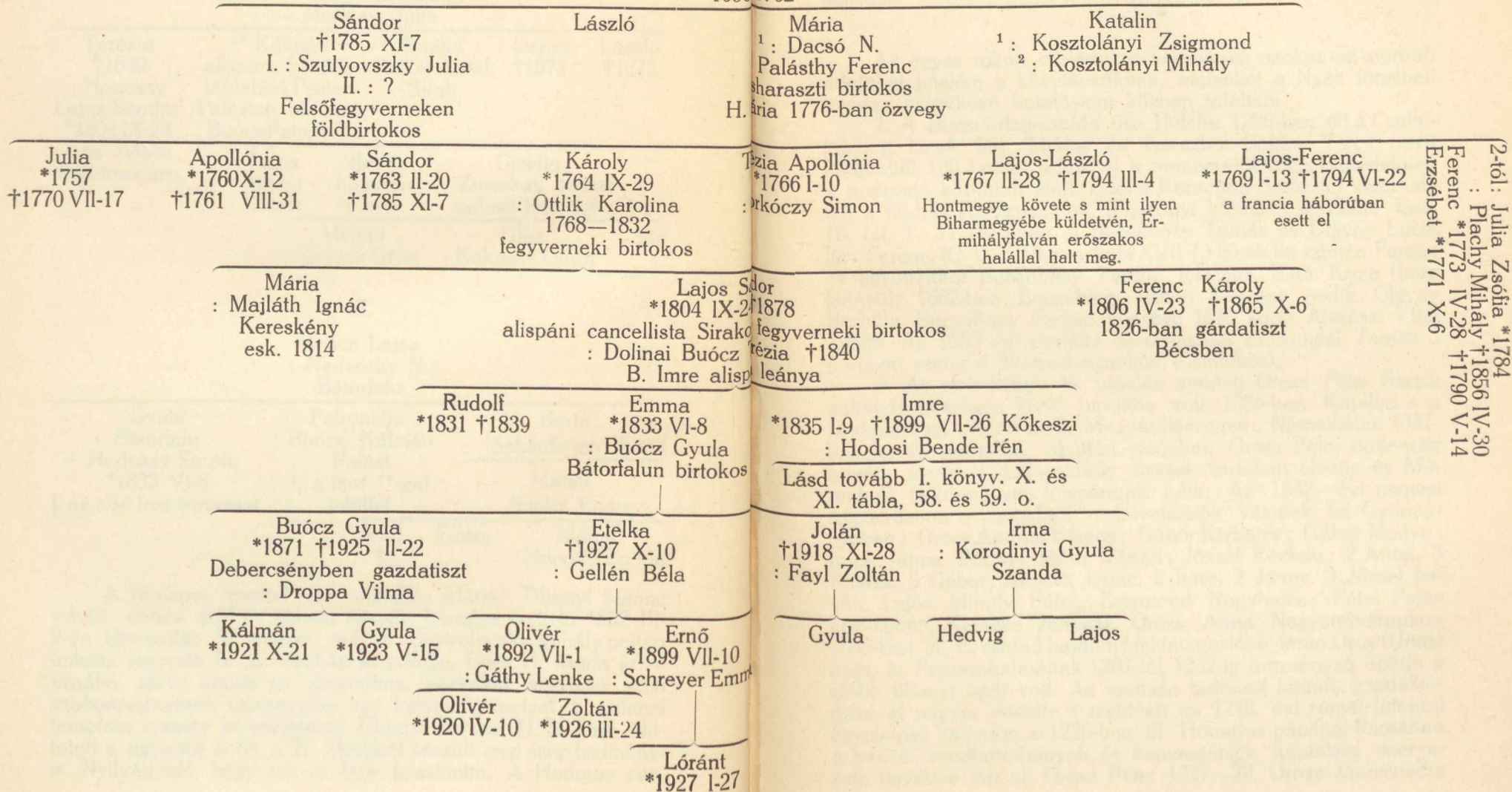
Gyula Bátorfalu : Hodossy Emma *1833 VI-8 I. az első leszármazást	Petronella : Buócz Kálmán Palást I. a fent **-gal jelöltet	Berta : Schäuuffelen Adolf Margit : Soóky Endre		
	Jenő †	Endre	Margit : Horváth Zoltán	

A Hodossy család egy nőtagja: Mária, Tihanyi Ferenc v.b.t.t., temesi gróf és temesi főispán felesége volt, ki 1832 III-9-én házassága 13. évében halt el. Osztroluczky Mihály poltári lelkész jegyezte be az egyház könyvébe, hogy H. Mária szíve urnába zárva annak az allegorikus, párkákat ábrázoló szép szoborcsoportnak talapzatába van helyezve, melyet a zelenei templom részére kétségtelenül Tihanyi Ferenc, H. M. férje állíttatott s ugyanitt őrzik a H. Máriáról készült igen szép festményt is. Nyilvánvaló, hogy ezt is férje készítette. A Hodossy csa-

Hossy
dedos
I. kö. 90. o.

A család teljes leszármazását az I. könyvben kellő adatok hiányában nem ott módomban közölni. Ezúttal dr. Sághy Béniné szül. Hodossy Hedvig unokanővérem bocsátotta rendelkezésemre a család leszármazásadatait Hodossy Páltól eredően, amit az alábbiakban közlök.

Hodó Pál
*1688örül
: Szulyovszky (miensis) Anna
*16901762

2-161: Julia Zsófia *1784
: Plachy Mihály †1856 IV-30
Ferenc *1773 IV-28 †1790 V-14
Erzsébet *1771 X-6

ládra vonatkozó I. leszármazási táblán szereplő Pál (*1685 körül) apja egyik testvérének lehetett leszármazója az a József, aki 1726 augusztus 1-én mutatta be nemesi levelét Nógrádmegyének. (L. Nagy Iván V. k. 126. o.; Nógrádmegye levéltára: Nobilitaria I. 57 és 1760—190. kgy. jegyzőkönyv.) A Hodossy család birtokos volt Pozsony, Borsod és Biharmegyében, valamint Nógrádmegyében is, hol 1770-ben Hodossy Józsefnek Bánkon, Nőtincsen, és Szentén volt birtoka, H. Györgynek pedig Ósárdon.

* * *

Az egyes rokon családokra vonatkozó azokat az apróbb adatokat közlöm a következőkben, melyeket a Nyék törzsbeli tagokra vonatkozó kutatásaim közben találtam.

1. A *Bucsuházy-család* őse Bulchu 1295-ben élt a Csallóközben, kinek fiai: Miklós és Karachon-Balázs Torcs nevű földjükből 100 holdat adtak el a nemzetségükbeli Benedeknek a pozsonyi káptalan előtt. Ettől a Karachon-Baláztól származtak a hódosi Karácsony-ok. (Pozsonyi káptalan levéltára fasc. 18. Lit. T. 3.) 1616-ban él Bucsuházy Tamás és Olgyay Lucia fia: Ferenc, (O. L. T. Olgyay-letét XVII-7.) kinek fia szintén Ferenc és ugyanekkor Bucsuházy Ferenc felesége Bittó Erzse (Imre leánya), 1662-ben Bucsuházy István felesége pedig Olgyay Borbála. Bucsuházy Ferenc felesége 1610 körül Alszászi Vitál Zsófia. Az 1553 évi portális összeírásban Bucsuházi Tamás 3 portával szerepel Nagyudvarnokon (Csallóköz).

2. Az első könyv 45. oldalán említett *Oross Péter* Szentmihályfa községen kívül birtokos volt 1326-ban Kajalon s a Dudvágszegi család révén Magyardiószegen; Németbélen 1337-ben királyi adomány alapján, azonban Oross Péter hűtlenség bűnébe esvén, I. Lajos király összes birtokait elvette és Morochuk Hont-megyei főispánnak adta. Az 1842. évi nemesi összeírásban a családból a következők vétettek fel Győrmegyében: Oross András Vámos; Gábor Kisbajcs; Gábor Medve; Imre, János, Bácsa; János Vének; József Révfallu; 2 Antal, 3 Balázs, 5 Gábor, Alojzio, Ignác, 2 Imre, 2 János. 3 József, István, Lajos, Mihály, Péter, Zsigmond Nagyabajcs; Péter Patas községben. Kerekes Jánosné Oross Anna Nagyudvarnokon 1655-ben él. E család hajdani legkimagaslóbb férfija Oros (Urias) apát, ki Pannonhalmának 1207-től 1242-ig kormányzó apátja s előbb tihanyi apát volt. Az apátság birtokait kitűnő gazdálkodásával nagyra növelte s résztvett az 1215. évi római lateráni egyetemes zsinaton s 1225-ben III. Honorius pápánál Rómában a bencés rendtartományok és kongregációk káptalani szervezete ügyében járt el. Oross Péter 1327—29, Oross János pedig

1346-ban Pozsonymegye alispánja, Oros Ferenc 1636-ban Pozsony-megyei szolgabíró. 1326-ban Oross Péter egy Apka nevű birtokba iktattatik be (Závodszy: Hederváry okl. t. I. 21). 1329-ben Dudvágszeg és Anja birtokába (Anjou k. okt. II. 403/404.) s ez az O. Péter Aachenbe zárandokol és a pozsonyi káptalan előtt 1332 VI-30-án végrendelezik, (felesége Helena nevű és leánya Margit.) majd 1345-ben deficiál s ennek a Péternek, dictus „Oross“ atyja Zalai György volt. (Anjou. k. okmt. III. 394.) Oross István 1691-ben a pozsonymegyei Kőre (Nádszeg) helységben és a tallósi pusztában lévő birtokát Zádory Mihálynak adja zálogba. (M. T. Ak. könyvtár okl. gyűjt. 58. doboz 16. fogás.)

3. *Temesközy* Bálint öntette részben saját költségén, a bakai templom kisebb harangját 1668-ban. (Farkas Mihály: A bakai plébánia története. Magyar Sion 1866. évfolyam 846. lap.)

4. Franciscus et Stephanus Zelen (*Szelényi*) 1439-ben Felső-Szelény birtokosai és kir. emberek. Szelényi János alispán 1676-ból, Gebhardt Pálné Szelényi Zsuzsa 1632-ből, Madách Pálné Szelényi Anna 1664-ből említve vannak Palásthy Pál „Palásthyak“ című munkájának III. k. 1., II. k. 454 és 564 oldalán. Szelényi Tamás 1634-ben Hontmegye alispánja, 1658 körül birtokos Bozókön és Bozókalsókon (Hontm.) és 1650 körül birtokos még Szelényben. Szelényi Anna férje 1654-ben Palojthay István.

5. *Csaplár* Benedek (Gáspár), az 1821 I. 3-án Dunaszerdahelyen született piarista tanár, író, az I. k. 47. oldalán tárgyalt Csaplár-családból származott. Főműve: Révai Miklós élete (négy kötet). Írói álneve Karcsanyéki G. volt.

6. Az 1874-ben elhalt *Patassy* Zsófia Markhót László felesége volt; Patassy Albert felesége 1537-ben Ilméry Erzse s 1843-ban Kisbáron birtokos Patassy József. Az 1824 évi nemesi összeírásba Balonyban felvételtek: Patassy Elek, Ferenc, Imre, József és Sándor.

7. A (Ganch) *Gancs*-család tagjai közül a Pozsony-megyei 1754/55. évi összeírásba felvételtek: Gancs István, id. és ifj. János, András, Mihály, Miklós, József, Ádám, 1840-ben a család még földesúri joggal birt Gancsházán.

8. Hébeczi Miklós fia Gábor 1342-ben a *Szudi* nevet veszi fel, 1402-ben Andreas de Zwd nádori, 1423-ban Laurentius de Zwd királyi ember (Hontmegye monografiája 67. o.)

A Szudy család töredék leszármazása : (Sarlay Soma ajnácskői földbirtokostól kapott adat.)

Szudy János †1779 előtt
: Szigyártó Erzsébet

Erzsébet : Velics István esk. 1768	János *1752	Eszter *1757	Krisztina *1758	Klára *1760	Mária *1763
Teréz : Ruttkay Pál					: Kun Lajos esk. 1779 L.: I. könyv 74. és 75. o.

A Szudy cs. nemességét 1806 IX-26-án igazolta. (Liber Regius LXI. k. 923. o.)

9. Dallos János Babunára (Bábolna) 1263-ban adományt kap, (Komárommegye monographiája) s a beiktatásnak ellentmond Biai János (Fényes: Komárommegye 160. o.) Dallos Mihály felesége 1628-ban Alszászi Vithál Magdolna.

10. Tatay Máté 1659-ben Dunaujfalun (Dunaörs) Komárom-megyében Gadócz-pusztán birtokos s ugyanekkor neki és Ilona nővérének Ete községben (Komárom m.) négy nemesi curiájuk van s övék Kömlőd község fele s e birtokot a fenti időben Pázmándy Jánosnak, Kalmár Gergelynek és Káposztás Mihálynak zálogosítják el.

11. Az ősi Záborszky-család egyik leszármazottja Záborszky Nándor, Budafok megyei város jelenlegi polgármestere, ki ugyanazon évfolyambeli jogásztársam volt Pozsonyban.

Leszármazása a következő :

Záborszky Adolf
főszolgabíró
: Sydlovsky Clementin

Nándor

*Tótpróna 1883 VI-21

volt stubnyai főszolgabíró, 1936-ban Budafok

m. város polgármestere

: Csikszeredai Erdélyi Ilona

*1914 V-13

János

*1917 VII-16

András

Záborszky József 1850-ben a pozsonyi kerület császári kinevezett vezetője. Z. János és Pál balassagyarmati lakosok 1819-ben Balassagyarmaton nemességet igazoltak. (Okmányok Z. Árpádnál, Vác.) A család nemességét igazolta 1844 IX-12-én. (Liber Regius LXVII. k. 450. o.)

12. Bacskády-család (I. k. 43. o.) A Divék-nemzetségből

származik. Őse a XIII. század végén élt Batka fiai között (István, Miklós, János) keresendő, a másik a Majthényi, a harmadik a Motesiczky-ág őse. A család Bacska falva, Geszte, Kollon, Szádok községeknek volt földesura, mind a négy helyen a XIX. század végén is birtokos.

* * *

Családtörténeti munkámat e második könyvvel befejeztem. Tudom, hogy úgy birtoktörténeti szempontból, mint pedig a középkori leszármazások hiánya miatt teljesnek nem mondható, ennek oka azonban nem bennem s a törekvés hiányában, hanem a kutatási nehézségekben rejlett. Bízom azonban abban s remélem, hogy lesz a Nyék törzsnek a jövőben egy olyan tagja, akit az idők forгатagában is érdekelni fog a múlt is s pótolni fogja azokat a hiányokat, amikre fentebb rámutattam, tudva és szívébe vésve azt, hogy:

„Csak törpe nép felelhet ős nagyságot,
Csak elfajult kor hős elődöket,
A lelkes eljár őse sírlakához,
S gyujt régi fénynél új szövétneket . . .“

A fenti sorokban rejlı intelmet tovább szöve néhány szeretetteljes és megszívlelendő szavam van még a Nyék-törzs tagjaihoz.

A honfoglalóktól való származás büszke tudata lángoljon el nem hamvadón minden törzsbeli lelke mélyén s ennek megfelelően élve, tanulva s önmagukat művelve törekedjenek a közéletben azt a helyet és azt az állást elfoglalni, ami őket így elsősorban s méltán megilleti. A közéleti szereplés azonban ne vonja maga után az ősi birtoktól való megválást s ha az ősi helyről el is szölit az élet, a sors egeseket, ne szakadjanak el azért soha érintkezésileg és érzelmileg a törzs tagjaitól, mert az egy vérből valóknál nincs helye sem a gögnek, sem a megalázkodásnak. Az összetartozást és az egymáson való segítést kötelességnek tartásák a törzs tagjai mindig; a széthúzás és viszály gonosz szellemét pedig ne engedjék maguk közé beférközni. Nemes gondolkozás és jellem s magyar fajtájuknak örök szeretete lakozzék lelkeikben. Véreim, az Isten segítse benneteket mindenkoron, hogy így legyen!

Nyomdahibák

az első könyvben.

Az I. könyv előszavának 3. bekezdésében „eszdendők” helyett „esztendők” olvasandó.

A 10. oldal 1. jegyzetében nem VII., hanem VIII. kötet.

A 20. oldal 1. jegyzetében említett 24. oldal helyett 19. oldal a helyes.

A 34. oldalt követő III. táblázat bal alsó részén lévő szövegben „nyéki plébánia” helyett „várkonyi plébánia” a helyes, Nyék ugyanis filiale s az anyaegyház Várkony.

Az 56. oldal VIII. táblázatán Fayl Frigyes születési éve nem 1859, hanem 1863.

A 67. oldalon a Beretvás családnál a második bekezdés utolsó két sora így helyes: „majd ez István, nejével Hajós Katalinnal a II. Rákóczi Ferencről elkobzott Tetétlen puszta egy részére nyer 1732 XII. 6-án királyi adományt.”

A 79. oldal táblázatában „Görgy” helyett „György.”

A 81. oldal táblázatának legelső jobb sarkában a † jel helyett * jel olvasandó.

A 84. oldal táblázatán Pajor Pál első felesége helyesen: Rajmannus Éva.

A 94. oldalon Méhes Péter születési éve nem 1796, hanem 1790.

A 100. oldalon Méhes Balázs nem 1905-ben, hanem 1911. XII. 1-én halt el.

